

Georges Simenon _ Hollanda'da Bir Cinayet

Simenon Dizisi

01	M	Flamanların Evinde
02		Cardinaud'nun Bir Haftası
03	M	Hâkimin Evi
04	M	Üç Dul Kavşağı
05	M	Maigret Arizona'da
06	M	Maigret ve İhtiyarlar
07		Venedik Treni
08		Kedi
09	M	Ormandaki Deli
10		Kaçak
11	M	Hollanda'da Bir Cinayet

I İnekli Genç Kız

Maigret bir mayıs öğleden sonrası Delfzijl'e geldiğinde, kendisini Hollanda'nın ta kuzey ucundaki bu küçük kasabaya çağırın olay hakkında kaba taslak bilgilerden başka bir şey yoktu kafasında.

Nancy Üniversitesi'nde profesör olan Jean Duclos adında biri kuzey ülkelerinde bir konferans turnesinde bulunuyordu. Delfzijl Denizcilik Okulu'nda öğretmenlik yapan Mösyö Poppinga'nın konuğuydu. Gelin görün ki Mösyö Poppinga öldürülmüştü ve Fransız profesör resmen suçlanmamakla birlikte, gene de kendisinden kasabadan ayrılmaması ve Hollanda makamları tarafından arandığında hazır bulunması istenmişti.

İşte hepsi bu kadardı ya da neredeyse bu kadardı. Jean Duclos'nun haber vermesi üzerine, Nancy Üniversitesi Adli Polisten birinin görevle Delfzijl'e gönderilmesini sağlamıştı.

İş Maigret'ye düşmüştü. Resmi olmaktan çok yarı resmi, üstelik Hollandalı meslekdaşlarına geleceğini önceden bildirmeyerek daha da az resmileştirdiği bir iş.

Jean Duclos'nun gayretleriyle, bu olaya uzaktan yakından bulaşanların adlarının bulunduğu bir listenin de eklendiği, bir hayli karışık bir rapor gönderilmişti kendisine.

Delfzijl istasyonuna varmadan az önce listeyi şöyle bir gözden geçirmişti.

Conrad Poppinga (maktul), 42 yaşında, eski bir uzak yol kaptanı, Delfzijl Denizcilik Okulu'nda öğretmen. Evli. Çocuksuz. Çok iyi İngilizce ve Almanca konuşuyormuş ve Fransızcası da oldukça iyiymiş.

Liesbeth Poppinga, ölenin karısı, Amsterdam'da bir lise müdürünün kızı. Çok kültürlü. Fransızca bilgisi mükemmel.

Any Van Elst, Liesbeth Poppinga'nın kız kardeşi, birkaç haftadır Delfzijl'de bulunuyor. Kısa bir süre önce hukuktan doktora tezini vermiş. Yirmibeş yaşında. Fransızca'yı biraz anlıyor ama konuşması kötü.

Wienands ailesi, Poppinga'ların komşusu, yandaki villada oturuyorlar. Carl Wienands Denizcilik Okulu'nda matematik öğretmeni. Evli ve iki çocuk sahibi. Hiç Fransızca bilmiyor.

Beetje Liezvens, on sekiz yaşında, safkan inek ihracatında uzmanlaşmış bir çiftçinin kızı. İki kez Paris'e gitmiş. Fransızcası mükemmel.

Bütün bunlar hiçbir şey ifade etmiyordu. Hele hele Paris'ten, bütün bir gece ve yarım gün süren bir tren yolculuğundan sonra gelen Maigret'ye, hiçbir şey anlatmayan isimlerden başka bir şey değildiler.

Delfzijl daha ilk ağızda şaşırttı onu. Sabah trenle geleneksel laleler Hollanda'sından, ardından da zaten tanıdığı Amsterdam'dan geçmişti. Kanallarla bölünmüş otuz kilometrelik ufkuyla tam bir fundalık çölü olan Drenthe onu hayrete düşürmüştü.

Şimdi ise Hollanda kartpostallarıyla hiçbir İlgisi olmayan ve düşündüğünden yüz kere daha kuzeyli karakterde bir dekorun içine düşmüştü.

Küçük bir kasaba: bir mutfağın karoları kadar düzgün dizilmiş, güzel kırmızı taşlarla kaplı on, bilemedin on beş sokak. Açık ve canlı renklerde ahşap bolluğu içinde, gene tuğladan alçacık evler.

Tam bir oyuncak. Kasabanın etrafında, onu tamamen kuşatan mendireği görünce daha da çok oyuncuğa benzetti. Mendirek üzerinde, deniz kabardığında, alavere havuz kapaklarına benzeyen ağır kapılarla kapanabilen geçitler.

Uzakta Ems'in denize döküldüğü yer. Kuzey Denizi. Gümüş gibi ışıldayan upuzun bir su kuşağı. Bir rıhtımda vinçler altında boşaltma yapan mavnalar. Kanallar ve mavna büyüklüğünde ve ağırlığında ama şiddetli dalgaları aşabilecek biçimde yapılmış, göz alabildiğine yelkenli tekne.

Hava güneşliydi. İstasyon şefi başındaki portakal rengi şirin kasketle, meçhul yolcuyu tanıyormuşçasına gayet doğal selamladı.

Karşıda bir kahve salonu vardı. Maigret içeri girdi ve çekinerek bir kenara ilişti. Kahvehane bir küçük burjuva evinin yemek odası gibi pırıl pırıl parlamakla kalmıyor, oradaki o sıcak ortam burada da aynen hüküm sürüyordu.

Bakır çubuklara geçirilmiş tüm günlük gazetelerle tek bir masa. İki müşteriyle bira içmekte olan patron Maigret'yi karşılamak için ayağa kalktı.

- Fransızca biliyor musunuz? diye sordu Maigret. Olumsuz bir jest. Hafiften bir rahatsızlık.

- Bana bir bira verin...Bier!

Ve oturur oturmaz cebindeki küçük notu çıkardı. Gözleri en sondaki isme ilişti. İsmi gösterdi, iki üç kez tekrarladı:

- Liewens...

Üç adam aralarında konuşmaya başladılar. Sonra içlerinden biri, kafasında denizci kasketi olan iri kıyım bir oğlan kalktı ve Maigret'ye kendisini izlemesini işaret etti. Komiserin yanında Hollanda parası olmadığından yüz franklık bir banknot bozdurmak isteyince ısrarla geri çevirdiler:

- Morgen!.. Morgen!..

Yarın mı? Demek buraya dönmek zorundaydı!..

İçten bir hava vardı. Çok sade, hatta saf bir şeyler vardı burada. Kılavuz tek kelime etmeden küçük kasabanın sokaklarında dolaştırdı Maigret'yi. Sol tarafta kaldırımları işgal eden eski çıpalar, halatlar, zincirler, şamandıralar, pusulalarla dolu bir hangar. Daha uzakta, eşige oturmuş çalışan bir yelkenci.

Pastanenin vitrininde ise görülmemiş bir çikolata, karmakarışık bir şekerleme bolluğu sergilenmekteydi.

- Yok İngilizce konuşmak? Maigret hayır işareti yaptı.

-Yok Deutsch?..

Aynı işaret ve sonunda adam boynunu büküp sustu.

Bir sokağın hemen ucunda başlayan kırlar, yemyeşil çayırılar, Kuzey ormanlarından gelen tomrukların, ülkenin dört bir yanından çekilmeyi beklerken, neredeyse bir kıyıdan öbür kıyıya kadar yan yana yüzüp durduğu bir kanal.

Epey uzakta parlak kiremitlerle kaplı geniş bir çatı.

- Liewens!.. Dag, mijnheer!..

Ve Maigret, kendisini hiç tanımadığı halde, çeyrek saate yakın bir zaman ona yardım etmek için taban tepen bu adama teşekkür etmeye çalışmaktan da geri kalmadan yoluna yalnız devam etti.

Gökyüzü pırıl pırıl, hava şaşırtıcı berraklıktaydı. Komiser, meşe, maun, Hint meşesi tomruklarının, evlerin çatılarına kadar yükseldiği bir kereste deposu boyunca ilerledi. Bağlanmış bir gemi vardı. Çocuklar oynuyordu. Sonra bir kilometrelik yalnızlık. Kanal üzerinde hep ağaç kütükleri. Güzelim ineklerin yayıldığı çayırın etrafında beyaz çitler.

Gerçekle, önyargılı kavramların birkaç kez çarpışması: çiftlik kelimesi Maigret'ye sazdan bir dam, gübre yığınları, itişip kakışan hayvanları hatırlatırdı.

Oysa çiçekler içinde bir parkla çevrili güzel ve yepyeni bir yapıyla karşı karşıyaydı. Evin karşısındaki kanalın üzerinde zarif çizgili maun bir sandal. Parmaklıklara dayanmış tamamen nikel kaplı bir kız bisikleti.

Boş yere bir zil aradı. Seslendi, hiç cevap alamadı. Bir köpek gelip sürtündü.

Evin solunda düzgün ama perdesiz pencereleriyle, malzemenin kalitesi; hele hele renklerdeki cümbüş olmasa, bir hangar akla getirecek uzun bir bina başlıyordu.

İçerden bir böğürtü geldi ve Maigret ilerledi, çiçek tarhlarının etrafını dolaştı ve kendisini ardına kadar açık bir kapının önünde buldu.

Bina bir ahırdı, ama bir ev kadar tertemiz bir ahır. Her yanda havaya sıcak hatta muhteşem bir aydınlık yayan kırmızı tuğlalar. Suların akıp gitmesi için arklar. Yemliklerde yem dağıtımını sağlayan mekanik bir sistem. Maigret'nin nedenini ancak sonradan anlaşıldığı, her bölmenin arkasında bir makara: inekler sağılırken süt kirlenmesin diye ineklerin kuyruğunu tutmaya yarıyorlardı.

İçersi loştu. İlk bölmede yan yatmış biri dışında, tüm hayvanlar dışardaydı.

Bir genç kız misafire yaklaştı ve Maigret ona önce Hollandaca sordu.

- Matmazel Liewens?..

- Evet... Fransız mısınız?..

Konuşurken bir yandan da ineğe bakıyordu. Maigret'nin ilk anda anlayamadığı bir parçacık alaycı bir gülümsemesi vardı.

Ve işte burada da önyargılar yanlış çıkmıştı. Beetje Liewens kendisine binici havası veren siyah kauçuk çizmeler giymişti.

Üstünde, hastabakıcı önlüğünün neredeyse tamamen gizlediği yeşil ipekten bir elbise.

Pembe, belki de pespembe bir yüz. Sağlıklı, neşeli ama derinlikten yoksun bir gülümseme. Çini mavisi kocaman gözler. Kızıl saçlar.

İlk Fransızca sözcükleri bulmakta zorlandı ve telaffuzu da çok aksanlıydı. Ama hemencecik dilin havasına giriverdi.

- Babamla mı konuşmak istiyorsunuz?

- Sizinle...

Gülmesini zor tuttu kız.

- Özür dilerim... Babam Groningen'e gitti... Ancak akşama döner... İki uşak kanalda kömür boşaltıyorlar... Hizmetçi alışverişte... İnek de buzağılamak için tam bu anı seçti... Hiç beklemiyorduk... Tek başınayım...

Hayvana yardım etmek gerektiğinde, bir tedbir olarak hazır ettiği çıkırıya yaslanmıştı. Dişlerini göstererek gülümsüyordu.

Dışarısı günlük güneşlikti. Çizmeleri cilalı gibi parlıyordu. Etili ve pembe elleri, bakımlı tırnakları vardı.

- Conrad Poppinga hakkında...

Ama kız kaşlarını çattı. İnek acıyla sığırayarak kalkmış ve pelte gibi yere düşmüştü.

- Dikkat... Bana yardım eder misiniz?.. Orada hazır duran kauçuk eldivenleri aldı. İşte Maigret bu soruşturmaya, kendinden emin hareketlerinden spor yaptığı anlaşılan bir genç kızla birlikte safkan frizon bir dananın dünyaya gelmesine yardımcı olmakla başlamış oldu.

Yarım saat kadar sonra, yeni doğan yavru şimdiden anasının memelerini ararken, Maigret Beetje ile kırmızı bakır bir musluğun altına eğilmiş, ellerini dirseklerine kadar sabunlamakla meşguldü.

- Bu işi ilk kez mi yapıyorsunuz? diye alay etti kız.

- İlk kez...

Kız on sekiz yaşındaydı. Beyaz önlüğünü çıkarınca ipek elbise, belki de güneşli havadan, son derece baş döndürücü dolgun hatlarını ortaya çıkardı.

- Çay içerken konuşuruz... Eve gelin...

Hizmetçi dönmüştü. Salon ciddiye, bir parça loştu ama seçkin bir konfora sahipti. Pencere camları, Maigret'nin daha önce hiç rastlamadığı, güçlülükle fark edilen, tatlı bir pembelikteydi.

Kitaplarla dolu bir kitaplık. Besicilik ve veterinerlik sanatı üzerine pek çok eser. Duvarlarda uluslararası fuarlarda kazanılmış altın madalyalar ve diplomalar.

Bütün bunların tam ortasında Claudel'in, Andre Gide'in, Valery'nin en son kitapları...

Beetje işveli işveli gülümsedi.

- Odama gelir misiniz?

Ve onun tepkilerini ölçtü. Yatak yoktu, ama mavi kadife ile örtülü bir divan. Jouy beziyle kaplanmış duvarlar. Koyu renk raflar ve gene kitaplar, Paris'ten alınmış, danteller, fırırlar içinde bir bebek.

Hemen hemen bir yatak odası ama gene de biraz ağır, oturaklı, düşünülmüş bir havası var.

- Aynı Paris'teki gibi değil mi?

- Bana geçen hafta olanları anlatmanızı istiyorum... Beetje'nin yüzü gölgelendi ama gene de fazla değil, olayları felaket gibi gördüğüne inandırmaya yeterli olacak kadar değil.

Aksi halde odasını gösterirken bu gururla titreyen gülümsemeye sahip olabilir miydi?

- Haydi gelin çay içelim...

Ve çayın soğumasını önleyen bir çeşit kılıfla örtülmüş çaydanlığın önünde karşı karşıya oturdular.

Beetje ne söyleyeceğini bilemiyor gibiydi. En iyisini yaptı. Eline bir sözlük aldı, kimi zaman uygun sözcüğü bulmak için uzun bir süre susup kalıyordu.

Kanalda, gri renkte geniş yelkenli ama rüzgârın kesilmesi yüzünden sırk yardımıyla çekilen, bir tekne kayarcasına ilerlemekteydi. Ve ırmağı tıkayan ağaç kütükleri arasında ustaca zikzaklar çiziyordu.

- Poppinga'lara gitmediniz mi daha?

- Geleli daha bir saat bile olmadı ve ancak ineğimizin buzağılamasına yardım edecek kadar zaman bulabildim...

- Evet... Conrad tatlı bir çocuktu, gerçekten sevimli bir erkekti... Önce ikinci, sonra birinci kaptan olarak bütün ülkeyi gezdi ilk başlarda... Fransızcada da böyle mi deniyor?.. Daha sonra kaptanlık diplomasını aldıktan sonra evlendi ve karısı yüzünden Denizcilik Okulu'nda öğretmenlik yapmayı kabul etti... Bu pek güzel bir şey değil... Küçük bir teknesi vardı... Ama Madam Poppinga denizden korkar. Satmak zorunda kaldı... Artık sadece kanaldaki sandalı kalmıştı elinde... Benimkini gördünüz mü?.. Hemen hemen aynı! Akşamları öğrencilere özel ders veriyordu... Çok çalışıyordu...

- Nasıl biriydi?

Kız hemen anlamadı. Kalktı açık renk gözlü, kısacık saçlı, saflık, babacanlık ve sağlık fıskıran havada, tumbul yanaklı bir kocaoglani gösteren bir fotoğraf bulup getirdi.

- İşte bu Conrad... Kimse kırk yaşında demez, öyle değil mi?.. Karısı daha yaşlı... Belki de kırk beş... Görmediniz mi?.. Üstelik fikirleri de pek uyuşmazdı... Mesela... Burada herkes Protestandır işte... Ben modern kilisedenim... Liesbeth Poppinga ise ulusal kilisedendir, daha katı, daha... nasıl diyorsunuz? Muhafızkâr?..

- Muhafazakâr..

- Evet! Üstelik bütün hayır işlerinin başkanıydı...

- Onu sevmiyor musunuz?

- Seviyorum. Ama bu aynı şey değil... O bir lise müdürünün kızı, anlıyor musunuz?.. Benim babamsa sadece bir çiftçi... Ama gene de çok tatlı bir kadındır, çok naziktir...

- Neler oldu?

- Burada sık sık konferanslar düzenlenir... Burası küçük bir kasaba... Beş bin nüfuslu... Yalnız, fikirlerden haberdar olmak istenir... Geçen perşembe Profesör Duclos gelmişti, Nancy'den... Tanıyor musunuz?..

Fransızların ulusal bir şöhreti olduğuna inandığı profesörü Maigret'nin tanımamasına pek Şaşırmış gibiydi.

- Büyük bir avukat... Cinai ve ... Nasıldı?.. Psikolojik sorunlar uzmanı... Suçluların sorumluluklarından söz etmişti... Doğru mü?.. Yanlış yaparsam bana söyleyin...

"Madam Poppinga derneğin başkanıdır... Konferansçılar hep onun evinde ağırlanır..."

"Saat onda küçük samimi bir toplantı vardı... Profesör Jean Duclos, Conrad Poppinga ve karısı, sonra Wienands, karısı ve çocukları... Bir de ben..."

"Poppinga'ların evi... Buradan bir kilometre uzakta, o da Amsterdiep'te... Amsterdiep şu gördüğünüz kanalın adı... Şarap içildi, pastalar yendi... Conrad radyoyu açtı. Ha unutuyordum, bir de Madam Poppinga'nın avukat kız kardeşi Any vardı. Conrad dans etmek istedi... Halı sarılıp kaldırıldı... Wienands'lar erken gittiler, çocuklar yüzünden... En küçüğü ağlayıp duruyordu... Onlar Poppinga'ların yanındaki evde oturuyorlar. Gece yarısı Any'nin uykusu geldi. Ben bisikletle gelmişim... Conrad beni eve götürmek istedi... O da bisikletini aldı..."

"Ben eve döndüm... Babam beni bekliyordu..."

"Acı olayı ancak ertesi gün öğrendik. Bütün Delfzijl çalkalanıyordu..."

"Bunun benim yüzümden olduğuna inanmıyorum. Conrad eve dönünce bisikletini evinin arkasındaki hangara koymak istemiş..."

"Tabancayla ateş edilmiş... Yere düşmüş... Yarım saat kadar sonra da ölmüş..."

"Zavallı Conrad!.. O açık ağızla..."

Olgun bir elmanın kabuğu gibi pürüzsüz ve pembe yanağı üzerinde tuhaf bir etki yaratan bir damla gözyaşını sildi.

- Hepsi bu kadar mı?

- Evet... Jandarmaya yardım için Groningen'den polis geldi. Evden ateş edildiğini söylüyor. Galiba hemen arkasından elinde tabancayla profesörün merdivenlerden indiğini görmüşler... Hem de bu, ateş edilen tabancaymış...

- Profesör Jean Duclos mu?

- Evet! Bu yüzden, onun gitmesine izin verilmemiş.

- Sonuç olarak, o anda evde Madam Poppinga, kız kardeşi Any ve Profesör Duclos bulunmaktaydı...

- Ya!

- Akşam ise, onların dışında Wienands'lar, siz ve Conrad...

- Bir de Cor. Az daha... Unutuyordum.

- Cor mu?..

- Yani Cornelius... Denizcilik Okulu'ndan bir öğrenci, özel ders alıyordu...

- O ne zaman gitti?

- Conrad ve benimle aynı zamanda... Ama o Ems- Kanal'daki okul gemisine dönmek için bisikletiyle sol taraftan gitti... Şeker alır mısınız?

Fincanlarda çayın dumanı üstündeydi. Üç basamaklı verandanın altında bir araba durdu. Az sonra uzun boylu, geniş omuzlu, kır saçlı, ciddi yüzlü, sakinliğini iyice ortaya çıkaran ağırlıkta bir adam girdi içeri.

Bu çiftlik sahibi Liewens'ti, kızının kendisini konukla tanıştırmasını bekliyordu.

Kuvvetle Maigret'nin elini sıktı ama hiçbir şey söylemedi.

- Babam Fransızca bilmez...

Kız ona bir fincan çay verdi, adam çayı küçük yudumlarla ayakta içti. Sonra, kız Hollandaca ona dananın doğduğunu anlattı. Bu olayda komiserin oynadığı rolden söz etmiş olmalıydı, çünkü ince bir alaydan hiç de geri kalmayan bir şaşkınlıkla ona bakıyordu, oldukça katı bir selamdan sonra, ahıra gitti.

- Profesör Duclos'yu hapse mi attılar? diye sordu Maigret o zaman.

- Hayır! Bir jandarmayla Van Hasselt Oteli'nde o.

- Ya Conrad?

- Cesedini Groningen'e götürdüler... Otuz kilometre uzakta... Yüz bin nüfuslu büyük bir kent, Jean Duclos'nun bir gün önce kabul edildiği bir üniversitesi de var... Korkunç bir şey bu, değil mi? İnsan anlayamıyor...

Korkunçtu belki! Ama insan bunu hissedemiyordu! Bu berrak hava, tatlı ve rahat dekor, dumanı tüten sıcak çay ve eğlence olsun diye deniz kenarına dikilivermiş bir oyuncağı andıran bu küçücük kasaba yüzünden olsa gerekti.

Pencereden eğilince, kırmızı tuğlalı kasabaya hâkim, boşaltma yapan büyük bir yük gemisinin bacası ve kaptan köprüsü görünüyordu. Ems Irmağı'ndaki gemilerse suların akışına kapılarak denize doğru süzülmekteydiler.

- Conrad sizi sık sık evinize kadar götürür müydü?

- Ona her gittiğimde... O bir dosttu...

- Madam Poppinga kıskanmıyor muydu?

Maigret bunları öylesine söylemişti, çünkü bakışları genç kızın iştah kabartıcı göğüslerine takılmıştı ve belki de yanaklarına sıcak bir soluk gelmişti oradan.

- Niçin?

- Bilmem... Gece... İkiniz... Güldü, sağlıklı dişleri göründü.

- Hollanda'da hep böyledir... Cor da götürürdü beni...

- Âşık değil miydi?

Ne evet dedi ne hayır. Kıkırdadı. Tam karşılığı bu. Cilveli küçük bir kıkırdama.

Pencereden babasının buzağıyı bir bebek gibi kollarında taşıyarak ahırdan çıkardığını ve güneşin altına, çayırdaki otların üstüne bıraktığını gördü.

Hayvan pek çelimsiz dört ayağı üstünde titredi, dizleri üstüne düşecek gibi oldu, aniden dört beş metrelik bir dörtnal tutturduktan sonra öylece kaldı.

- Conrad sizi hiç öpmedi mi?

Yeni bir gülüş, ama azıcık kızarmayla birlikte. .

- Evet...

- Ya Cor?..

Daha bir hareketli gülüş ve başını hafifçe çevirdi.

- O da!.. Neden soruyorsunuz bunları?..

Tuhaf bir bakışı vardı. Belki de Maigret'nin de onu öpmesini bekliyordu.

Babası dışardan onu çağırdı. Kız pencereyi açtı. Onunla Hollandaca konuştu. Geri döndüğünde şunları söyledi:

- Bağışlayın... Buzağının soyağacı için kasabaya gidip belediye başkanını bulmam gerekiyor... Bu çok önemli... Siz Delfzijl'e gitmiyor musunuz?..

Maigret onunla çıktı. Kız nikelajlı bisikletini gidonundan yakaladı ve bir kadının gibi şimdiden hallice kalçalarını birazcık sallayarak onunla birlikte yürüdü.

- Ne güzel ülke, değil mi?.. Zavallı Conrad, artık göremeyecek!.. Plajlar yarın açılıyor!.. Geçmiş yıllarda her gün gelirdi... Bir saat suda kalırdı...

Maigret yere bakarak yürüyordu

II

Baes'in Kasketi

Maigret, her zamankinin tersine, özellikle topografik nitelikte birkaç maddi ayrıntıyı not etti ve aslına bakılırsa burnu koku almış gibiydi, çünkü daha sonra çözümün dakika ve metrelere bağlı olduğu ortaya çıkacaktı.

Liewens'lerin çiftliği ile Poppinga'ların evi arasında aşağı yukarı 1200 metre vardı. Her iki ev de kanal kıyısında ve birinden ötekine gitmek için çekek yolunu izlemek gerekiyordu. Delfzijl'i Groningen'e bağlayan çok daha geniş ve derin bir kanalın, Ems Kanalı'nın yapımından beri hemen hemen pek kullanılmayan bir kanaldı burası. Balçık içinde, yılankavi, güzel ağaçlarla gölgelenmiş bu Amsterdiep, artık tomruk taşımacılığının ve düşük tonajlı birkaç geminin geçişinden başka bir işe yaramıyordu.

Uzaklarda çiftlikler. Bir gemi onarım tersanesi.

Poppinga'lardan çıkıp çiftliğe giderken, hemen otuz metre ilerde Wienands'ların villası görünüyordu. Sonra inşaat halinde bir ev. Ardından geniş boş bir alan ve tomruk yığınlarıyla tıka basa dolu şantiye.

Şantiyeyi geçince kanalla yolun oluşturdukları dirsekten sonra yeniden boş bir alan. Oradan Poppinga'ların pencereleri ve tam solda kasabanın öteki yanındaki beyaz fener apaçık görünüyordu.

- Bu döner ışıklı bir fener mi? diye sordu Maigret.

- Evet.

- Öyle ki geceleyin yolun bu kısmını aydınlatması gerekir... - Evet! dedi kız gene, hoş bir anıyı hatırlatmışçasına hafifçe gülerek.

- Âşıklar İçin pek hoş bir şey değil! diye bitirdi sözünü Maigret.

Sözüm ona daha kestirme bir yoldan gitmesi gerektiğinden aslındaysa onunla birlikte görünmemek için Poppinga'ların evine gelmeden ayrıldı.

Maigret durmadı. Ev moderndi, tuğladandı, önünde küçük bir bahçesi, sağda bir patika solda serbest bir alan.

Topu topu beş yüz metre uzaklıktaki kasabaya gitmeyi yeğledi. Böylece kanalı limandan ayıran eklüze geldi. Havuz yan yana bağlanmış, direkleri dikilmiş ve yüzen bir dünya oluşturan yüz ila üç yüz tonajlık gemilerle kaynıyordu.

Soldaki Van Hasselt Oteline girdi.

Ahşap kaplamaları pırıl pırıl cilalı, bira, ardiç ve cila karışımı bir kokunun dalgalandığı loş bir salon. Büyük bir bardo masası. Gazetelerle kaplı bakır çubuklu bir masa. Maigret'nin içeri girmesiyle köşede oturan bir adam kalkıp ona doğru geldi.

- Fransız polisinin bana gönderdiği kişi siz misiniz?

Çok keskin hatlı, uzun yüzü, bakalit gözlükleri ve fırça gibi kesilmiş gür saçlarıyla, uzun boylu, zayıf kemikli biriydi.

- Kuşkusuz siz Profesör Duclos olmalısınız! diye karşılık verdi Maigret.

Onun bu kadar genç olacağını düşünmemişti. Duclos otuz beş otuz sekiz yaşlarında olmalıydı. Ama onda Maigret'yi çarpan anlatılmaz bir şeyler vardı.

- Nancy'li misiniz?

- Daha doğrusu orada üniversitede bir sosyoloji kürsüsüne sahibim...

- Ama Fransa'da doğmadınız!

Bu iş küçük bir savaşa dönüşüyordu.

- İsviçre'nin Fransızca konuşan kesimindenim. Fransız uyruğuna geçtim. Bütün öğrenimimi Paris'te ve Montpellier'de yaptım...

- Ve Protestansınız...

- Bunu nerden anlıyorsunuz?

Hiçbir şeyden! Her şeyden! Duclos komiserin iyi bildiği bir insan kategorisindendi. Bilim adamları. Araştırma için araştırma! Fikir için fikir! Hal ve tavırda ve yaşam biçiminde belli bir katılığın yanı sıra uluslararası ilişkilere ilgi, konferanslara, kongrelere, yabancılarla yazışmalara duyulan tutku.

Kılı bile kıpırdamayan bir adama bu terim ne derece uyar ama oldukça sinirliydi. Masasında bir şişe maden suyu, iki kalın cilt ve yayılmış kâğıtlar.

- Sizi izlemekle görevli polis memurunu göremiyorum...

- Buradan ayrılmayacağıma dair namus sözü verdim... Şunu bilin ki, Emden, Hamburg ve Bremen'de edebi ve bilimsel kuruluşlar beni bekliyorlar... Bu üç kentte konferanslar vermem gerekiyor... şeyden... önce...

İri yarı sarışın bir kadın, otelin patroniçesi göründü ve Jean Duclos Hollandaca ona ziyaretçinin kim olduğunu açıkladı.

- Ben ne olur ne olmaz diye bir polis gönderilmesini istemiştım. Gerçekten de esrarı çözerler, umarım...

- Neler bildiğinizi bana anlatır mısınız? Maigret kendini bir iskemlenin üstüne bırakarak:

- Bir Bols!.. Büyük bir bardakta...

- İşte size önce tam ölçekte hazırlanmış planlar... Size bir kopyasını verebilirim. İlkinde Poppinga'ların evinin zemin katı var, koridor solda, sağda salon, sonra yemek odası, onun arkasında mutfak; arkasında Poppinga'nın teknesini ve bisikletini koyduğu hangar.

- Hepiniz salonda mıydınız?

- Evet... İki kez Madam Poppinga, sonra Any çay yapmak için mutfaka gittiler, çünkü hizmetçi yatmıştı. İşte birinci katın planı: arkada, tam mutfağın üstünde bir banyo, ön tarafta iki oda, solda Poppinga'ların odası, sağda, aynı zamanda Any'nin yattığı, çalışma odası ve en arkada bana tahsis edilen oda...

- Maddi olarak hangi odalardan ateş edilebilir?

- Benim odamdan, banyodan ve zemin kattaki yemek odasından...

- Bana o akşamı anlatın.

- Konferansım tam bir zafer oldu... Şu gördüğünüz salonda toplanmıştık...

Dernek baloları, ziyafetler ve tiyatro gösterilerinin yapıldığı, kâğıt çelenklerle süslenmiş uzun bir salon. Bir şatonun parkını temsil eden dekorlarla süslü bir sahne. . - Daha sonra Amsterdiep'e yöneldik...

- Rihimler boyunca mı? Bana kim kimin ardında yürüyordu söyler misiniz?

- Ben, çok kültürlü bir kadın olan Madam Poppinga ile öndeydim. Conrad Poppinga, sırtarak gülmekten başka bir şey bilmeyen ve benim sohbetimden tek kelime anlamayan şu aptal çiftçi kızıyla kırıştırmaktaydı. Wienands'lar, Any ve Poppinga'nın genç öğrencisi, cılız oğlanın biri...

- Eve geldiniz...

- Size katillerin sorumluluğundan söz ettiğimi söylemiş olmalılar. Madam Poppinga'nın Hukuk Fakültesini bitiren ve bu ders yılı öğretmenlik yapacak olan kız kardeşi bana birkaç ayrıntı sordu. Bir cinayet olayında avukatın rolü üzerinde konuşmaya başlamıştık. Sonra adli polisten söz ettik ve ben ona Viyanalı Profesör Grosz'un eserlerini okumasını salık verdiğimi hatırlıyorum. Ben hiçbir suçun cezasız kalamayacağı tezini savunuyordum. Parmak izleri, her türlü ipucunun analizi, sonuç çıkarmalar konusunda uzun uzun açıklamalar yaptım... Buna karşılık Conrad Poppinga kalkmış bana inatla Radio- Paris 'yi dinleteceğim diye tutturmuştu.

Maigret hafifçe gülümsedi.

- Başardı da! Jaz çalışıyordu. Poppinga gidip bir şişe konyak getirdi ve bundan içmeyen bir Fransız görmekten şaşırıldı. O içti, çiftçinin kızı da... Pek neşeliydiler. Dans ettiler...

"Paris'teki gibi..." diye pek seviniyordu Poppinga.

- Onu pek sevmiyordunuz! dedi Maigret.

- Tatsız bir koca oğlan. Wienands ise matematikle pek meşgul olduğu halde, bizi dinliyordu...

Bebeklerinden biri ağladı... Wienands'lar gitti... Çiftçi güzeli pek heyecanlıydı... Conrad onu evine götürmeyi önerdi ve ikisi bisikletle gittiler. Madam Poppinga beni odama götürdü. Valizimdeki birkaç evrağı düzene koydum. Hazırlamakta olduğum bir cilt için notlar alıyordum ki odamdan ateş edildiğine inanasım gelecek kadar yakından bir el ateş edildiğini duydum. Dışarı fırladım. Banyo kapısı aralıktı. Kapıyı ittim. Pencere ardına kadar açıldı. Bahçede bisikletlerin durduğu hangarın yakınından birinin soluğu iştiliyordu.

- Banyoda ışık yanıyor muydu?

- Hayır. Pencereden eğilip baktım. Elim bir tabancanın kabzasına değdi, mekanik olarak tabancayı yakalamışım. Hangarın yakınında uzanmış bir cisim fark ediyordum, inmek istedim. Deliye dönmüş bir halde odasından dışarı fırlayan Madam Poppinga'ya çarptım. İkimiz birden merdivene koştuk. Daha mutfaki geçmemiştik ki, şaşkınlığından kombinezonla aşağı inmiş olan Any ile karşılaştık. Onu tanıdığınızda daha iyi anlayacaksınız.

- Ya Poppinga?

- Yarı ölüydü... Bir eliyle göğsüne bastırarak yuvalarından fırlamış bulanık gözlerle bize bakıyordu. Onu kaldırmaya çalışırken, kaskatı kesildi. Kalbine isabet eden bir kurşunla ölmüştü.

- Bütün bildiğiniz bu mu?

- Jandarmaya telefon edildi, doktora... Wienands'lar çağrıldı, gelip bize yardım ettiler. Tuhaf bir rahatsızlık hissediyordum. Beni elimde tabancayla gördüklerini unutmuşum. Jandarmalar beni çağırdı, benden açıklama istediler. Nazikçe buradan ayrılmamamı rica ettiler.

- Bu olay olalı on gün mü oluyor?

- Evet. Ben problemi çözmeye çabalıyorum, çünkü gerçekten tam bir problem bu. Bakın şu kâğıtlara.

Maigret söz konusu kâğıtlara göz bile atmadan piposunu boşalttı.

- Otelden dışarı çıkmıyor musunuz?

- Çıkabilirim, ama bir mesele çıkmasını istemiyorum. Öğrencileri Poppinga'yı çok severmiş, kasabada her adımda onlarla karşılaşabilirsiniz.

- Hiçbir somut ipucu bulunamadı mı?

- Özür dilerim! Kendi başına araştırma yapan ve henüz bir yöntemi olmasa da, sonuca ulaşacağını umut eden Any ara sıra bana havadis getiriyor. Önce şunu bilin ki, banyo küveti ütü masasına dönüşen tahta bir

kapakla kaplı. Ertesi gün bu kapak kaldırılmış ve evde hiç kimsenin görmediği eski bir denizci kasketi bulunmuş. Zemin katında, araştırmalar sonunda yemek odasının halısı üzerinde ne Poppinga'ların, ne Wienands'ların ne de genç öğrencinin içmediğine inandığım türden siyah Manila tütününden bir puro izmariti bulunmuş. Bense ağızıma puro koymam. Oysa yemek odası yemekten hemen sonra süpürülmüştü.

- Bunu nereden çıkarıyorsunuz?

- Hiçbir yerden, deyiverdi Jean Duclos, saatimden. Sizi ta uzaklardan buralara getirttiğim için özür dilerim. Üstelik ülkenin dilini bilen bir polis seçebilirlerdi. Siz bana, aleyhimde tedbirler alınması durumunda, resmen itiraz etmek şeklinde yararlı olacaksınız.

Maigret gerçekten de pek tatlı bir gülüşle gülümserken bir yandan da burnunu kaşıymaktaydı.

- Evli misiniz Mösyö Duclos?

- Hayır.

- Ve daha önce ne Poppinga'ları, ne küçük kız kardeş Any'yi ne de oradaki insanlardan herhangi bir birini tanıyıyordunuz.

- Hiçbirini. Onlar benim adıma duymuşlardı.

- Elbette! Elbette!..

Ve cetvelle çizilmiş iki planı masadan aldı, cebine soktu, şapkasının kenarına dokunarak selam verdi ve çıkıp gitti.

Polis merkezi modern, konforlu ve aydınlıktı. Maigret'yi bekliyorlardı. İstasyon şefi onun geldiğini haber vermişti ve onu hâlâ göremedikleri için şaşkınlılar.

Evine girer gibi içeri girdi, mevsimlik pardösüsünü çıkardı, şapkasını bir eşyanın üstüne koydu.

Groningen'den gönderilen müfettiş ağır, azıcık yapmacıklı bir Fransızca konuşuyordu. Dikkati çeker kibarlıkta, uzun boylu, kupkuru bir delikanlıydı, her lafını sanki şunları söylemek isteyen minik selamlarla .tamamlıyordu:

- Anlıyor musunuz? Anlaştık mı?

Aslına bakılırsa Maigret lafı onun ağızına tıkamıştı.

- On gündür bu olayın üstünde olduğunuza göre saatleri kontrol etmişsinizdir...

- Hangi saatleri?

- Mesela kurbanın Matmazel Beetje'yi evine götürüp geri dönmesine kadar kaç dakika geçtiğini öğrenmek ilginç olabilirdi... Durun!.. Matmazel Beetje'nin çiftliğe adımını kaçta attığını da öğrenmek istiyorum, onu orada bekleyen babası buna cevap verebilir. Ve nihayet genç Cor okul gemisine ne zaman dönmüş, herhalde gemide bir nöbetçi vardır.

Polis memurunun canı sıkılır gibi oldu, aklına bir şey gelmiş gibi aniden yerinden kalktı, odanın ucuna doğru yürüyerek, gidip tamamen paçavraya dönmüş bir denizci kasketi ile döndü. Abartılmış bir yavaşlıkla şunlar döküldü ağızından:

- Küvetin içinde bulunan bu eşyanın sahibini bulduk... Bu bizim Baes dediğimiz bir adam. Fransızcadaki patron gibi...

Acaba Maigret dinliyor muydu ki?

- Onu tutuklamadık, çünkü izlemek istiyoruz, hem kendisi buralarda çok sevilen biridir. Ems'in ağızını bilir misiniz? Kuzey Denizinden gelince buradan on iki deniz mili kadar açıkta kumul adaları vardır, gece gündüz eşitliğindeki büyük deniz kabarmalarında nerdeyse tamamen sular altında kalırlar. Bu adalardan birinin adı Workum'dur. Adamın biri ailesi, hizmetkârları ile oraya yerleşti ve hayvan yetiştirmeyi kafasına koydu... İşte Baes bu... Devletten teşvik aldı, çünkü devamlı beslenmesi gereken bir ocak var. Hatta tek sakini olduğu Workum'a belediye başkanı bile atadılar onu. Motorlu bir sandalı var, onunla adası ile Delfzijl arasında gider gelir.

Maigret hâlâ kılını bile kıpırdatmıyordu. Polis memuru göz kırptı.

- Acayip bir herif! Kaya gibi sağlam, altmışlık bir adam. Üç kızı var, onlar da onun gibi birer korsan... Çünkü... Dinleyin... Bunlar anlatılacak şeyler değil. Delfzijl'e özellikle Finlandiya'dan ve Riga'dan kereste geldiğini biliyorsunuz. Bunları getiren vapurlar bir kısmını güverteye yüklüyorlar. Yükler zincirlerle bağlanıyor. Oysa, tehlike halinde zincirleri çözme ve gemi tamamen elden gitmesin diye güvertedeki yükü denize boşaltma emri verilmiştir kaptanlara. Hâlâ anlamadınız mı?

Gerçekten de Maigret'nin bütün bu hikâyelerle ilgilenir gibi bir hali yoktu.

- Baes kötü biri. Buraya gelen bütün kaptanları tanıyor. Onlarla anlaşmanın yollarını biliyor. Böylece, adalara doğru en azından bir zinciri kesmek için her zaman bir neden var. Birkaç ton kereste denize gidiyor, gel- gitler de bunları bir güzel Workum kumsalına atıyor. Enkaz hakkı. Şimdi anladınız mı? Baes kaptanlarla bölüşüyor. Kasketi de küvette bulunuyor. Bir tek şey can sıkıyor: o sadece pipo içer. Ama kesinlikle yalnız değildi bu işte...

- Hepsi bu mu?

- Pardon! Her yerde tanıdıkları olan ya da eskiden öyle olan Mösyö Popinga, on beş gün önce Finlandiya'nın Delfzijl konsolos yardımcılığına atanmıştı.

Sarışın, sıska delikanlı zafer kazanmış gibiydi, hoşnutluktan soluk soluğaydı.

- Cinayet gecesi gemisi neredeydi?

- Delfzijl'de, rıhtımda... Eklüzün yakınında. Başka bir deyişle evin beş yüz metre ötesinde.

Maigret piposunu karıştırıyor, büroda gidip geliyor, tek bir kelimesini bile anlamadığı raporlara bakıyordu donuk gözlerle.

- Başka hiçbir şey bulamadınız mı? diye sordu aniden ellerini cebine sokarken.

Polis memurunun kızardığını görünce biraz şaşırıldı.

- Siz önceden biliyor muydunuz? Kendini toparladı.

- Şurası gerçek ki bütün bir öğleden sonrası Delfzijl'de geçirmişsiniz... Fransız usulü...

Sıkılarak konuşuyordu.

- Bu tanıklık bir değer taşır mı bilmiyorum... Dördüncü gündü... Madam Popinga geldi... Bana konuşsun mu konuşmasın mı diye rahibe danıştığını söyledi. Evi biliyor musunuz? Daha görmediniz mi? Size bir plan verebilirim.

- Mersi. Benim bir tane var! dedi komiser planı cebinden çıkararak.

Beriki, afallamış, devam etti:

- Popinga'nın odasını görüyor musunuz? Pencereden, çiftliğe giden yolun ancak çok küçük bir kısmı görünüyor. Tam fenerin ışıklarıyla, on beş saniyeden on beş saniyeye aydınlanan kısım.

- Ya Madam Popinga, kıskanıp kocasını izliyor muymuş?

- Bakıyormuş. Çiftliğe doğru giden iki bisikletin geçtiğini görmüş. Sonra da dönen kocasının bisikletini...

Daha sonra, hemen arkasından, yüz metre arkadan Beetje Liewens'in bisikletini...

- Yani başka bir deyişle Conrad Popinga onu geçirdikten sonra, Bettje tek başına Popinga'ların evine geri dönmüş. Ne diyor bu konuda?

- Kim? - Genç kız...

- Henüz hiçbir şey. Onu hemen sorguya çekmek istemedim. Bu çok ağır olur. Belki de siz söylediniz o sözü... Kıskançlık! Anlıyor musunuz?.. Mösyö Liewens Konsey üyesidir...

- Cor saat kaçta okula dönmüş?

- Bunu biliyoruz işte. Gece yarısını beş geçe

- Ya ateş kaçta açıldı?

- Gece yarısına beş kala... Yalnız kasket, bir de puro var...

- Onun da bisikleti var mı?

- Evet... Burda herkes bisiklet kullanır. Çok pratik... Ben de... Ama Cor o akşam bisikletini almamış...

- Tabanca incelendi mi?

- Ya! Conrad Popinga'nın tabancasıymış... Ruhsatlı bir tabanca... Her zaman içinde altı mermiyle, komodinde dururmuş.

- Ateş kaç metre öteden açılmış?

- Aşağı yukarı altı... (Altı diye telaffuz ediyordu!) Banyo penceresinin uzaklığı bu kadar... Mösyö Duclos'nun odasının penceresi de bu mesafede... Belki de ateş yukardan edilmemiş olabilir... Bilemiyoruz, çünkü öğretmen bisikletini park ederken eğilmiş olabilir... Yalnız bir kasket var... Ve puro, aklınızdan çıkarmayın!

- Hay içine edeyim şu puronun! diye homurdandı Maigret dişlerinin arasından.

Ve yüksek sesle,

- Matmazel Any'nin, kız kardeşinin verdiği ifadeden haberi var mı?.

- Evet.

- Ne diyor buna?

- Hiçbir şey demiyor. Çok bilgili bir genç kız o. Fazla konuşmuyor. Öteki kızlar gibi değil...

- Çirkin mi?

Aslında Maigret'nin lafı her kesişinde Hollandalı'yı yerinden hoplatacak bir yan vardı.

- Güzel değil!

- İyi. Yani çirkin! Siz diyordunuz ki:..

- Katili bulmak niyetinde... Çalışıyor... Raporları okumak istedi. Rastlantının bu kadarı. Zevksizliğe teğet geçen bir ağırbaşlılıkla giyinmiş kolunun altında deri bir iş çantası ile genç bir kız içeri girdi.

Dosdoğru Groningen'den gelen polis memurunun önüne gitti. Yabancıyı görmeden ya da onu hiçe sayarak kendi dilinde bıcı bıcı konuşmaya koyuldu.'

Beriki kızardı, ağırlığını bir bacadan ötekine geçirdi, toparlanmak için evrakları düzeltti, gözüyle Maigret'yi işaret etti. Ama kız Maigret'yi hiçe saymakta direniyordu. Hollandalı başka çare kalmayınca pişman olmuş gibi Fransızca konuştu:

- Bizim topraklarımız üstünde soruşturmalara girmenize yasaların izin vermediğini söylüyor.

- Matmazel Any bu mu?

Biçimsiz bir yüz. Dişsiz haliyle bile bundan daha çirkin olamayacağı, eğri büğrü dişlerle kocaman bir ağız. Yamyassı bir göğüs. Koca ayaklar. Ama hepsinden önemlisi insanı sinir eden bir bağımsız kadın güveni.

- Evet... Yazılı yasalara göre, haklı... Ama ben ona usulden olduğunu...

- Matmazel Any Fransızca biliyor değil mi?

- Sanırım...

Genç kız, kılını bile kıpırdatmadan, burnu havalarda, kendisini hiç ilgilendirmiyormuşa benzeyen bu ikili konuşmanın sonunu bekledi.

- Küçük hanım, dedi Maigret abartılmış bir incelikle, size saygılarımı sunmaktan onur duyarım... Adli polisten, komiser Maigret... Bütün bilmek istediğim, Matmazel Beetje ve onun Cornelius ile olan ilişkileri hakkında ne düşündüğünüz..

Gülümsemeye çalıştı. Zorlama ve mahcup bir gülümseme. Maigret'ye, ardından yurttaşına baktı, berbat bir Fransızcayla kekeledi:

- Ben... ben... Pek anlayamıyorum...

Ve bu çaba onun kulaklarına kadar kızarması için yetip de artmıştı bile; bakışlarıyla yardım istiyordu.

III

Rıhtım Fareleri Kulübü

Mavi ketenden kaba üstlükleri, gemici kasketleri ve cilalı tahta saboları, kimi kasabanın kapısına yaslanmış, - kimi iskele babalarına dayanmış, kimi de geniş paçalarının anıtsallaştırdığı bacakları üstünde dikilmiş on iki kişi kadardılar.

Sigara tütürüyorlar, tütün çiğniyorlar, en çok da tükürüp duruyorlardı ve bir söz üzerine ikide birde kalçalarına vura vura kahkahalarla gülüyorlardı.

Onlardan birkaç metre ötede, gemiler. Arkada mendirekler arasına gömülmüş küçük kasaba. Biraz daha ilerde bir vinç bir gemiden kömür boşaltıyordu.

Başlangıçta gruptaki adamlar warf boyunca gezinen Maigret'yi fark etmemişlerdi. Bu yüzden komiser onları rahat rahat izleyecek zamanı bulmuştu.

Delfzijl'de bu gruba alay yollu Rıhtım Fareleri Kulübü dendiğini biliyordu. Kimseden bir şey duymadığı halde, bu denizcilerden pek çoğunun günlerinin büyük bir bölümünü, yağmur güneş demeden aynı noktada tembel tembel gevezelik ederek ve yeri tükürük yağmuruna tutarak geçirdiklerini keşfetmesi işten değildi.

İçlerinden biri, dört yüz tonajlı güzel yelkenli gemiler olan üç klipper sahibiydi; teknelerden biri Ems'te ilerlemekteydi ve az sonra limana girecekti.

Daha az pırıltılı insanlar da vardı aralarında, aman aman bir kalafat yapmasına gerek olmayan bir kalafatçı ile kullanılmayan eklüzde görevli, resmi kasketli biri.

Ama tam ortadaki babacan bir tip, yalnızca en iri kıyım, en kapı gibi, en pancar suratlı olduğundan değil, ama insan onda daha güçlü bir kişiliğin varlığını hissettiği için, hepsini gölgede bırakıyordu.

Tahta sabolar. Gemici ceketi. Kafasında henüz başın biçimini alamamış bu yüzden de komik kaçan yepyeni bir kasket.

Daha çok Baes diye çağrılan, arkadaşlarının anlattıklarını dinlerken bir yandan da kısacık toprak bir pipo tütüren bu adam Oosting'di.

Belli belirsiz gülümsüyordu. Arada bir piposunu ağzından çıkarıyor dumanı dudaklarının arasından tatlı tatlı salıveriyordu.

Hafifçe nasırlaşmış bir deri. Kaba saba hödük biri, ama yumuşacık bakışlar ve bütün kişiliğine hâkim tatlı sert bir hava. Bakışları rıhtımda on beş metre kadar uzakta bağlı duran bir gemiye çevrilmişti. Süratli, biçimli bir tekne, eski bir yat olmalı, ama pis, perişan bir halde.

Bu onun teknesiydi ve bulunduğu yerden daha ilerde yirmi kilometre genişliğindeki Ems, ta uzaklarda Kuzey Denizi'nden başka bir şey olmayan bir harenlemeyle ilerde bir yerlerde Oosting'in mülkü Workum adasının kızıl kumsal şeridi görülebiliyordu.

Akşam oluyordu ve günbatımının kızıl alevleri bu tuğlalı kasabayı daha da kızılaştırıyor, bakımdaki bir yük gemisinin sülüğünün havuzun suyu üzerinde titreşen yansımalarını ateşe veriyordu.

Baes'in bakışları yavaş yavaş orada burada gezinirken, Maigret'yi de adeta manzaranın içine aldı. Yeşilimsi mavi gözbebekleri minnacıktı. Bir an komisere takılıp kaldılar, sonra adam sabolarına vura vura piposunu temizledi, tükürdü, cebinde domuz derisinden tütün kesesini aradı ve daha bir keyifle duvara yaslandı.

O andan itibaren Maigret, ne bir çalım, ne de bir meydan okuma taşımayan bu bakışı, bu sakin ama gene de kaygılı bakışı, ölçüp biçen, hesap kitap yapan bakışı üzerinden bir an bile eksik hissetmedi.

Komiser, Hollandalı müfettiş Pijpekamp'tan bir randevu aldıktan sonra, polis merkezinden daha önce çıkmıştı.

Any orada kalmıştı ama çok geçmeden evrak çantası koltuğunun altında, vücudu hafifçe öne eğik, sokaktaki hayhuyla hiç ilgilenmeyen bir kadın havalalarında, hızlı adımlarla geçip gitti.

Maigret ona değil, onu uzun bir süre, alnını daha da kırıştırarak bakışlarıyla uzun uzun izleyen daha sonra da Maigret'ye dönen Baes'e baktı.

Maigret, o anda, ne yaptığının pek de farkında olmadan, konuşmayı kesen gruba doğru ilerledi. On adet surat hafif bir şaşkınlıkla ona doğru döndü. . Maigret Oosting'e dönerek:

- Özür dilerim! Fransızca biliyor musunuz?

Baes kıpırdamadı, düşünür gibi oldu. Yanında duran sıska gemici açıkladı:

- Frenchman! French- politie!

Bu belki de Maigret'nin meslek yaşamındaki en garip anlardan biriydi. Konuştuğu kişi bir an gemisine dönüp baktıktan sonra tereddüt eder gibi oldu.

Komisere kendisiyle birlikte gemiye çıkmasını söylemek istediği açıktı. Meşe kaplama, küçük bir kamara fark edilmekteydi, bir pusula, kardanlı lamba...

Ötekiler beklemekteydiler. Ağzını açtı. Sonra aniden karar vermiş gibi omuz silkti:

- Aptalca bir şey bu!..

Böyle söylememişti. Gırtlaktan çıkan çatlak bir sesle konuşuyordu:

- Yok anlamak... Hollandsch. English...

Matem peçesiyle, Amsterdiep yoluna sapmak üzere kanaldaki köprüden geçen Any'nin siyah silueti görünüyordu. Baes Maigret'nin yepyeni kasketine fırlattığı bakışı yakaladı ama etkilenmiş görünmedi. Hatta dudaklarında bir gülümsemenin gölgesi dolaştı. O anda komiser, bu adamla beş dakikacık bile olsa kendi dilinde konuşabilmek için neler vermezdi. İyi niyetle İngilizce bir iki kem küm etti, ama aksanı öyle berbattı ki kimse bir şey anlamadı.

- Yok anlamak!.. Hiç kimse anlamamak! diye üsteledi daha önce söze karışan adam.

Maigret bilmecenin tam kalbine dokunduğu duygusuyla allak bullak ama karşılıklı anlaşmanın olanaksızlığıyla orayı terk ederken, onlar da sohbetlerine bıraktıkları yerden devam ettiler.

Maigret birkaç dakika sonra geri döndü. Liman Fareleri Grubu günbatımında hâlâ gevezelik ediyordu ve güneşin son ışıkları yüzü hâlâ komiserine dönük olan Baes'in ablak suratını büsbütün pancarlaştırıyordu.

Maigret o ana kadar bir bakıma dramın etrafında dönüp durmuş ve o daima çok zor olan, yaslı eve ziyareti en sona bırakmıştı.

Kapıyı çaldı. Saat altıyı biraz geçiyordu. Bunun Holandalılar için akşam yemeği vakti olduğunu aklına getirmemişti ve çıtı pıtı bir hizmetçi kapıyı açınca yemek salonunda masadaki iki kadını gördü.

İyi yetiştirilmiş yatılı öğrencilerin biraz baston yutmuş telaşıyla ikisi birden aynı anda ayağa kalktılar.

Tepeden tırnağa siyahlar içindeydiler. Masada çay, incecik kesilmiş ekmeğin dilimleri ve jambon çeşitleri vardı. Havanın kararmış olmasına rağmen lambayı daha yakmamışlardı ama önündeki ızgaralardan alevleri görünen bir gaz sobası alacakaranlıkla boğuşmaktaydı.

Elektrik düğmesini çevirmek Any'nin aklına geldi, bu arada hizmetçi de gidip perdeleri kapadı.

- Özür dilerim dedi Maigret. Sizi rahatsız ettiğim için, üstelik de yemek saatinde geldiğim için çok üzgünüm...

Madam Popinga beceriksizce bir koltuğu işaret etti, sıkıntıyla çevresine bakınırken kız kardeşi odanın olabildiğince uzak bir köşesine çekildi.

Burada da çiftliktekine benzer bir hava vardı. Modern ama yumuşak bir modernlikte mobilyalar. Seçkin ve kasvetli bir uyum oluşturan boğuk, tonlar.

- Siz şey için mi...

Madam Popinga'nın alt dudağı büküldü ve aniden kopan bir hıçkırığı zapt etmek için mendilini ağzına götürmek zorunda kaldı. Any hareketsizdi.

- Özür dilerim... Ben sonra geleyim...

Kadın olmaz işareti yaptı. Soğukkanlılığını toplamaya çabalıyordu. Kız kardeşinden birkaç yaş büyük olmalıydı. Uzun boyluydu, çok daha kadıncaydı. Yanaklarında bir tutam kırmızılık, bir iki kır saçla, çizgileri daha biçimliydi.

Ve bütün davranışlarında gizli bir kibarlık! Maigret onun bir okul müdürünün kızı olduğunu, birkaç dili kusursuz konuştuğunu, çok kültürlü olduğunu hatırladı. Ama bunlar onun çekingenliğini, en küçük bir şeyin allak bullak ettiği küçük kasabalı burjuva kızı çekingenliğini engellemiyordu.

Kadının en katı Protestan tarikatlarından birine bağlı olduğu, Delfzijl'de yardımseverlik işlerini, kadın fikir derneklerini yönettiği de geldi aklına...

Kadın kendini toparlamıştı. Yardımım istermişçesine kız kardeşine bakıyordu.

- Bağışlayın!.. İnanılmaz bir şey değil mi?.. Conrad!.. Herkesin sevdiği bir insan...

Bakışları bir köşeye yerleştirilmiş radyo yükselticisine takıldı ve gözlerinden yaşlar boşanacak gibi oldu.

- Tek eğlencesi buydu... diye kekeledi. Bir de teknesi, yazın akşamları Amsterdiep'te... Çok çalışıyordu.

Bunu kim yapmış olabilir?..

Ve Maigret'nin hiçbir şey dememesi üzerine, daha da pembeleşerek, ancak kendisine saldırılması halinde kullanabileceği bir tonla ekledi:

- Hiç kimseyi suçlamıyorum... Bilemiyorum... İnanmak istemiyorum, anlıyor musunuz?.. Polis, profesör Duclos olduğuna inanıyor, çünkü elinde tabancayla çıkmış. Ben hiçbir şey bilmiyorum... Çok korkunç bir şey bu. Biri Conrad'ı öldürsün!.. Neden? Neden o? Hem hırsızlık amacıyla da değil. O halde?

- Siz pencereden gördüklerinizle ilgili olarak polisle konuşmuşsunuz...

Daha da kızardı. Bir eliyle, kurulu masaya dayanmış, ayakta duruyordu.

- Yapıp yapmamam gerektiğini bilemiyordum. Beetje'nin bir şey yapmadığını düşünüyorum... Sadece gördüm, tesadüfen...

Bana en küçük ayrıntıların bile soruşturmaya yararlı olabileceğini söylediler... Rahibe gidip danıştım... Konuşmamı söyledi... Beetje iyi bir kızdır... Gerçekten de, kim yaptı bilemiyorum!.. Şurası muhakkak ki tımarhaneye kapatılması gereken biri...

Sözcükleri çok rahat sıralıyordu. Fransızcası düzgündü, sadece biraz dili çalışıyordu.

- Any bana sizin Paris'ten geldiğinizi anlattı. Conrad için. İnsan buna inanabilir mi?..

Daha sakindi. Hâlâ aynı köşede duran kız kardeşi yerinden kıpırdamamıştı ve Maigret onu, bir aynanın içinden şöyle bir görebiliyordu.

- Herhalde evi dolaşmak istersiniz!.. Buna razıydı. Gene de içini çekti:

- Şeyle gitmek ister misiniz? Any...

Komiserin önünden siyah bir elbise geçti. Ardından yepyeni bir halıyla kaplı merdivenden çıktı. On yıllık bile olmayan ev, içi boş tuğla ve çam gibi hafif malzemeyle bir biblo gibi inşa edilmişti. Ama ahşap kaplamaların üzerindeki renkler her şeye bir tazelik veriyordu.

İlk açılan banyonun kapısı oldu. Ütü masası olarak da kullanılan tahta kapak küvetteydi. Maigret pencereye eğildi, bisiklet ardiyesine, pek bakımlı sebze bahçesine ve kırların ötesinde pek az evin iki katlı olduğu, üç katın ise hiç görünmediği Delfzijl kasabasına baktı.

Any kapıda bekliyordu.

- Görünüşe bakılırsa siz de kendi başınıza bir araştırma yapıyorsunuz! dedi ona Maigret.

İrkildi ama cevap vermedi kız, telaşla profesör Duclos'nun odasını açtı.

Bakır karyola. Kızıl çamdan elbise dolabı. Yerde muşamba.

- Bu kimin odasıydı?

Ağzından bir söz çıkması için kendini zorladı:

- Benim... geldiğimde...

- Sık sık geliyor muydunuz?

- Evet... ben...

Tam bir utangaçlıktı. Sesler boğazında ölüp, düğümleniyordu.

Bakışlarıyla yardım ister gibiydi.

- O halde, profesör burada kaldığından siz eniştenizin çalışma odasında yattınız, öyle mi?..

Kız başıyla onayladı, odanın kapısını açtı. Üstü, aralarında jiroskopik pusula ve herz dalgalarıyla gemi idaresi üzerine yepyeni ciltlerin de bulunduğu, kitaplar yığılı bir masa vardı. Sekstanlar. Duvarda Conrad Poppinga'yı Asya'da, Afrika'da birinci zabıt ya da süvari üniformasıyla gösteren fotoğraflar.

Bir Malezya silahları koleksiyonu. Japon mineleri. Dört ayak üstünde birkaç hassas ölçüm aleti, ve Poppinga'nın onarmaya çalıştığı, parçaları sökülmiş bir pusula.

Mavi reps kumaşıyla örtülmüş bir divan.

- Kız kardeşinizin odası nerede?..

- Yanda...

Çalışma odasından hem profesörün odasına hem de daha özenli döşenmiş olan Poppinga'ların odasına giriliyordu. Yatağın başucunda kaymak taşından bir lamba. Oldukça güzel bir Acem halısı. Tropik ağaçlardan mobilyalar.

- Siz çalışma odasındaydınız... dedi Maigret dalgın dalgın. Evet işareti.

- O halde, profesörün odasından ya da kız kardeşinizin odasından geçmeden oradan çıkamazdınız.

Yeniden evet işareti.

- Oysa profesör odasındaydı. Kız kardeşiniz de...

Kızın gözleri kocaman oldu, görülmemiş bir uyuşuklukla ağzını açtı.

- Öyle mi düşünüyorsunuz?..

Maigret her üç odada gezinerek homurdandı.

- Hiçbir şey düşündüğüm yok! Araştırıyorum! Bazı şeyleri ayıklıyorum! Ve şu ana kadar, mantıken ayıklanan bir tek siz varsınız, meğer ki Duclos'nun ya da Madam Poppinga'nın suç ortaklığına inanmayayım!..

- Siz... siz...

Maigret aldırmandan kendi kendine konuşur gibi devam etti:

- Duclos ateş etmiş olabilir, hem kendi odasından, hem de banyodan, bu açık!.. Madam Poppinga da banyoya girmiş olabilir... Ama ateş edilmesinden hemen sonra oraya giren profesör onu görmemiş... Tam tersine! Onu birkaç dakika sonra odasından çıkarken görmüş...

Kız utangaçlığından biraz sıyrılıyor muydu ne?

Bu teknik açıklama sayesinde üniversite öğrencisi, genç kız kimliğine baskın çıkıyordu sanki.

- Aşağıdan ateş edilmiş olabilir... dedi, bakışları daha keskin, sıska vücudu gepgergindi. Doktor dedi ki...

- Yine de eniştenizi öldüren tabanca Duclos'nun elinde tuttuğu tabanca pekâlâ. Meğer ki katil onu pencereden birinci kata fırlatmasın...

- Neden olmasın?

- Doğru ya! Neden olmasın?

Ve kızı beklemeden, kendisine çok darmış gibi gelen ve ağırlığı altında basamakları gıcırdayan merdivenleri indi.

Poppinga'yı salonda, nerdeyse terk ettiği andaki aynı yerde ayakta buldu. Any peşinden gelmişti.

- Cornelius buraya sık sık gelir miydi?

- Hemen hemen her gün... Haftada yalnız üç gün ders alıyordu, salı, perşembe ve cumartesi... Ama öteki günler de gelirdi. Ailesi Hint Adaları'nda yaşıyor. Bir ay önce annesinin öldüğü haberini aldı, o mektubu aldığı anda kadın çoktan gömülmüş bile... O zaman...

- Ya Beetje Liewens?

Bir gerginlik hissedildi. Madam Poppinga Any'ye baktı. Any gözlerini indirdi.

- Gelirdi...

- Sık sık mı?

- Evet...

- Siz mi davet ederdiniz onu?

Rahatsızlık daha keskinleşiyor, daha elle tutulur hale geliyordu... Maigret gerçeği bulma yolunda olmasa bile, hiç olmazsa evdeki hayatın içine sızma yolunda ilerlediğini hissediyordu.

- Hayır... evet...

- Sizinle ve Matmazel Any ile aynı karakterde olmadığını sanıyorum onun?

- Çok genç bir kız, değil mi? Babası Conrad'ın arkadaşlarından... Bize elma, çilek, krema filan getirirdi...

- Cor'a âşık değil miydi?

- Hayır!..

Bu pek kesin olmuştu.

- Siz onu pek sevmez miydiniz?

- Neden sevmeyim?.. O gelirdi... Gülerdi... Durmadan konuşurdu... Kuş gibi, cıvı cıvı, anlıyor musunuz?..

- Oosting'i tanıyor musunuz?

Evet...

- Kocanızla ilişkisi var mıydı?

- Geçen yıl, gemisine yeni bir motor taktırmıştı... O zaman Conrad'a danışmıştı... Conrad ona planlar hazırladı... Zeehond tutmaya gittiler birlikte... Fransızca nasıl denir? Köpek... evet, köpek balığı, camgöz, kum setlerinde...

Ve aniden:

- Siz şey mi düşünüyorsunuz...? Kasket, belki de?.. Bu olanaksız... Oosting!..

Ve yeniden allak bullak olup haykırdı:

- Oosting de olamaz!.. Hayır! Hiç kimse... Hiç kimse Conrad'ı öldürmüş olamaz... Siz onu tanımadınız...

O... o...

Başını çevirdi, ağlıyordu çünkü. Maigret gitmeyi tercih etti. Ona el uzatmadılar, o da ağzının içinde özürler dileyerek hafifçe eğilmekle yetindi.

Dışarda kanaldan gelen nemli serinlik yakaladı onu. Öteki kıyıda ise, gemi onarım şantiyesinden pek de uzak olmayan bir yerde, üniformalı bir Denizcilik Okulu öğrencisi ile konuşmakta olan Baes'i fark etti.

Alacakaranlıkta ikisi de ayakta duruyordu. Oosting hararetle tartışır gibiydi. Delikanlı başını eğmişti ve solgun oval yüzünden başka bir şey görünmüyordu.

Maigret onun Cornelius olabileceğini anladı. Mavi çuha kolun üzerinde siyah bir şerit fark edince iyice emin oldu.

IV

Amsterdiep'te Yüzen Tomruklar

Bu kelimenin tam anlamıyla bir gözetleme sayılmazdı. En azından Maigret, hiç de birini gözetlediği duygusuna kapılmamıştı.

Popinga'ların evinden çıkmıştı. Birkaç adım attı. Kanalin öte yanında iki kişi fark etti ve anında onları gözetlemek için durdu. Saklanmadı. Puposu dışlarının arasında, elleri ceplerinde, olanca cüssesiyle suyun kıyısında öylece dikilmişti.

Ama belki de adamlar kendisini zaten fark etmedikleri ve hararetli konuşmalarını sürdürdükleri için gerek duymamıştı saklanmaya; onları heyecanlandıran bir şeyler olmalıydı.

İki adamın durduğu kanal kıyısında başka hiç kimse yoktu. Bir şantiyenin ortasında yükselen hangarın kuru havuzunda kalaslarla desteklenmiş iki gemi duruyordu. Sandallar suyun dışında çürümeye terk edilmişti.

Bir de, gene kanalda, suyun üzerinde ancak bir iki metrelik bir boşluk bırakan ve manzaraya egzotik bir koku yayan ağaç kütükleri.

Akşam olmuştu. Her yanı bir alacakaranlık sarmıştı, bununla birlikte havadaki berraklık renkleri olanca saflığıyla ortaya çıkarıyordu

Sessizliğin yoğunluğu insanı şaşırtıyordu ve uzaklardaki bir bataklıkta vıraklayan bir kurbağa insanı yerinden hoplatıyordu.,

Baes hiç durmadan konuşmaktaydı. Sesini yükseltmiyordu. Ama kelimelerin üstüne basa basa konuştuğu, derdini anlatmak ya da sözünü dinletmek istediği anlaşılıyordu. Üniformalı delikanlı, başı önde dinliyordu. Manzarada bir eşi daha olmayan, iki çiğ leke gibi duran beyaz eldivenler takmıştı.

Birden iç paralayıcı bir gürültü koptu. Bu Maigret'nin arkasındaki çayırılıkta anırtı koyveren bir eşekti. Bu da büyüğü bozmaya yetti tabii. Oosting semaya doğru anıran hayvanın bulunduğu yöne baktı, Maigret'yi gördü, hiç kıpırdamadan bakışlarını onun üstünde gezdirdi.

Yanıdakine bir iki çift laf daha etti, kısa saplı toprak piposunu ağzına aldı ve kasabaya yöneldi.

Bu hiçbir anlama gelmiyor, hiçbir şey kanıtlamıyordu. Maigret de yürüyordu ve ikisi birlikte, her biri Amsterdiep'in bir yakasında karşılıklı ilerliyorlardı.

Ancak Oosting'in gittiği yol az sonra kıydan ayrılıyordu. Baes yeni hangarların arkasında gözden kaybolmakta gecikmedi. Bir dakika kadar saboların tok sesi işitilmeye devam etti.

Belli belirsiz bir hale dışında karanlık basmıştı. Kasabada ve kanal boyunca lambalar yanmaya başladı, Wienands'ların evinden sonra, elektrik yoktu. Kimsenin oturmadığı öteki kıyı ise kapkaranlıktı.

Maigret nedenini bilmeden geri döndü. Homurdandı, çünkü eşek umutsuzca bir anırtı daha koparmıştı.

Uzakta, evlerin ta ilersinde kanalın üstünde dans eden iki beyaz leke gördü. Bunlar Cornelius'un eldivenleriydi. İnsan buna dikkat etmese hele hele su yüzeyinin ağaçlarla kaplı olduğunu unutsa manzara tam hortlaklıktı. Boşlukta kıpırdayan bu eller. Geceye karışmış bir vücut. Ve son elektrik lambasının sudaki aksi.

Artık Oosting'in ayak sesleri işitilmiyordu. Maigret en sondaki evlere doğru yöneldi, yeniden Poppinga'ların evinin önünden, sonra yeniden Wienands'ların evinin önünden geçti.

Hâlâ saklanmaya çalışmıyordu, ama kendisinin de gecenin karanlığına karıştığını biliyordu. Eldivenleri gözleriyle izliyordu. Anlamıştı. Cornelius kanalın üzerinde tek bir köprü bulunan Delfzijl'i dolaşmak için, bir sal oluşturan ağaç kütüklerine basarak karşıya geçiyordu. Ortada iki metrelik sıçranacak bir mesafe vardı. Beyaz eller daha çok çırpınmaya başladı, hızlı bir kıvrım yaptı ve su çalkalandı.

Birkaç saniye sonra, Cornelius kıyı boyunca ilerlemekteydi, peşinde de olsa olsa yüz metre uzakta Maigret.

Bu her iki taraf açısından da hiç düşünmeden oluvermişti, çünkü zaten Cornelius'un komiserin orada bulunduğundan haberi bile yoktu. Daha ilk adımda, öylesine uygun adımdılar ki pistin gıcirtısı birbirine karışıyordu.

Maigret bunu fark etti, çünkü bir ara ayağı takılmıştı ve uygun adımlar saniyenin onda biri kadar mutlak olmaktan çıkmıştı.

Nereye gideceğini bilmiyordu. Ama gene de genç adam yürüyüşünü çabuklaştırdıkça onun adımları da daha sıklaşmaktaydı. Dahası var: yavaş yavaş baş dönmesi gibi bir şeyle sürüklendiğini hissediyordu.

Başlangıçta adımlar uzundu, düzgündü. Kısaldı. Hızlandı.

Cornelius tam kereste deposunun önünden geçerken, yaman bir kurbağa faslı patlak verdi ve kesin bir duraklama oldu. Cornelius korkuyor muydu? Yürüyüş yeniden başladı, ama daha da düzensizleşmişti, arada bir ayaklar yere sürtünüyordu, kimi zamansa tersine insana koşacakmış gibi gelen iki üç hızlı adım.

O andan itibaren sessizlik bitti, çünkü kurbağalar korusu susmak bilmiyordu. Bütün geceyi dolduruyordu.

Ve adımlar hızlanıyordu. Olay devam ediyordu: Maigret, dostu ile uygun adım yürümekten, nerdeyse onun ruhunu okur hale gelmişti.

Cornelius korkuyordu! Hızlı hızlı yürüyordu, çünkü korkuyordu! Gideceği yere varmak için telaş ediyordu. Ama garip şekilli bir gölgenin, odun yığınlarının, çürümüş ağaçların, çalı çırpının yanından geçerken bir ayağı saniyenin en fazla onda biri kadar havada kalıyordu.

Kanalı döndü. Yüz metre ilerde, çiftlik yönünde, fenerin ışığıyla aydınlanan kısa aralık geliyordu. Ve genç adam bu ışıkta sendeler gibi oldu. Geri dönüp baktı. Koşarak orayı geçti, gene dönüp baktı.

Orayı geçmişti ve Maigret sakin sakin ve olanca heybetiyle aydınlık kesime girerken, o hâlâ dönüp dönüp bakmaktaydı.

Berikinin onu görmemesi olanaksızdı. Durdu. Soluk alacak kadar bir zaman. Tekrar yola koyuldu.

Işık arkalarında kalmıştı. İlerde aydınlık bir pencere vardı, çiftliğin penceresi. Kurbağaların şarkısı onları mı izliyordu ne? Her ne kadar uzaklaşmış da olsalar, bu sesler öylesine yakından geliyordu ki, adeta yüzlerce kurbağa eşlik ediyormuşcasına sarıp sarmalamaktaydı onları.

Eve yüz metre kala ani, kesin bir duruş. Bir ağaç gövdesinin ardından bir siluet belirdi. Fısıltılı bir ses.

Maigret geriye dönmek istemiyordu. Bu gülünç olurdu. Saklanmaya niyeti yoktu. Zaten fenerin ışıklarını da geçtiğine göre artık olan olmuştu.

Onun orada olduğunu biliyorlardı. Doğruca yürüdü, ağır ağır, kendi adımlarının yankısından başka bir adım olmaması onu rahatsız ediyordu. Çok koyu bir karanlık çökmüştü, çünkü yolun her iki yanında sık yapraklı ağaçlar sıralanmıştı. Ama bir şeyin üstünde beyaz bir eldiven duruyordu...

Bir kucaklaşma. Cornelius'un eli genç kızın belinde, Beetje'nin...

Topu topu yüz metre daha var... Maigret bir an duraladı, cebinden kibrit çıkardı, piposunu yakmak için kibrit çaktı, böylece tam olarak nerde bulunduğunu belirlemiş oldu.

Sonra ilerledi. Âşıklar hareket halindeydi. On metre kala, Beetje'nin silueti ayrıldı, yolun tam ortasında dikildi, yüzü sanki kendisini bekliyormuş gibi ona dönüktü. Cornelius ise bir ağaç gövdesine yaslanmış duruyordu.

Sekiz metre...

Arkalarındaki çiftlik penceresi hâlâ aydınlıktı. Kızılımsı basit bir dikdörtgen.

Birden anlatılmaz, boşuk bir hıçkırık, bir feryat, sinir bozukluğu, peşinden hıçkırıkların, gözyaşlarının sökün ettiği adeta tetik çeker gibi bir ağlama.

Başı ellerinin arasında, adeta kendini korumak istermiş gibi ağaca yapışmış Cornelius'tu, ağlayan.

Beetje, Maigret'nin karşısındaydı. Üstünde bir manto vardı, ama komiser içinde gecelik olduğunu, bacaklarının çıplak olduğunu, çıplak ayaklarına terlik geçirmiş olduğunu fark etti.

- Üstüne düşmemek lazım...

Kıza gelince, sakindi kız. Hatta Cornelius'a sabrı taşmış, kınayan bir bakış bile fırlattı.

Çocuk sırtını onlara dönmüştü. Sakinleşmeye çalışıyordu. Başaramıyordu ve heyecanlandığı için utanıyordu.

- Çok sinirli... Sanıyor ki...

- Ne sanıyor?

- Kendisinin suçlanacağını sanıyor...

Delikanlı hâlâ uzakta duruyordu. Gözlerini sildi. Tabanlara kuvvet, kaçmasını?

- Ben daha kimseyi suçlamış değilim ki, dedi Maigret bir şeyler söylemiş olmak için.

- Öyle mi?..

Ve kız, arkadaşına dönerek onunla Hollandaca konuştu. Maigret anladığını daha doğrusu çıkardığını sandı:

- Gördün mü işte! Komiser seni suçlamıyor ki. Sakin ol... Çocuk gibisin...

Ama kız birdenbire sustu. Kıpırdamadan durdu, kulak kabarttı. Maigret hiçbir şey duymamıştı. Birkaç saniye sonra o da çiftlik yönünden gelen bir çatırtı işitir gibi oldu.

Bu, etrafına bakınıp duran, hatları gerilmiş, göz ve kulak kesilmiş Cornelius'u canlandırmaya yetti. Kimseden çıt çıkmıyordu.

- İştittiniz mi?., dedi. Beetje fısıltı halinde.

Delikanlı, genç bir horoz kabadayılığıyla gürültünün geldiği yere seyirtmek istedi. Soluğu hızlanmıştı.

Çok geçti. Düşman onların sandıklarından da yakın bir yerdeydi.

On metre kadar ilerde ilk bakışta tanınmayan bir siluet dikilmiş duruyordu, ayaklarında şosonlarla çiftlik sahibi Liewens'in silueti.

- Beetje!.. diye seslendi.

Kız hemen cevap vermeye cesaret edemedi. Ama adam adını tekrarlayınca korkuyla içini çekti:

- Ya!..

Liewens yaklaşıyordu. Önce görmezden geldiği Cornelius'un yanından geçti. Acaba Maigret'yi hala fark etmemiş miydi?

Ne var ki tam da onun yanında zıncı diye duruverdi, gözleri hiddet saçarak, burun delikleri öfkeden titreyerek. Adam kendini zor tutuyordu. İnatla dikildi. Kızına dönerek konuşmaya başladı, sesi sertti, boğuktu.

İki üç cümle. Kız başını öne eğdi. Üst üste birkaç kez emreder gibi aynı sözcüğü kullandı ve Beetje kekeleyerek Fransızca açıkladı:

- Size şunu söylememi istiyor...

Babası sanki söylevinin harfi harfine çevrilip çevrilmeyeceğim anlamak istemişçesine gözlerini ona dikmişti.

- ... Hollanda'da polislerin genç kızlara kırdı bayırda randevu vermediklerini...

Maigret hiç adeti olmadığı halde kızardı. Sıcak bir kan dalgası kulaklarını uğuldattı.

Suçlama ne kadar da salakçaydı! Ne kadar da kötü bir niyeti açığa vuruyordu!..

Çünkü sonuç olarak Cornelius da oradaydı, gölgede büzülmüş, gözleri dehşet içinde, omuzları çökmüş bir halde.

Ve baba her şeye rağmen Beetje'nin onun için çıktığını biliyor olmalıydı! O halde?.. Nasıl cevap vermeliydi?.. Hele de bir kızın tercümanlığıyla.

Aslında ondan bir cevap bekleyen de yoktu ya! Çiftçi bir köpek çağırır gibi parmaklarını şaklattı, tereddüt içinde duran, Maigret'ye dönen, sevgilisine bakmaya cesaret edemeyen kızına yolu gösterdi, sonunda kız babasının önüne düştü.

Cornelius yerinden kıpırdamamıştı bile. Bununla birlikte, çiftçi yanından geçerken kolunu yakalamak için elini kaldırdı ama sonra bıraktı. Baba kız uzaklaştılar. Daha sonra çiftliğin kapısı çarpılarak kapandı.

Acaba bütün bu sahne boyunca kurbağalar susmuş muydu? Bunu bilemeyecekti ama konserleri sağır eden bir şamataya dönüşmüştü.

- Fransızca bilir misiniz? Cornelius cevap vermedi.

- Fransızca bilir misiniz?

- Çok azıcık...

Kin dolu bakışlarla Maigret'ye bakıyordu, ağzını lütfen açıyor, bir saldırıda mümkün merteye az isabet almak ister gibi iğreti duruyordu.

- Ne diye bu kadar korkuyorsunuz?

Gözyaşları fışkırdı, ama tek bir hıçkırık bile yok. Cornelius uzun uzun burnunu çekti. Elleri tir tir titriyordu. Yeniden bir kriz geçirmesini?

- Gerçekten de öğretmeninizi öldürmekle suçlanmaktan mı korkuyorsunuz?

Maigret acıklı bir sesle ekledi:

- Gidelim!..

Onu kasaba yönüne sürükledi. Uzun uzun konuştu, çünkü söylediklerinin yarısının çocuğun bir kulağından girip öbür kulağından çıktığını hissediyordu.

- Siz kendi kendiniz için mi korkuyorsunuz?

Koca bir oğlan! Çizgileri henüz netleşmemiş, solgun benizli sıska bir surat. Sımsıkı üniformasının içinde daracık omuzlar. Denizci öğrencisi kasketi onu iyice eziyor, bahriye kıyafeti giydirilmiş bir çocuk haline getiriyordu. Ve bütün davranışlarında, yüzünün ifadesinde bir güvensizlik. Maigret sesini biraz daha yükseltse, hiç kuşku yok, darbelerden korunmak için kollarını kaldıracaktı sanki.

Ama siyah yas şeridi ciddi, hüzünlü bir hava veriyordu. Çocuk bir ay önce annesinin Hindistan'da öldüğünü öğrenmemiş miydi, belki de kendisinin Delfzijl'de keyfinin çok yerinde olduğu bir akşam, okulun yıl sonu balosu akşamı belki de!

İki yıl sonra üçüncü kaptan rütbesiyle evine dönecek, ve babası ona çoktan eskimüş bir mezar hatta belki de evde bir başka kadın gösterecekti.

Ve büyük bir gemide yaşam başlayacaktı: nöbet saatleri, uğrak limanlar, Java- Rotterdam, Rotterdam-Java, iki gün burda, beş altı saat orda...

- Öğretmenin öldürüldüğü saatte neredeydiniz?

Korkunç, iç parlayan bir hıçkırık koptu. Oğlan tir tir titreyen beyaz eldivenli elleriyle Maigret'nin iki yakasına yapıştı.

- Doğru değil! Doğru değil!., diye tekrarlayıp durdu en azından on kez. Nein!.. siz yok anlamak!.. Yok... Hayır... Doğru değil...

Yeniden fenerin beyaz ışığına yakalandılar. Işık gözlerini alıyor, bütün ayrıntılarını ortaya çıkartarak onları heykelleştiriyordu.

- Neredeydiniz?..

- Orada...

Orası Poppinga'ların eviydi, kütükten kütüğe atlayarak geçme adetine olduğu kanaldı.

Bu ayrıntı ciddiye. Poppinga gece yarısına beş kala öldürülmüştü. Cornelius gemiye gece yarısını beş geçe dönmüştü.

Ama normal yoldan, yani kasabadan dolaşmak için otuz dakika kadar bir zamana ihtiyaç vardı.

Oysa kanalı bu şekilde geçip, kestirmeden giderek topu topu altı ya da yedi dakikaya.

Maigret bir yaprak gibi titreyen delikanlının yanında ağır aksak yürüyordu ve eşek bir kez daha anırınca, Cornelius ürperdi, tabanlara kuvvet kaçacakmış gibi tepeden tırnağa sarsıldı.

- Beetje'yi seviyor musunuz? İnatçı bir sessizlik.

- Öğretmeninizin onu eve kadar geçirmesinden sonra hiç gördünüz mü onu?

- Bu doğru değil!.. Doğru değil! Doğru değil!..

Maigret okkalı bir şamarla oğlanı kendine getirmemek için güç tuttu kendini.

Gene de hoşgörülü, hatta sevecen bir bakışla baktı ona.

- Beetje'yi her gün görür müsünüz? Gene sessizlik.

- Okul gemisine saat kaçta dönmek zorundasınız? - Onda... İzinli değilsem...öğretmenimin evine gittiğimde.

Ben...yapabilmek...

- Daha geç dönebilmek mi? O halde bu akşam değil...

Kanalın kıyısında, tam Cornelius'un geçtiği yerdediler. Maigret gayet doğal bir halde kütüklere doğru gitti, birine ayağını koydu, neredeyse suya düşüyordu, alışıksız değildi, üstelik tomruk ayaklarının altında yuvarlanıyordu. Cornelius tereddüt etti.

- Hadi bakalım! Saat ona geliyor...

Çocuk şaşırıldı. Herhalde artık bir daha okul gemisini göremeyeceğini, tutuklanacağını, hapse atılacağını beklemiş olmalıydı...

Oysa işte müthiş komiser onu bırakıyor, kanalın ortasındaki iki metrelik suyu geçmek için onun gibi hamle yapıyordu. Birbirlerine su sıçrattılar. Karşı kıyıda Maigret pantolonunu silmek için durdu.

- Neresi burası?

O buradan hiç geçmemişti daha. Burası Amsterdiep ile açık deniz gemilerinin geçebileceği, geniş ve derin yeni kanal arasındaki geniş ve boş bir alandı.

Komiser dönünce Poppinga'ların evinin birinci katında aydınlık bir pencere fark etti. Perdenin arkasında bir gölge hareket ediyordu, Any'nin gölgesi. Orası Poppinga'nın çalışma odasıydı.

Ne var ki genç avukat bayanın ne yapmak istediği hiç anlaşılıyordu.

Cornelius bir parça sakinleşmişti.

- Yemin ederim ki... diyecek oldu.

- Hayır?

Bu onu afallattı. Öylesine dehşetle yol arkadaşına baktı ki Maigret onun omuzuna vurdu:

- Asla yemin etmemeli!.. Hele hele sizin durumunuzdayken... Beetje ile evlenecek miydiniz?..

- Ya!.. Ya!..

- Babası kabul eder miydi?

Sessizlik. Cornelius başı önde, karaya çekilmiş ve yolu tıkayan köhne sandallar arasında yoluna devam ediyordu.

Ems- Kanalının geniş yüzü görüldü. Bir dirsekte bütün lumbozları şıkır şıkır ışıklı siyah beyaz koca bir gemi yükselmekteydi. Çok yüksek bir pruva. Direk ve serenler.

Bu eski bir Hollanda savaş gemisiydi, yüz yıllık bir gemi, artık denize açılmayacağından Denizcilik Okulu öğrencilerinin kalması için oraya bağlanmış bir gemi.

Çevrede, karanlık silüetler, sigara ışıkları. Oyun salonundan gelen bir piyano tıngırtısı.

Birden alabildiğine asılarak çalınan bir kampana sesiyle, rıhtım üzerinde dağınık halde duran silüetlerin alayı merdiven önünde toplanıverdi. İlerde ise kasabaya giden yolda, geç kalan dört kişi koşu koşu geliyordu.

Bütün bu on altı, yirmi iki yaşındaki gençlerin, denizci üniformalarına, beyaz eldivenlerine, sırmalı şeritlerle süslü çakı gibi kasketlerine rağmen tam bir sınıfa giriş sahnesiydi.

Küpeşteye kollarını dayamış yaşlı bir onbaşı, piposunu tüttürerekten teker teker onların geçişini izlemekteydi.

Kıpır kıpırdılar, genç, keyifli. Şakalaşmalar birbirini izliyor, Maigret ise bunlardan hiçbir şey anlamıyordu. Sigaralar merdivene çıkılırken yere atılmıştı. Gemide ise kovalamacalar devam ediyordu, mahsusuktan savaşlar.

Kan ter içinde yetismeye çalışanlar merdivene ulaşmışlardı.

Cornelius hatları gergin, gözleri kıpkırmızı, çakmak çakmak bakışlarıyla Maigret'ye döndü.

- Hadi, hadi, git! diye homurdandı beriki ağzının içinde.

Oğlan sözcüklerden çok hareketleri anladığından, elini kasketine götürerek askerce bir selam çakıp, konuşmak üzere ağızını açacak oldu.

- Tamam, tamam!.. Yürü hadi...

Çünkü nöbeti bir öğrenciye devreden onbaşı içeri girmek üzereydi.

Lumbozlardan, delikanlıların hamaklarını açtıkları, üst başlarını oraya buraya fırlattıkları görülüyordu.

Maigret Cornelius'un utangaç, sıkıntılı, omuzları çökük bir halde kamaraya girdiğini ve suratının tam ortasına bir yastık yediğini ve dipteki hamaklardan birine yöneldiğini görene kadar olduğu yerde kaldı.

Çok daha renkli bambaşka bir sahne başlıyordu. Komiser kasaba yönünde on adım bile atmamıştı ki, tıpkı kendisi gibi öğrencilerin gemiye çıkışlarını seyretmeye gelen Oosting'i fark etti.

İkisi de yaşlarını başlarını almışlar, iri kıyım cüsseli ve sakindiler.

Hamaklarına tırmanan ve yastık kavgası yapan oğlanlara bakarken ikisi de gülünç olmamışlar mıydı?

Yaramaz bir civcivi izleyen birer anaç tavuğa benzemiyorlar mıydı?

Bakıştılar. Baes'in kılı kıpırdamadı ama kasketine dokunarak selam verdi.

Aynı dili konuşmadıkları için aralarında hiçbir sohbet olamayacağını ikisi de önceden biliyordu.

- Goed avond... diye homurdandı gene de Workum'lu adam.

- İyi geceler! dedi Maigret, tıpkı bir yankı gibi.

Aynı yoldan, aşağı yukarı iki yüz metre sonra bir sokak haline dönüşen ve kasabaya giden bir yoldan ilerliyorlardı. İkisi de hemen hemen aynı hızda yürüyordu. Hizayı bozmak için içlerinden birinin adımlarını yavaşlatması gerekiyordu, ne var ki ne biri yanaştı buna ne de öbürü.

Oosting sabolarla. Maigret kentli kılığında. İkisi de pipo içiyorlardı, aradaki tek fark Maigret'ninki süpürge otundan, Baes'inki ise beyaz topraktandı.

Önünden geçtikleri üçüncü ev bir kahvehaneydi ve Oosting, sabolarını silkeleyip, Hollanda adetlerine göre paspasın üzerinde bıraktıktan sonra içeri girdi.

Maigret ancak bir an düşündü, o da girdi.

On kadar gemici ve deniz subayı aynı masanın etrafında pipo ve puro tütürüyor, bira ve ardıç rakısı içiyordu. Oosting birkaç kişiyle el sıkıştı, bir sandalye çekip kendini bırakıverdi, herkes ne konuşuyor kulak verdi. Maigret, bir kenarda kaldı, dikkatin kendi üzerinde toplandığını pekâlâ da hissediyordu. Grubun arasında bulunan patron biraz bekledikten sonra gelip ona ne içeceğini sordu.

Porselen ve bakır bir fiçidan ardıç rakısı aktı. Hollanda'daki bütün kahvehanelere sinen ve havayı bir Fransız kahvesinden son derece farklı kılan ardıç rakısı kokusuyla.

Oosting'in minicik gözleri ne zaman komisere dikilse gülüp duruyordu.

Komisere ise bacaklarını uzattı, sandalyesinin altına aldı, yeniden uzattı, kendini tutmak için piposunu doldurdu. Patron piposunu yakmak için özellikle yerinden kalktı.

- Moie veer!..

Maigret anlamıyor, kaşlarını çatıyor, tekrarlatıyordu.

- Moie veer, ya!.. Oost vind...

Ötekilerin hepsi de dinliyor, dirseklerini dürtüyorlardı. Biri pencereyi, yıldızlı gökyüzünü gösterdi.

- Moie veer!.. Güzel hava!..

Ve rüzgârın doğudan estiğini, bunun da çok iyi olduğunu anlatmaya çalışıyordu.

Oosting bir kutudan puro seçmekle meşguldü. Önüne konan beş altı kutuyu karıştırdı. Israrla, kömür karası bir Manila purosunu seçti ve yakmadan önce ucunu yere tükürdü.

Sonra yeni kasketini arkadaşlarına gösterdi.

- Vier gulden...

Dört florin! Kırk frank! Gözlerinin içi hâlâ gülüyordu. Ama biri girdi içeri, bir gazete açtı, Amsterdam borsasında en son navlun kurlarından söz etti.

Bunu izleyen ateşli konuşmanın hayhuyunda, bir söz dalaşını andıran avaz avaz sesler ve hecelerdeki sertlik yüzünden cebinden bozuk para çıkararak Van Hasselt Oteli'ne yatmaya giden Maigret unutulup gitti.

V

Jean Duclos'nun Varsayımları

Ertesi sabah, Maigret Van Hasselt kahvehanesinde kahvaltı ederken bulunduğu yerden, kendisine haber verilmeyen aramayı izledi. İşin doğrusu, Hollanda polisi ile kısa bir görüşme ile yetinmişti o.

Sabah sekiz sularıyla. Sis henüz tamamen dağılmamıştı ama ardından güneşli güzel bir gün geleceğini hissediyordu insan. Bir römorkörün çektiği bir Fin yük gemisi limandan çıkmaktaydı.

Rıhtımın köşesinde, küçük bir kahvehanenin önünde, hepsi de sabolu ve denizci kasketli, küçük gruplar halinde tartışan büyük bir kalabalık toplanmıştı.

Schippers borsasıydı bu, yani içlerinde kaynaşan kadınlar ve çoluk çocukla, limandaki bir havuzu dolduran çeşit çeşit teknelerin sahipleri; donatanlar borsası.

Daha uzakta başka bir grup, bir avuç adam: Rıhtım Fareleri Kulübü.

Bu arada üniformalı iki jandarma yaklaşıyordu. Oosting'in teknesinin güvertesine çıktılar ve Oosting ambar ağzından fırladı çünkü Delfzijl'de bulunduğu zamanlar hep gemisinde yatardı.

Bu arada bir de sivil biri geldi. Mösyö Pijpekamp, soruşturmayı yürüten müfettiş. Şapkasını kaldırdı, gayet nazik konuştu. İki jandarma içerde gözden kaybolmuştu.

Arama başladı. Bütün schipperler işin farkındaydı. Buna rağmen en küçük bir kalabalık bile toplanmadı, hatta gözle görünür bir merak kıpırtısı bile olmadı.

Rıhtım Fareleri Kulübü de hiç oralı değildi. Hepsi hepsi birkaç bakış.

Bu durum bir yarım saat kadar sürdü. Jandarmalar çıkarken asker selamı verdiler. Mösyö Pijpekamp'ın özür diler gibi bir hali vardı.

Yalnız o sabah Baes'in karaya çıkmaya hiç niyeti yok gibiydi. Az ilerdeki ahbablarının yanına gidecek yerde, bacak bacak üstüne atıp nöbet bankına oturdu, Fin kargosunun ağır ağır ilerlediği ufka doğru baktı ve piposunu tüttürerek öylece durdu.

Maigret başını çevirdiğinde Jean Duclos odasından iniyordu, kollarında taşıdığı evrak çantasını, kitapları, dosyaları kendisine ayrılan masaya bıraktı.

Maigret'yi selamlamadan soruşturma yapar gibi havalara girdi.

- Ee n'oluyor?..

- Ee ne mi oluyor?.. Galiba size günaydın diyorum.

Beriki belli bir şaşkınlıkla ona baktı, bunda alınacak bir şey yok ki der gibi omuz silkti.

- Bir şeyler bulabildiniz mi?

- Ya siz?

- Biliyorsunuz, prensip olarak buradan çıkmaya hakkım yok. Hollandalı meslektaşınız neyse ki bilgilerimin ona yararlı olabileceğini anladı da soruşturmanın sonuçlarından haberdar edildim. Ara sıra Fransız polisinin de esinlenmesi gereken usuller bunlar...

- Yapmayın!..

Profesör tokayla tutturulmuş saçlarıyla içeri giren Madam Van Hasselt'e doğru koştu ve bir salondaymış gibi selamladı kadını, galiba hal hatır soruyordu.

Maigret ise yayılmış evraklara bakıyor, sadece Poppinga'ların evini değil, bazı kişilerin izlediği yolları da gösteren noktalı çizgilerle, bütün bir kasabayı gözler önüne seren krokileri gözüne çarpıyordu.

Rengarenk pencere camlarından giren güneş, parlak lambrili salonu, yeşil, kırmızı ve mavi ışıklarla dolduruyordu. Kapıya bir bira kamyonu gelmişti ve bütün konuşma boyunca iri kıyım iki herif, üzerinde sabah kıyafetiyle, Madam Van Hasselt'in nezaretinde, açılan döşemeler üzerinde yuvarlayıp durmuşlardı. Ardıc rakısı ve bira kokusu asla bu kadar yoğun olmamıştı. Maigret de Hollanda'yı asla bu kadar kuvvetle hissetmemişti.

- Suçluyu buldunuz mu? dedi, yarı şaka yarı ciddi, dosyaları göstererek.

Duclos'dan cin gibi, keskin bir bakış. Ve işte cevabı:

- Yabancıların haklı olduğuna inanmaya başlıyorum. Fransız her şeyden önce alaydan hiç vazgeçmeyen bir insan... Bu böyle olunca da faka basıyor, mösyö!

Maigret hiç oralı olmadan, gülümseyerek ona bakıyordu. Öteki ise üsteledi:

- Katili bulamadım, hayır! Belki biraz daha fazlasını yaptım. Olayı analiz ettim. Onu didik didik ettim. Onu en küçük parçalarına ayırdım,, şimdi de...

- Ee, şimdi de?..

- Kuşkusuz sizin gibi biri, çıkardığım sonuçlardan yararlanarak işi bitirecektir.

Oturmuştu. Bizzat kendisinin düşmanca bir hale getirdiği bu durumda bile konuşmaya kararlıydı. Maigret onun karşısına oturdu, bir bardak Bols ısmarladı.

- Sizi dinliyorum!

- Önce şunu bilin ki, ben sizin ne yaptığınızı da, ne düşündüğünüzü de sormuyorum. Muhtemel ilk katile, yani bana geliyorum. Doğrusunu isterseniz, Poppinga'yı öldürmek için en iyi stratejik mevkideyim ben, üstelik saldırıdan hemen sonra elimde cinayet silahıyla görüldüm...

"Zengin değilim ve bütün dünyada ya da birçok yerde tanınıyorsam da, beni tanıyanlar bir avuç aydın insan. Yaşamım zor, orta halli! Yalnız, bu olayda hiçbir şey çalınmadı ve öğretmenin ölümünden hiçbir şekilde bir çıkarım olamaz.

"Durun! Bu demek değildir ki, bana karşı hiçbir sorumluluk yüklenemez. O gece adli polis konusunda tartışırken kasıtlı olarak, tüm yeteneklerine başvurarak suç işleyen entelektüel bir insanın, bilgileri yetersiz bir polise kafa tutabileceği tezini savunmuştum.

"İnsanlar buradan teorimi bir örnekle canlandırmak istediğim sonucunu çıkaracaklardır. Laf aramızda, eğer böyle olsaydı, benden kuşkulama olanağı bile kalmazdı."

- Sağlığınıza! dedi Maigret ense kulak yerinde biracıların gidip gelişlerini izleyerek.

- Devam ediyorum. Ve iddia ediyorum ki, eğer bu cinayeti ben işlemediysem, ve her şeyin gösterdiği gibi, evde bulunan biri tarafından işlendiyse bile, bütün ailenin suçlu olması gerekir...

"Sıkı durun. Şu plana bakın. Ve özellikle deksize açıklayacağım şu birkaç psikolojik hususu anlamaya çalışın."

Maigret bu kez profesörün küçümseyen bakışı karşısında gülümsemeden edemedi.

- Kızlık adı Van Elst olan Madam Poppinga'nın Protestan kilisesinin en katı kolundan olduğunu herhalde duymuşsunuzdur. Babası Amsterdam'da koyu bir tutucu olarak tanınır. Kız kardeşi Any ise yirmi beş yaşında olduğu halde şimdiden, aynı fikirlerle, politikaya bulaşmış...

"Siz buraya daha dün geldiniz ve henüz bilmediğiniz adetler var. Mesela Denizcilik Okulu'ndan bir öğretmenin, bunun gibi bir kahvehaneye sadece ayağını bile attığı görülse, amirlerinden esaslı bir zılgıt yiyeceğini biliyor musunuz?"

"İçlerinden birinin sadece ilerici sayılan bir gazete almakta direndiği için rütbesi alınmış.

"Ben Poppinga'yı sadece bir akşam gördüm. Bu bana yetti, hele arkasından söylenenleri işittikten sonra..."

"İyi bir çocuk denilebilir! Hem de kocaman iyi bir çocuk! Bebek gibi bir yüz!... Işıl ışıl gözler, cıvı cıvı!.. Ama denizci olarak çok seyahat etmiş. Dönüşte de o ciddi üniformayı giymiş. Ama üniforma bütün dikişlerinden çatırdıyormuş..."

"Anlıyor musunuz? Güleceksiniz! Bir Fransız gülüşü. On beş gün önce bağlı bulunduğu kulübün haftalık toplantısı varmış. Kahvehaneye girmeyen Hollandalılar sadece kendilerinin gittiği bir salonda kulüp bahanesiyle toplanırlar, bilardo oynarlar, bowling oynarlar..."

"Evet! On beş gün önce Poppinga akşam saat 1'de sarhoşmuş... Gene o hafta, karısının başkanlık ettiği hayır derneği Okyanus adalarındaki yerliler için giysi satın almak amacıyla bir yardım toplantısı düzenlemiş. Poppinga'nın yanakları al al, gözler fel fecir okuyarak şöyle dediği duyulmuş:

- Ne budalalık! Oysa çıplak olarak ne kadar da hoşlar! Giyecek alacağımıza biz onları taklit etsek aslında daha isabetli olurdu..."

"Gülersiniz tabii! Bunun ne zararı var ki diyorsunuz! Oysa rezalet hâlâ devam ediyor, Poppinga'nın cenaze töreni Delfzijl'de yapılacak olsaydı oraya gitmekten kaçınacak çok insan çıkardı.

"Ben bir örnek gösterdim, yüzlercesi var, binlercesi var. Size de dediğim gibi, Poppinga'nın ar damarı çatlamış!

"Burada sarhoş olmanın ne kadar ciddi bir şey olduğunu bir düşünmeye çalışın yalnızca. Öğrenciler onu bu halde görmüşler. Belki de bu yüzden ona tapıyorlardır!

"Şimdi Amsterdiep kıyısındaki evin atmosferini gözünüzde canlandırın. Madam Poppinga'yı, Any'yi hatırlıyor musunuz?..

"Pencereden bakın. İki yandan da kasabanın ucunu görüyorsunuz. Çok kötü bir yer. Herkes birbirini tanıyor. Bir rezalet kopsa, bir saate kalmaz bütün kasabanın diline düşer.

"Poppinga'ların, Baes denilen ve söylemeden geçemeyeceğim, haydutun teki olan kişiyle ilişkilerine varıncaya kadar! Birlikte köpekbalığı avına çıkarlarmış... Öğretmen Oosting'in teknesinde ardıç rakısı içermiş..."

"Hemen bir karara varmanızı istemiyorum. Ben sadece, aman cümleyi aklınızda tutun, cinayet eğer evden biri tarafından işlenmişse, bütün ev halkı suçludur, onun üstünde duruyorum..."

"Geriye Poppinga'nın ta evine kadar geçirmekten hiç vazgeçmediği şu deli fişek Beetje kalıyor. Karakterinden bir iki çizgi ister misiniz? Bu Beetje, buradaki diğer hanımlar gibi etekli plaj kıyafetiyle değil de her Allanın günü, vücuduna yapışık bir mayoyla yüzen- tek kadınmış... Üstelik de kırmızı!..

"Siz soruşturmanıza devam edin. Ben size polisin oldum bittim daima göz ardı ettiği birkaç ayrıntı vermek istedim..."

"Cornelius Barends'e gelince, bana kalırsa, o aileden biri, kadınlar tarafından..."

"Bir tarafta, izin verirseniz, Madam Poppinga, kız kardeşi Any ve Cornelius..."

"Öteki tarafta Beetje, Oosting ve Poppinga..."

"Eğer size söylediklerimi anladıysanız, belki de bir sonuca varırsınız."

- Bir soru! dedi Maigret ciddi ciddi.

- Sizi dinliyorum.

- Siz de Protestan mısınız?

- Protestan kilisesine bağlıysam da, aynı kiliseden değilim..."

- Siz kendinizi hangi tarafa koyuyorsunuz? ' Popinga'yı sevmiyordum!
- Ama?..
- Ne olursa olsun, cinayeti kınıyorum!
- Siz hanımlarla sohbet ederken, o caz çalıp dans etmemiş miydi?..
- Size anlatmayı unuttuğum bir karakter özelliği daha. Maigret ayağa kalkıp şu sözleri söylerken müthiş ciddiye, hatta resmiydi:

- Yani, kimi tutuklamamı öneriyorsunuz? Profesör Duclos'nun yüreği ağzına gelmişti.
- Ben tutuklamadan söz etmedim ki. Ben size birkaç genel öneride bulundum, sadece bir fikir olarak açıkçası...

- Elbette!.. Ama benim yerime mi?..
- Ben polis değilim! Gerçeği gerçek adına izledim ve bizzat kendimin de kuşkululardan olma durumum, yargımı asla etkilemez.

- Kimseyi tutuklamamak gerekecek kadar mı? Ben böyle demedim... Ben...

- Teşekkür ederim size! diye bitirdi Maigret elini uzatarak.

Ve patronu çağırmak için bozuk parayla bardağına vurdu. Duclos ters ters ona baktı.

- Burada yapılmayacak bir jest bu! diye mırıldandı. Tabii kibar bir beyefendi sayılmak istiyorsanız...

Bira fıçılarının mahzene indirildiği ambar kapağı kapatılıyordu. Komiser hesabı ödedi, planlara son bir göz daha attı.

- Yani, ya siz, ya da bütün aile...

- Ben böyle demedim... Dinleyin...

Ama komiser çoktan kapıya varmıştı bile. Sırtını dönünce, yüz hatlarını gevşetiyordu, ve kahkahayı koyvermese bile, en azından halinden memnun, gülümsüyordu.

Dışarısı bir güneş banyosu gibiydi, tatlı bir sıcaklık, dinginlik. " Hırdavatçı kapısının önündeydi. Gemilere öte beri satan küçük Yahudi oğlan, çıpalarını sayıyor ve onları kırmızı boya ile çizerek işaretliyordu.

Vinç hâlâ kömür boşaltmaktaydı. Schipperler yelkenleri germekle meşguldü; yola çıkmak için değil, brandayı kurutmak için. Direk mahşeri arasında nazlı nazlı sallanan, beyaz, kahverengi büyük bayraklar gibiydi yelkenler.

Oosting teknesinin kıçında kısa toprak piposunu tütürmekteydi. Birkaç Rıhtım Faresi uyuşuk uyuşuk tartışıyordu. Ama kasabaya doğru yönelince, pırl pırl camları, mum gibi perdeleri, her pencerede kaktüs türü çiçekleriyle renk renk burjuva evleri görünüyordu. Bu pencerelerin ötesinde anlaşılmaz bir gölge.

Bütün bunlar, Jeah Duclos ile konuşmanın ışığında yeni bir anlam kazanmıyor muydu?

Bir tarafta bu liman, sabolu adamlar, gemiler, yelkenler, katran ve tuzlu suyun kokusu...

Öte yanda, pırl pırl mobilyalı koyu renk halı döşeli, on beş gün boyunca bir iki bardak içki içen bir Denizcilik Okulu öğretmenini ağızlarına sakız eden sımsıkı kapalı evler.

Bir düş duruluğundaki aynı gökyüzü. Oysa bu iki dünya arasında nasıl da bir duvar vardı!

O an Maigret, ölüsünü bile görmediği ama kocaman iştahını ele veren, yaşamla barışık, güven verici kişiliğiyle Popinga'yı düşünüyordu.

Onu tam da bu duvarın üstünde, mürettebatıyla bütün Güney Amerika limanlarının tozunu attıran Oosting'in beş direkli gemisine, Çin'de, raflara dizilen biblolar kadar zarif ve ince kadınlarla dolu yelkenlilerin karşıladığı Hollanda yolcu gemilerine dalarken görüyordu.

Oysa onun Amsterdiep 'in sığ ve durgun sularında, Kuzey'den ve 'Ekvator ormanlarından gelen tomruklar arasında güçlükle ilerleyen, parlak bakır kakmalı, pırl pırl cilalanmış bir İngiliz sandalına binmesine izin verilmişti ancak.

Baer sanki ona yaklaşmak, konuşmak istiyormuş da, daha farklı bakıyormuş gibi geldi Maigret'ye. Ama bu olanaksızdı. İki çift laf dahi edemiyorlardı!

Oosting de farkındaydı bunun, hiç kıpırdamadı, piposunu biraz daha hızla çekmeye başladı, bu arada gözkapakları güneş yüzünden neredeyse kapanmış gibiydi.

Cornelius Barends, o saatte sınıfta sırasında oturmuş, trigonometri ya da astronomi dersini dinlemekle meşguldü. Rengi hâlâ yerine gelmemiş olmalıydı.

Komiser tam gidip tunçtan bir iskele babasına oturacaktı ki, elini uzatarak, kendisine doğru ilerleyen müfettiş Pijpekamp'ı fark etti.

- Bu sabah gemide bir şeyler bulabildiniz mi?

- Henüz değil... Bu bir formaliteydi...

Oosting'den kuşkuluyor musunuz?

- Şu kasket var ya... - Ve de puro!..

- Hayır! Baer sadece Brezilya içiyor, bulunan ise Manila...

- Öyleyse...

Pijpekamp, Workum adasının sahibinin bakışlarına maruz kalmamak için onu biraz öteye çekti.

- Gemi pusulası Helsingfors'taki bir gemiye ait... Can simitleri kömür taşıyan bir İngiliz gemisinden. Böyle olunca da...

- Hırsızlık mı?..

- Yooo! Bu hep böyledir! Limana bir kargo gelince daima bir şey satmak isteyen biri çıkar, bir makinist, üçüncü kaptan, bir gemici zaman zaman bir süvari... Anlıyor musunuz? Şirkette can simitlerinin kabaran dalgalarla denize düştüğünü söylüyorlar. Pusula da bozukmuş... Işıldaklar ise... Her şey... Kimi zaman bir kano bile...

- Yani bu hiçbir şeyi kanıtlamıyor!

- Hayır! Dükkânını gördüğünüz şu Yahudi bu alışverişten kazanıyor hayatım.

- O halde, soruşturmanız...?

Müfettiş sıkıntılı bir tavırla başını çevirdi.

- Size Beetje Liewens'in hemen eve dönmediğini söylemişim. Tekrar geri dönmüş... Doğru mu konuşuyorum?.. Fransızcam iyi mi?

- Elbette, elbette! Devam edin!..

- Belki de o ateş etmedi... - Âh!..

Aslında müfettiş pek rahat değildi. Sesini alçaltmak, Maigret'yi limanın tamamen ıssız bir köşesine çekmek ihtiyacı duydu ve devam etti;

- Kütük yığınları var. Biliyor musunuz?..

Timmerman... siz dülger diyorsunuz... Evet... Dülger o akşam Beetje ile Poppinga'yı gördüğünü iddia ediyor. Evet!.. İkisini birlikte!..

- Tomruk yığınlarının gölgesine mi sığınmışlar? Öyle mi?

- Evet... Ben sanıyorum ki...

- Ne sanıyordunuz?..

Etrafta başka iki kişinin daha olabileceğini...işte bakın! Okullu delikanlı, Cornelius Barends... Beetje ile evlenmek istiyormuş... Sandığında genç kızın bir fotoğrafı bulundu.

- Sahi mi?..

- Sonra Mösyö Liewens... Beetje'nin babası... Önemli biri... İhracata yönelik hayvan yetiştiriciliği. Avustralya'lara bile sevk ediyormuş... Dul... Başka çocuğu yok...

- Poppinga'yı öldürebilir mi?

Müfettişin kafası o kadar karışmıştı ki, Maigret neredeyse acıyordu ona. Damızlık inek yetiştirip de ta Avustralya'ya kadar gön- . deren önemli bir adamı suçlamanın ona çok zor geldiği hissediliyor gibiydi.

- Her şeyi gördüyse, olamaz mı?.. Maigret acımasızdı.

- Neyi gördüyse?

- Tomruk yığınlarının yanında... Beetje ile öğretmeni...

- Ah! Evet.

- Bu çok gizli...

- Elbette!.. Ama Barends?

- Belki o da gördü... Belki de kıskandı... Bununla birlikte cinayetten beş dakika sonra okuldaymış. Bunu anlamıyorum işte...

- Özetlersek, dedi komiser, Jean Duclos ile konuşurken takındığı ciddiyetle, siz Beetje'nin babası ile sevgilisi Cornelius'tan kuşkulaniyorsunuz...

Sıkıntılı bir sessizlik.

- Bir de küvette kasketi bulunan Oosting'den kuşkulaniyorsunuz.

Pijpekamp cam sıkılmış gibi bir hareket yaptı.

- Bir de, elbette yemek odasında Manila tütününden bir puro bırakan adamdan... Delfzijl'de puro satan kaç yer var?

- On beş...

- Bu işleri kolaylaştırmıyor. Bir de profesör Duclos'dan kuşkulaniyorsunuz...

- Elinde bulunan tabanca yüzünden... Onun gitmesine izin veremem... Anlıyor musunuz?

- Anlamaz olur muyum!

Hiç konuşmadan elli metre kadar yürüdüler.

- Ne düşünüyorsunuz? diye mırıldandı sonunda Groningen'li polis.

- İşte bütün mesele bu! İşte ikimiz arasındaki fark! Siz, siz bir şeyler düşünüyorsunuz! Hatta yığınla şey düşünüyorsunuz! Oysa ben hâlâ bir şey düşünmediğimi sanıyorum...

Ve pat diye bir soru:

- Beetje Liewens, Baes'i tanır mıydı?

- Bilmiyorum. Sanmam...

- Cornelius onu tanır mıydı?. Pijpekamp elini alnında gezdirdi.

- Belki evet... Belki hayır... Hayır hayır!.. Öğrenebilirim...
- İşte bu! Olaydan önce herhangi bir ilişkileri var mıymış, öğrenmeli...
- İnanıyor musunuz buna?..
- Ben hiçbir şeye inanmıyorum! Bir soru daha: Workum adasında radyo var mı?
- Hiç bilmiyorum!
- Bu öğrenilebilir.

Bunun nasıl geliştiği söylenemez ama Maigret ile nerdeyse bir amirine bakar gibi kendisine bakan meslekdaşı arasında bir hiyerarşi vardı artık.

- O halde bu iki noktayı inceleyin! Benim birini ziyaret etmem gerekiyor...
- Pijpekamp bu ziyaret hakkında soru sormayacak kadar nazikti ama gözleri soru işaretleriyle doluydu.
- Matmazel Beetje'ye! diye kestirip attı Maigret. En kestirme yol hangisi?..
- Amsterdiep kıyısı...

Beş yüz tonajlık güzel bir buharlı gemi olan Delfzijl pilot gemisinin limana girmeden önce Ems'te çizdiği eğri görülmüyordu. Ve Baes yavaş ama okkalı ama hareketli adımlarla, güneşten içi geçmiş Rıhtım Farelerinin yüz metre ilersinde gemisinin güvertesini arşınlamaktaydı.

VI

Mektuplar

Maigret'nin Amsterdiep'i izlemeyerek toprak yola sapması bir rastlantıydı.

Sabah on bir güneşinin altındaki çiftlik ona, Hollanda toprağı üzerindeki ilk yürüyüşünü girişimlerini, modern ahırdaki parlak çizmeli genç kıızı, burjuva salonunu ve kapitone kılıfı içindeki çaydanlığı anımsattı. Aynı sükûnet devam ediyordu.

Çok uzaklarda, neredeyse sonsuz ufkun ucunda, çayırların ötesinde kocaman kızıl bir yelken dalgalanıyor ve bu da insana bir yeşillikler ummanında başı boş dolaşan bir hayalet gemiyi düşündürüyordu.

Köpek ilk defaki gibi havladı. Kapının aralanması için tam tamına beş dakika geçmesi gerekti, üstelik de ancak birkaç santimcik, hizmetçinin pençe pençe kızarmış yüzünü ve kareli önlüğünü fark edecek kadar.

Bir de Maigret daha ağzını bile açmadan kapıyı nerdeyse kapamaya kalkmaz mı!

- Matmazel Liewens? dedi...

Bahçe onları ayırıyordu. Yaşlı kadın eşikte durmuştu, komiser ise parmaklıkların arkasındaydı. Aralarında da dişlerinî göstererek davetsiz konuğa dikkat kesilmiş duran köpek.

Hizmetçi kadın olumsuz bir ifadeyle başını salladı.

- Evde yok mu!.. Niet hier?..

Maigret çat pat bir iki Hollandaca sözcük toparlayabildi. Aynı olumsuz işaret.

- Ya beyefendi?.. Mijnheer?..

Son bir işaret daha ve kapı kapanıverdi. Ama komiser hemen çekip gitmediğinden, kapı bu kez birkaç milimetre kimıldadı ve Maigret ihtiyarın kendisini gözetlediğini fark etti. Ağırdan almasının nedeni genç kızın odası olarak bildiği odanın penceresindeki perdenin kimıldadığını görmesiydi. Bu perdenin arkasında bir yüz seçiliyordu. Pek net değildi. Ama hafif bir el hareketini apaçık gördü Maigret, bu belki de sadece bir selamdı, daha doğrusu şöyle demek isteyen bir hareketti:

- Ben buradayım... Israr etmeyin... Dikkatli olun!..

Bir yanda kapının arkasındaki ihtiyar kadın. Öte yanda bu kaymak gibi el. Ve havlaya havlaya parmaklıklardan atlayan köpek. Çevrede çayırdaki inekler hareketsizlikten yapma ineklere benziyorlardı. Maigret küçük bir tehlikeyi göze aldı. Her şeye rağmen parmaklıklardan atlayacakmış gibi öne doğru iki adım attı. Gülümsemekten alamıyordu kendini, çünkü kapı hızla kapanmakla kalmadı, o kadar havlayan o yırtıcı köpek de kuyruğunu bacakları arasına kıstırıp geriledi.

Komiser bu kez ayrıldı oradan, Amsterdiep yolunu tuttu. Bu karşılaşmadan, Beetje'nin eve kapatıldığını ve Fransız'ın sepetlenmesi için çiftçinin talimat vermiş olduğunu çıkardı.

Maigret derin düşüncelere dalarak piposundan küçük nefesler çekti. Bir an, genç kıızı ile Poppinga'nın durduğu, kuşkusuz sık sık durdukları, bir elleriyle bisikletlerini tutarken, ötekiyle birbirlerine sarıldıkları kereste yığınlarına baktı...

Atmosferdeki sükûnet hâlâ devam ediyordu. Dingin, neredeyse elle tutulur bir sükûnet. Bir Fransız bütünü bu yaşamın bir kartpostal kadar yapay olduğuna inandıracak bir sükûnet.

Bu da nesi, birden döndü, birkaç metre uzağında gelişini hiç fark etmediği bodoslamadan bir gemi gördü. Kanaldan bile geniş olan yelkeni tanıdı. Biraz önce ufukta gördüğü ve çoktan oraya gelmiş bulunan yelkendi bu, hiç de onca mesafeyi kat edebilecek gibi görünmüyordu oysa.

Dümende böğrüyle dümeni iterken bir yandan da bebeğine meme veren bir kadın. Ve civadraya ters oturmuş bacaklarını suya sarkıtmış suluk zincirini onarmakla meşgul bir adam.

Gemi Wienands'ların, ardından Poppinga'ların evinin önünden geçti, yelken çatıların boyunu aşıyordu. Bir an hareketli kocaman bir gölge gibi bütün manzarayı kapadı.

Maigret gene durmuştu. Tereddüt etti. Poppinga'ların hizmetçisi başı yerde, sırtı kambur eşiği yıkamaktaydı, kapı açıktı.

Birden arkasında Maigret'nin sesini işitince yerinden hopladı. Bez tutan eli titredi.

- Madam Poppinga?.. dedi eliyle içeriği göstererek.

Kız onun önüne geçmek istedi. Ne var ki beceriksizdi, elindeki pis sular süzülen bezle ne yapacağını bilemiyordu. Maigret önden koridora girdi. Salonda bir erkek sesi işitti ve kapıya vurdu.

Bıçakla kesilir gibi bir sessizlik. Tam, koyu bir sessizlik. Hatta sessizlikten de fazla bir şey: bekleyiş, bütün yaşam bir an için durmuş gibi bir bekleyiş.

Nihayet iki adım. İçerde bir el kapının tokmağını çevirdi. Kapı aralandı. Maigret önce kapıyı açan ve dik dik ona bakan Any'yi gördü. Sonra masanın yanında ayakta duran bir erkek silueti, mor tozlukları, kaba çuhadan bir takım elbise gördü.

Çiftçi Liewens!

Bir de dirseğini şömineye dayamış, elleriyle yüzünü kapatan Madam Poppinga.

Şurası açıktı ki, davetsiz konuşun gelişi çok önemli bir konuşmayı, dramatik bir sahneyi, belki de bir tartışmayı yarıda kesmişti.

İşlemeli masa örtüsünün üstünde, sanki öfkeyle oraya fırlatılmışa benzeyen darmadağın bir halde saçılmış mektuplar.

Çiftçinin yüzü daha heyecanlıydı ama en çabuk toparlanan da o oldu,

- Sizi rahatsız ettim... diye söze girdi Maigret.

Kimse cevap vermedi. Hiç kimse ağzını açmadı. Sadece Madam Poppinga çevresini araştıran bir bakıştan sonra odadan çıktı ve koşarcasına mutfağa doğru gitti.

- İnanın, konuşmanızı böldüğüm için çok üzgünüm... Sonunda Liewens konuştu, Hollandaca. Genç kıza sert bir tonla bir şeyler söyledi ve komiser sormaktan alamadı kendini:

- Ne diyor?

- Döneceğini söylüyor. Fransız polisinin...

Kız sıkına sıkına lafın sonunu getirmeye çalıştı.

- ...densizliğinin inanılmaz olduğunu, değil mi? deyiverdi Maigret kızın yerine. Beyefendi ile ben, daha önce karşılaşana fırsatı bulmuştuk...

Beriki ise Maigret'nin ses tonuna, yüz ifadesine dikkat kesilmiş, anlamaya çalışıyordu.

Komisere gelince, onun gözü mektuplara, içlerinden birinin üzerindeki imzaya kayıvermişti: Conrad.

Sıkıntı had safhaya varmıştı. Çiftçi gidip bir iskemenin üzerinde duran kasketini aldı ama gitmeye pek gönüllü görünmüyordu.

- Eniştenizin kızma yazdığı mektupları getirdi size, değil mi?

- Nerden biliyorsunuz?..

Hay Allah! Böylesine iç bulandıracak kadar yoğun bir atmosferde sahneyi kurgulamak öylesine kolaydı ki! Liewens öfkesini bastırmak için soluğunu tutarak içeri girer. Liewens kendisini dehşet içinde iki kadının karşıladığı salona alınır, birden konuşmaya başlar, mektupları masanın üstüne fırlatır!.. Dehşete düşen Madam Poppinga, elleriyle yüzünü kapar, kim bilir belki de gerçeğe inanmak istememektedir, ya da tek bir şey söyleyemeyecek kadar perişandır... Any ise tartışarak, adama kafa tutmaya kalkmıştır... İşte kapı tam o anda vurulmuştur, herkes donup kalmış, Any gelip kapıyı açmıştır.

Maigret, ne olursa olsun tahminlerinde en azından bir kişinin karakteri konusunda yanılıyordu. Çünkü her şeyin ortaya dökülmesinden sonra, sınırları laçka, perişan bir halde mutfağa gidip çöktüğünü sandığı Madam Poppinga, birkaç dakika sonra, insanın ancak heyecanın en son noktasında olabileceği kadar sakin, geri dönmüştü.

Ve o da masaya birkaç mektup koydu tek tek. Mektupları fırlatmıyordu. Onları usulca bırakıyordu. Bir çiftçiye, bir komiser bakıyordu. Ağzını açıp kapatıyor, zorlukla konuşuyordu:

- Bir bakılsın... Biri okusun...

Aynı anda Liewens'in yüzüne kan hücum etti. Mektuplara saldıramayacak kadar fazla Hollandalıydı, oysa onlar başını döndürüyorlardı onun.

Bir kadının el yazısı... Mavimsi bir kâğıt... Kuşkusuz, Beetje'nin mektupları...

Göze çarpan bir şey vardı. İki mektup yığını arasındaki hacim farkı. Poppinga'dan tek sayfa üzerine, dört beş satır karalanmış topu topu on mektup vardı.

Beetje'den ise upuzun, sayfalar dolusu otuz mektup!

Conrad ölmüştü. Geriye, farklı hacimlerdeki bu iki mektup yığını ile Amsterdiep kıyısındaki, buluşmaların suç ortağı kereste yığınları kalmıştı.

- Sakinleşseniz iyi olur! dedi Maigret. Belki de bu mektupları öfkelenmeden okumak daha iyi olacak...

Çiftçi, pür dikkat Maigret'ye bakıyordu, anlamış olmalıydı, çünkü farkında olmadan masaya doğru bir adım attı.

Maigret iki eliyle masaya abanmıştı. Rastgele Poppinga'nın mektuplarından birini aldı.

- Zahmet olmazsa, Fransızca'ya çevirir misiniz, Matmazel Any? Ama genç kız işitmemiş gibiydi. Tek kelime etmeden yazılara bakıyordu. Ablası kâğıtları elinden aldı, ciddi ve vakurdu.

- Bu okula yazılmış, dedi. Tarih yok. Üstte saatin 6 olduğu belirtilmiş. Sonra:

Sevgili Beetje,

Bu akşam gelmemen daha iyi olacak, çünkü müdür çaya bize geliyor. Yarına. Öpücükler.

Meydan okuyan bir sükûnetle etrafına baktı. Başka bir mektup çekti. Ağır ağır okudu:

Tatlı Küçük Beetje,

Sakin olmalısın. Düşün ki, yaşam daha çok uzun. Üçüncü sınıf öğrencilerinin sınavları yüzünden çok işim var. Bu akşam gelemeyeceğim.

Neden durmadan seni sevmediğimi tekrarlayıp duruyorsun? Ama ben okuldan ayrılamam. Ne yaparız?

Sakin ol. Önümüzde- zaman var. Sevgiyle kucaklarım seni.

Maigret bunun yeterli olduğunu söyler gibi olunca Madam Poinga başka bir mektup daha aldı.

- Bir de şu var, belki de en son mektup:

Beetje'çığım,

Bu imkânsız! Yalvarırım, uslu ol Biliyorsun ki, Hiç param yok, yurtdışında bir iş bulabilmek uzun zaman alır.

Daha dikkatli olmalı ve sinirlenmemelisin. Her şeyden önce de güvenmelisini

Hiç korkma! Korktuğun şey başına gelirse, ben üstüme düşeni yapacağım.

Şu aralar çok işim olduğundan sinirliyim, seni düşününce de iyi çalışmıyorum. Dün müdür beni uyardı. Çok canım sıkıldı. Yarın akşam limandaki bir Norveç gemisine bakmaya gideceğimi söyleyerek çıkmaya çalışacağım.

Seni kucaklarım, küçük Beetje.

Madam Poppinga, donuk gözleriyle ikide birde mektuplara bakıyordu, bitkindi. Eli öteki yığına, kendisinin getirdiği yığına uzandı ve çiftçi ürperdi. Rastgele bir mektup çekip okudu.

Sevgilim, canım Conrad,

Müjde:, yaşgünüm dolayısıyla babam bankadaki hesabıma bin florin daha yatırdı. Amerika'ya gitmek için bu para yeter, çünkü gazetede gemi tarifelerine baktım. Üçüncü mevkiide gidebiliriz!

Ama sen neden ağırdan alıyorsun? Ben artık yaşamıyorum. Hollanda beni boğuyor. Delfzijl'de insanların bana kötü kötü baktıklarını hissediyorum...

Ama gene de, senin gibi bir adama ait olmaktan o kadar mutluyum, o kadar gururluyum ki!

Kesinlikle tatilden önce gitmemiz şart, çünkü babam bir ay İsviçre'de kalmamı istiyor, ben hiç istemiyorum. Aksi halde büyük projemiz ancak kışa kalır.

İngilizce kitaplar aldım. Şimdiden epeyce cümle biliyorum.

Haydi! Haydi! İkimize ait tatlı bir yaşam var Önümüzde! Öyle değil mi? Burda kalmamalıyız... Hele de şimdi!.. Madam Poppinga bana soğuk davranıyor gibi...

Üstelik etrafımda dolaşıp duran ve bir türlü uzaklaştıramadığım Cornelius'tan da korkuyorum. O iyi bir çocuk, terbiyeli, ama öyle aptal ki!..

Onun bir erkek, senin gibi her yeri gezmiş, her şeyi bilen bir erkek olmaması da cabası...

Bir yıl önce senin yoluna çıktığımı ve yüzüme bile bakmadığını hatırlıyor musun?..

Şimdi ise belki de senden bir çocuğum olacak!.. Yani olabilir!..

Ama sen neden bu kadar soğuksun?.. Bana olan sevgin azaldı mı yoksa?..

Mektup daha bitmemişti ama Madam Poppinga'nın boğazında sesi o kadar kısalmıştı ki, sustu. Bir an parmaklarıyla mektup yığınına karıştırdı. Bir şey arıyordu. Bir mektubun ortasından bir cümle daha okudu:

...artık karını benden çok sevdiğine inanıyorum, onu kıskanıyorum, ondan nefret ediyorum... Yoksa şimdi gitmeyi ne diye reddedesin?'

Çiftçi tek bir kelime bile anlamıyordu ama öylesine dikkat kesilmişti ki, insan keşfettiğine yemin edebilirdi. Madam Poppinga yutkundu, son bir mektup sayfası daha çaktı, daha metin bir sesle okudu:

... Kasabada Cornelius'un benden çok Madam Poppinga'yı sevdiğini ve ikisinin çok iyi anlaştığını duydum... Ah keşke bu gerçek olabilseydi!.. O zaman biz huzur bulurduk, sen de vicdan azabı çekmezdin...

Kâğıt ellerinden kaydı, yavaşça halıya, sabit bakışlarla onu izleyen Any'nin ayaklarının dibine düştü.

Ve yeniden bir sessizlik.' Madam Poppinga ağlamayı kesmişti. Yalnız onda her şey trajikti, bastırılan acıyla trajik, anlamsız bir çaba uğruna elde edilen vakarla trajik, kendisini heyecanlandıran o şahane duyguyla da trajik.

Conrad'ı savunmaya gelmişti! Bir saldırı bekliyordu. Gerekirse gene savaşıacaktı.

- Bu mektupları ne zaman buldunuz? diye sordu Maigret sıkılarak.

- Ertesi günü, şeyin...

Boğulur gibi oldu. Bir solukluk hava alabilmek için ağzını açtı. Göz kapakları titredi.

- Conrad'ın...

- Evet!

Maigret anlamıştı. Kadına acıyarak bakıyordu. Güzel değildi. Gene de hatları düzgündü. Any'nin yüzünü sevimsizleştiren o şekilsizlikler onda yoktu.

Uzun boyluydu, şişman değil ama yapılydı. Pembe beyaz Hollandalı yüzünü güzel saçlardan bir yele süslüyordu.

Yoksa çirkin olsa daha mı iyi olurdu? Bu düzgün hatlardan, bu ağırbaşlı, düşünceli yüz ifadesinden sanki sonsuz bir can sıkıntısı yükseliyordu.

Gülümsemesi bile terbiyeli, ölçülü, sevinci akıllı uslu, kontrollü olmalıydı bu kadının!

Altı yaşındayken de ciddi bir kız olmalıydı. On altısında ise bugünkünden hiç farkı yoktu herhalde!

Kız kardeş, hala- teyze, hastabakıcı ya da hayır işleriyle uğraşan bir dul olmak için yaratılmış benzeyen o kadınlardan işte.

Conrad yoktu ama Maigret onu, o cici çocuk yüzü, boğazına düşkünlüğü, daha doğrusu yaşama duyduğu iştahı, utangaçlığı, birinin yüzüne karşı çıkmaktan duyduğu çekingenliği, Paris'ten bir caz parçası, Budapeşte'den Çigan müziği, Viyana'dan operetler, hatta ta uzaklarda gemiden gemiye sinyaller yakalamak için saatlerce düğmeleriyle' oynadığı radyosuyla, hiçbir zaman o andaki kadar canlı hissetmemişti.

Any tıpkı acı çeken ve gücü tükenen birine yaklaşır gibi kız kardeşine sokuldu. Ama Madam Poppinga Maigret'ye doğru yürüdü, hepsi hepsi iki adım attı.

- Asla aklıma getirmemişim... diye fısıldadı. Asla!.. Yaşıyordum... ben... O öldü, ben de...

Suluk alıp verişinden kadının kalbinden rahatsız olduğunu anladı hemen sonra elinin göğsünün üzerinde uzunca bir an hiç kıpır-

damadan kalması tahmininin doğru olduğunu gösterdi.

Odada bir hareket oldu: çiftçi, sert, çakmak çakmak bakışlarla masaya ilerlemiş ve suçüstü yakalanmaktan korkan bir hırsızın telaşıyla kızının mektuplarını kapıvermişti.

Kadın aldırmadı. Maigret de.

Gene de adam çekip gitmeye cesaret edemiyordu. Bir şeyler söylendi ama hiçbirine bakmıyordu.

Maigret'nin kulaklarına Franszose sözcüğü çarptı ve geçen gün Liewens'in Fransızca'yı anlaması gibi o da Hollandacayı anladığını sandı.

Aşağı yukarı şöyle bir cümle çıkardı:

- Bunları Fransız'a anlatmanız şart mıydı?..

Kasketini yere düşürdü, eğilip aldı, yolunun üzerindeki Any'yi, ama sadece onu eğilerek selamladı, anlaşılmaz birkaç söz daha homurdandı ve çıktı. Hizmetçinin eşiği yıkaması bitmiş olmalıydı, çünkü giriş kapısının açılıp kapandığı ve ardından uzaklaşan ayak sesleri işitildi.

Genç kızın orada olmasına rağmen, Maigret ondan hiç beklenmeyen bir tatlılıkla soruşturmasını sürdürdü:

- Bu mektupları kız kardeşinize gösterdiniz mi?

- Hayır! Ama bu adam...

- Nerdeydi mektuplar?

- Tuvalet masasının çekmecesinde... Onu hiç açmazdım... Tabanca da aynı yerdeydi...

Any Hollandaca bir şeyler söyledi, Madam Poppinga makine gibi tercüme etti:

- Kız kardeşim yatmam gerektiğini söylüyor... Tam üç gecedir uyku yüzü örmedim... Gitmezdi o. Bir kez düşüncesizlik etmiş olmalı, öyle değil mi?.. Gülmeyi, eğlenmeyi severdi... Aklıma bazı ayrıntılar geliyor...

Beetje'nin her Allahın günü meyveler ve kendi elleriyle yaptığı pastalarla çıkıp gelmesi... Bende bunları bana getiriyor sanırdım... Sonra tenis oynamak için de gelirdi bize... Tam da benim hiç zamanım olmadığını çok iyi bildiği saatlerde... Ama ben bunu kötüye çekmek istemiyordum... Conrad azıcık dinleniyor diye memnun oluyordum... Çünkü çok çalışırdı ve Delfzijl onun için çok tatsız bir yerdi... Geçen yıl, kız neredeyse bizimle birlikte Paris'e geliyordu... Üstelik ısrar eden de bendim!..

Bunları sakın sakın, ancak bir nebzecek öfke taşıyan bir bezginlikle anlatıyordu.

- Buradan ayrılmak istemiyordu... Gördünüz... Ama üzmetten korkuyordu. Huyu böyleydi onun...

Sınavlarda bol not verdiği için ihtar almıştı. Bu yüzden babam onu hiç sevmezdi...

Bir bibloyu yerine koydu ve bu titiz ev kadını davranışı ortamın havasıyla fena halde gelişti.

- Ben sadece her şeyin olup bitmesini istiyordum... Onun gömülmesini bile istemiyorlar çünkü... Anlıyor musunuz?.. Artık hiçbir şey bilmez haldeyim... Onu bana geri versinler!.. Tanrı suçlunun cezasını nasılsa verecektir...

Heyecanlandı. Daha emin bir sesle devam etti:

- Evet... işte ben buna inanıyorum!.. Bu şeyler, öyle değil mi? Bu Tanrı ile katil arasında bir şey. Bizler, nasıl bilebiliriz ki?..

Aklına bir şey gelmiş gibi titredi. Kapıyı gösterdi. Telaşla ekledi:

- Belki de kızı öldürmeye gitti!.. Ondan beklenir!.. Bu korkunç bir şey...

Any belli bir sabırsızlıkla ona bakıyordu. Bütün bu sözleri yersiz bulmuş olmalıydı ve son derece sakın bir sesle araya girdi:

- Şimdi ne düşünüyorsunuz, sayın komiser?.. - Hiçbir şey!..

Kız üstelemedi ama yüzünde bir hoşnutsuzluk okunuyordu.

- Hiçbir şey düşünemiyorum, çünkü her şeyden önce Oosting'in kasketi meselesi var! dedi. Siz Jean Duclos'nun teorilerini dinlediniz. Onun sözünü ettiği Grosz'un eserlerini okumuşsunuz. Bir ilke: psikolojik yaklaşımlarla gerçekten uzaklaşmamak. Somut ipuçlarından hareketle akıl yürütme işini sonuna kadar sürdürmek...

Alay mı ediyor, ciddi mi konuşuyor bilmenin imkânı yoktu.

- Ama bir kasket ve bir puro izmariti var. Biri onları eve getirdi ya da attı...

Madam Poppinga içini çekti, kendi kendine konuşur gibi:

- Ben inanmıyorum Oosting'in...

Ve birden başını kaldırarak:

- Bu bana unuttuğum bir şeyi hatırlattı...

Ama ağzından çok şey kaçırılmış gibi, söylediklerinin nereye varacağından dehşete kapılmış gibi, susuverdi.

- Söyleyin!

- Hayır!.. Hiçbir anlamı yok!.. - Rica ederim...

- Conrad, Workum sığırlıklarında camgöz avlamaya gittiğinde... - Evet... N'olmuş?..

- Beetje de onlarla giderdi... Çünkü o da balığa çıkar... Bizde, Hollanda'da genç kızlar çok serbesttir...

- Yolda geceliyorlar mıydı?..

- Bazen bir gece... Bazen de iki...

Başını ellerinin arasına aldı, artık sabrının tükendiğini anlatan bir hareket yaptı.

- Hayır! Artık düşünmek istemiyorum!.. Çok korkunç bir şey bu!.. Çok korkunç...

Bu kez hıçkırıklar kopacaktı. Başlıyordu. Tam kopacakken, Any ellerini ablasının omzuna koydu ve onu usulcacık bitişikteki odaya1 götürdü.

VII

Van Hasselt'te Bir Kahvaltı

Maigret otele geldiğinde anormal bir şeyler olduğunu fark etti. Önceki gece Jean Duclos'nun yanındaki masada yemişti akşam yemeğini.

Oysa şimdi salonun tam ortasında yuvarlak masaya üç kişilik servis konmuştu. Masa örtüsü hâlâ belli kat yerleriyle bile göz kamaştırıyordu. Üstelik her konuk için üç bardak konmuştu ki, Hollanda'da ancak gerçek bir tören olduğunda adettendi bu.

Komiser, daha girişte hoş bir sürpriz hazırlamış bir adamın sırtmasıyla elini uzatarak ona doğru ilerleyen müfettiş Pijpekamp tarafından karşılandı.

Gece kıyafeti giymişti. Sekiz santim boyunda bir yakalık! Bir frak! Sinek kaydı tıraş olmuştu. Bir kuaförün elinden çıkmış olmalıydı çünkü hâlâ buram buram menekşeli kolonya kokuyordu.

Jean Duclos daha sönüktü, canı sıkın bir halde onun arkasında duruyordu.

- Beni başışlayın, aziz meslekdaşım... Bu sabah size haber vermem gerekirdi... Sizi evimde ağırlamayı çok isterdim ama Groningen'de oturuyorum, üstelik de bekârım... Bu yüzden ben de sizi doğrudan buraya öğle yemeğine davet etme iznini verdim kendime. Törensiz şatafatsız bir öğle yemeği işte!..

Bu son sözleri söylerken de sofraya takıma, kristallere bakıyor ve açıkça Maigret'nin itiraz etmesini bekliyordu. Hiçbir itiraz gelmedi.

- Ben düşündüm de, profesör sizin memleketliniz olduğuna göre, memnun olursunuz...

- Elbette! Elbette! dedi komiser. İzin verir misiniz gidip elimi yıkayayım?

Ağırdan alarak yandaki küçük lavaboda somurtkan bir ifadeyle yıkadı ellerini. Mutfak yakındaydı ve telaşlı bir uğultu, tabak ve tencere tava şangırtıları geldi kulağına-

Salona döndüğünde Pijpekamp kendi elleriyle kadehlere porto doldurmaktaydı ve mutlu, alçakgönüllü bir gülüşle şöyle mırıldanıyordu:

- Fransa'daki gibi, değil mi?.. Prosit!- Sağlığınıza, aziz meslekdaşım...

İyi niyeti çok dokunaklıydı. Kibar sözler bulmak, tırnaklarının ucuna kadar salon adamı olduğunu göstermek için yapmadığı kalmıyordu.

- Sizi dünden davet etmem gerekirdi. Gelin görün ki, öyle... Nasıl diyorsunuz?.. Öyle sarsılmışım ki, bu olay yüzünden... Siz bir şeyler buldunuz mu?..

- Hiçbir şey bulamadım!

Hollandalının gözbebeklerinde bir şimşek çaktı ve Maigret şöyle geçirdi aklından:

- Seni köftehor seni. Bana verecek bir zafer haberin var ve dilindeki baklayı tatlıda çıkaracaksın... Tabii o zamana kadar beklemeye sabrın varsa...

Yanılmıyordu. Önce domates çorbasıyla birlikte, kesinlikle ihraç edilmek üzere tezgâhlanmış mide bulandıracak kadar tatlı bir Saint- Emilion şarabı getirdiler.

- Sağlığa!..

Aslan Pijpekamp! Elinden geleni, hatta geldiğinden de fazlasını yapıyor parçalanıyordu! Maigret ise hiç oralı değil gibiydi. Takdir bile etmiyordu!

- Hollanda'da yemekte asla içilmez... Yemekten sonra içilir sadece... Akşamları büyük toplantılarda bir kadehçik şarap ve bir puro... Ayrıca sofraya ekmek de konmaz...

Gözünün ucuyla, getirttiği ekmek tabağına bakıyordu. Bu arada ulusal ardıç rakısı yerine seçtiği portoya da!

Bundan iyisi can sağlığıydı! Yüzü al al olmuştu! Yaldızlı şarap şişesine şefkatle bakıyordu. Jean Duclos aklı başka bir yerde, yemeğini yiyordu.

Pijpekamp ise bu yemeğe bir canlılık, bir neşe getirmeyi, etrafta çılgın bir hava, gerçek bir Fransız bombası patlatmayı ne kadar isterdi!

Huchpot getirdiler. Milli yemek. Et bir katman sosun içinde yüzüyordu, Pijpekamp esrarengiz bir edayla şöyle dedi:

- Sevdiniz mi söyleyin bana!..

İşin acı yanı, Maigret hiç de havasında değildi. Kendisinin de henüz pek anlamadığı küçük bir esrar kokusu almaktaydı,, çevrede.

Ona Jean Duclos ile polis memuru arasında bir çeşit dayanışma var gibi geldi. Mesela, Pijpekamp ne zaman Maigret'nin kadehini dolduracak olsa profesöre bir göz atmadan edemiyordu.

Bourgogne şarabı sobanın yanında ısıtılmaktaydı.

- Ben sizin çok daha fazla şarap içtiğinizi sanıyordum...

- Duruma göre...

Şurası açıktı ki Duclos pek rahat değildi. Konuşmaya karışmaktan kaçmıyordu. Perhizde olduğu bahanesiyle maden suyu içiyordu.

Pijpekamp daha fazla dayanamadı. Limanın güzelliğinden, Ems üzerindeki trafiğin öneminden, dünyanın en büyük bilim adamlarının gelip konferanslar verdikleri Groningen Üniversitesi'nden bahsedip durdu.

- Biliyor musunuz yeni bir şeyler var...

- Sahi mi?..

- Şerefe! Fransız polisinin şerefine! Evet, artık esrar hemen hemen aydınlanmış durumda...

Maigret en donuk gözleriyle baktı ona, ne en küçük bir heyecan belirtisi, ne de merak.

- Bu sabah saat 10'a doğru birinin büromda beni beklediğini haber verdiler... Bilin bakalım kim?..

- Baren! Devam edin...

Pijpekamp buna konuşunun o mükellef donatılmış sofraya karşısında hiç etkilenmemesinden de fazla bozuldu.

- Nerden biliyorsunuz?.. Size anlattılar, değil mi?.. - Hiç de değil!.. Ne istiyormuş?..

- Onu tanıyorsunuz. Çok utangaçtır, çok... Fransızcası... evet, içine kapanık... Yüzüme bakmaya korkuyordu... Nerdeyse ağlayacak sandık... Cinayet gecesi Popinga'ların evinden çıktuktan sonra hemen gemiye dönmediğini itiraf etti...

Müfettiş bir yığın kaş göz işareti yapıyordu...

- Anladınız mı?.. Beetje'ye aşıkmiş!.. Beetje, Popinga ile dans ettiği için de kıskanmış!.. Kız konyak içtiği için çok kızmış!., ikisinin birlikte çıktıklarını görmüş... İzlemiş, uzaktan. Öğretmenin arkasından geri dönmüş...

Maigret'nin hiç acıması yoktu. Ama karşısındakinin bir hayret, hayranlık, üzüntü belirtisi için canını bile vereceğinin farkındaydı.

- Sağlığınıza, sayın komiser!.. Barens hemen konuşmamış, çünkü korkuyormuş... Ama işte size gerçek!.. Ateş edildikten hemen sonra, herhalde saklanmak için, tomruk yığınlarına doğru koşup gizlenen bir adam görmüş...

- Onu size iyice tarif etti değil mi? - Evet...

Beriki bocalıyordu. Artık meslekdaşını şaşırtmak için en küçük bir umudu bile kalmamıştı. Anlattığı hikâye bitivermişti.

- Bir denizci... Kesinlikle yabancı bir denizci... Çok uzun boylu, çok sıska ve kafası tıraşlı.

- Tabii ertesi gün hareket eden bir gemide olmalı...

- Üç gün önce gitmiş. Olay açık!.. Delfzijl'de araştırmak gereksiz... Katil bir yabancı... Herhalde, eskiden sefere çıktığında Popinga'yı tanıyan bir gemici olmalı... Gemi zabiti ya da süvari iken cezalandırdığı bir tayfa...

Jean Duclos yüzünü ısrarla Maigret'den kaçıyordu. Pijpekamp şık bir kıyafetle kasada duran Madam Van Hasselt'e yeni bir şişe daha getirmesi için işaret etti. .

Yemekte, geriye, bir başyapıt, en tepesine Delfzijl adının yazıldığı üç katlı, kremayla süslenmiş bir pasta kalmıştı.

Müfettiş mahcup mahcup bakışlarını indirdi.

- Kesmek isterseniz...

- Cornelius'u serbest bıraktınız mı?..

Pijpekamp sarsıldı, bu adam da deli mi ne gibilerden Maigret'ye baktı.

- Ama...

- Sizin için önemi yoksa, birazdan onu beraberce sorguya çekeriz...

- Bu çok kolay! Okula telefon ederim...

- Bu arada bir de Oosting'i getirmeleri için telefon ediverin... Daha sonra da onu sorguya çekeriz...

- Kasket yüzünden mi?.. Artık, bu açık değil mi?.. Bir denizci, geçerken limanda kasketi görmüş... Onu almış ve...

- Elbette!..

Pijpekamp bıraksanız ağlayacaktı. Maigret'nin bu belli belirsiz, okkalı alayları onu öylesine allak bullak ediyordu ki, telefon kulübesine girişte kapının pervazına çarptı.

Komiser burnu hâlâ tabağının içindeki Jean Duclos ile bir an yalnız kaldı.

- Onunla birlikteyken elime gizlice birkaç florin sıkıştırmasını söylemediniz mi ona?

Bu sözler yumuşak bir tonda, hiç kinayesiz söylenmişti, Duclos başını kaldırdı, itiraz etmek için ağzını açacak oldu:

- Susun!.. Tartışacak zamanımız yok... Ona beni bol içkili bir yemeğe davet etmesini önerdiniz... Fransa'da görevlilerin hakkından böyle gelindiğini söylediniz ona... Susun diyorum size!.. Böylece hoşafın yağı kesilecekti bende...

- Size yemin ederim ki...

Maigret piposunu yaktı, telefondan dönen Pijpekamp'a baktı, beriki göz gezdirerek kem küm etti:

- Küçük birer kadeh konyağı kabul edin lütfen. Yıllanmışı var burda...

- İzin verin de onu ben ikram edeyim size! Yalnız siz madama, iyi bir şişe ile tadımlık kadehleri getirmesini söyleyin.

Ama Madam Hasselt küçük bardaklar getirdi. Komiser kalktı, kendi gidip bir raftan kadehleri aldı, ağzına kadar doldurdu.

- Hollanda polisinin şerefine! dedi.

Pijpekamp karşı koymaya cesaret edemiyordu. Alkol öyle sertti ki, gözlerinden yaş geldi. Ama komiser mütebbessim, gaddar, durmadan kadehini kaldırıyor, üsteleyip duruyordu:

- Hollanda polisinin şerefine!.. Barens saat kaçta büronuzda olacak?

- Yarım saat kadar sonra!.. Puro?..

- Mersi! Pipoyu tercih ederim...

Ve Maigret yeniden kadehleri doldurdu, hem de öyle bir buyurganlıkla ki ne Pijpekamp ne de Duclos içmemezlik ettiler.

- Güzel bir gün! dedi iki üç kez. Belki de yanılıyorum. Ama zavallı Poppinga'nın katilinin bu akşam tutuklanacağına dair bir his var içimde...

- Meğer ki Baltık Denizi'ne doğru yol almakta olmasın, diye karşılık verdi Pijpekamp.

- Yok canım! Siz onu o kadar uzakta mı sanıyorsunuz?.. Duclos solgun yüzünü kaldırdı.

- Bu bir ima mı, komiser? diye sordu bıçak gibi keskin bir sesle.

- Ne iması?

- Baksanıza uzakta olmadığına göre, belki de çok yakında olduğunu iddia eder gibisiniz...

- Hayal gücünüz de pek genişmiş, profesör!

Olay çıkmasına ramak kalmıştı. Bu biraz da büyük konyak kadehlerindendi. Pijpekamp kıpkırmızıydı. Gözleri parlıyordu.

Duclos'da ise içki tam tersine marazi bir solgunluk ortaya çıkartmıştı.

- Son bir kadeh daha, beyler ve gidip şu zavallı oğlanı sorguya çekelim!

Şişe masanın üstündeydi. Maigret'nin her içki koyusunda Madam Van Hasselt kaleminin ucunu tükrüğüyle ıslatıp içilen içki sayısını defterine kaydediyordu.

Kapıdan çıkınca güneş ve sükûnetle dolu ağır bir atmosfere girdiler. Oosting'in gemisi yerindeydi.

Pijpekamp her zamankinden daha dik durma gereğini hissetti.

Ancak üç yüz metrelik bir mesafe vardı yürüyecek. Sokaklarda kimseler yoktu. Bomboş ama tertemiz ve kapıları birazdan açılacakmış gibi duran bir dünya fuarı için donatılmış benzeyen butikler sıra sıra dizilmişti.

- Gemicinin kim olduğunu ortaya çıkarmak hemen hemen imkansız... dedi Pijpekamp. Ama suçlunun kim olduğunun bilinmesi iyi bir şey, çünkü böylece kimse şüphe altında kalmayacak. Yurttaşınız Duclos'nun tamamen serbest bırakılması için bir rapor hazırlayacağım...

Pek de sağlam basmayan adımlarla yerel polis merkezine girdi ve geçerken bir eşyaya çarptı, biraz fazla paldır küldür bir halde geçip oturdu.

Tam olarak sarhoş sayılmazdı. Ama alkol ondaki yumuşaklığın, Hollandalıların çoğunun özelliği olan o nezaketin bir kısmını alıp götürmüştü.

Sarsak bir hareketle elektrik düğmesine bastı, bu arada iskemleyi devirdi. Üniformalı bir memura Hollandaca bir şeyler söylemesiyle adamın gidip Cornelius'la birlikte dönmesi bir oldu.

Polis memurunun çocuğu abartılı bir yakınlıkla karşılmasına rağmen, delikanlı büroya girerken sendeler gibi olmuştu, bakışları derhal Maigret'ye dikilmişti çünkü.

- Komiser size birkaç küçük soru sormak istiyor! dedi Pijpekamp, Fransızca olarak.

Maigret'nin acelesi yoktu. Piposundan küçük nefesler çeke çeke büroyu enine boyuna arşınlamaktaydı.

- Söyle bakalım, oğlum Baens! Baes sana dün akşam neler anlattı?

Beriki ürkek bir kuş gibi, incecik başını dört bir yana çevirip durdu.

- Ben... Sanıyorum...

- Pekâlâ! Ben sana yardım edeceğim. Senin bir baban var, öyle değil mi? Hindistan'da... Başına bir şey gelseydi, o çok üzülürdü. Bir sürü dert... Onu bunu bilmem... Bak, böyle bir olayda yalancı şahitliğin cezası birkaç ay haptir...

Cornelius boğuluyor, kıpırdamaya cesaret edemiyor, hatta kimsenin yüzüne bile bakamıyordu.

- Oosting'in dün seni Amsterdiep 'in kıyısında beklediğini ve anlattığı şeyleri polise anlatmanı söylediğini itiraf et. Poppinga'ların evinin çevresinde uzun boylu ve sıska birini görmediğini itiraf et...

- Ben...

Hayır! Artık dayanacak takati kalmamıştı. Hıçkırıklarını koy- verdi. Sarsıla sarsıla ağlıyordu. Maigret ise o ağır ve nüfuz edilmez ama kimilerinin aptalca bulduğu bakışlarıyla önce Jean Duclos'ya sonra Pijpekamp'a baktı. Bu bakış öylesine donuktu ki, bomboş bakıyormuş gibi geliyordu insana!

- Siz öyle mi sanıyorsunuz...? diye başlayacak oldu müfettiş.

- Siz, kendiniz görün!

Üniforması içinde daha da sıska görünen delikanlı, tam tersine, burnunu çekiyor, hıçkırıklarını bastırmak için dişlerini sıkıyordu, sonunda kem küm etti:

- Ben bir şey yapmadım...

Birkaç saniye herkes ona baka kaldı, o ise sakinleşmeye çalışıyordu.

- Hepsi bu kadar! diye kestirip attı sonunda Maigret. Ben sen bir şey yaptın demedim. Oosting senin evin yakınında bir yabancı gördüğünü iddia etmeni istedi. Herhalde sana bazı kişilerin kurtulması için tek çarenin bu olduğunu söylemiştir... Kimlerin?..

- Annemin başına yemin ederim ki hiçbir şey belirtmedi... Bilmiyorum... Keşke ölseydim...

- Hoppala! On sekiz yaşındayken insan hep ölmek ister... Sizin soracak başka bir şeyiniz yok mu, Mösyö Pijpekamp?

Beriki olan bitenden hiçbir şey anlamadığını ifade eden bir hareketle omuzlarını kaldırdı.

- O zaman, yavrum, gidebilirsin...

- Biliyorsunuz ki, Beetje değil...

- Olabilir!.. Gecikmeden okuldaki arkadaşlarının yanına git... Ve onu dışarı itti, homurdandı.

- Sıradaki!.. Oosting geldi mi?.. Ne yazık ki o Fransızca bilmiyor...

Zil çaldı. Memur az sonra elinde yeni kasketi ile sönmüş piposunu tutan Baes'i içeri getirdi.

Bir tek Maigret'ye baktı. Ve ne tuhaftır ki, bu sitem dolu bir bakıştı. Müfettişin bürosunda ayakta dikildi, onu selamladı.

- Lütfen ona Poppinga'nın öldürüldüğü saatte nerede olduğunu sorar mısınız, zahmet olmazsa?..

Polis memuru söyleneni aktardı. Oosting uzun bir nutka başlamıştı, Maigret anlamamıştı ama kesip atmadan da geri kalmadı:

- Olmaz! Durdurun şunu! Kesin şunu. Üç kelime bir yanıt. Pijpekamp çeviriye devam etti. Yeniden sitemli bir bakış. Anında

çevrilen bir cevap:

- Gemisindeymiş!

- Ona bunun doğru olmadığını söyleyin!

Maigret bir yandan da elleri arkasında, gidip geliyordu.

- Buna ne diyor? . ~ Yemin ediyor!

- İyi! O halde kasketini kim çalmış onu söylesin! Pijpekamp söyleneni ikiletmiyordu. Şu da vardı ki Maigret son derece güçlü bir etki yaratmaktaydı.

- Eee?

- Kamarasındaymış.:. Hesap yapıyormuş... Lumbozlardan güvertede yürüyen bacakları görmüş... Denizci pantolonu olduğunu fark etmiş...

- Peki adamı takip etmiş mi?

Oosting duraksadı, gözlerini kıstı, parmağını şaklattı ve hararetle konuşmaya başladı.

- Ne diyor?

- Gerçeği söylemeyi tercih ettiğini! Suçsuzluğuna inanılacağını bildiğini... O güverteye çıktığında, denizci uzaklaşmış... Onu uzaktan takip etmiş. Böylece Amsterdiep boyunca Poppinga'ların evinin yakınına kadar gelmiş. Denizci orada saklanmış... Oosting de huylanıp bir köşeye saklanarak beklemiş...

- İki saat sonra ateş edildiğini duymuş mu?

- Evet... Ama kaçan adamı yakalayamamış...

- Bu adamın eve girdiğini görmüş mü?

- En azından bahçeye girdiğini görmüş... Yağmurdan yararlanarak birinci kata çıktığını tahmin ediyor...

Maigret gülümsüyordu. Mükemmel yemek yemiş bir adamın keyifli, hafif tebessümü.

- Adamı görse tanır mı? Çeviri. Baes'in omuz silkmeleri.

- Bilemiyor...

- Barends'in Beetje ile öğretmeni gözetlediğini görmüş mü?..

- Evet...

- Ve suçlanmaktan korktuğu için ve polise doğru yolu göstermek için Cornelius'u kendi yerine konuşmakla görevlendirdi...

- iddiası bu... Ona inanmayalım, değil mi?.. O suçlu, bu apaçık...

Jean Duclos sabırsız hareketler yapıyordu. Oosting, artık her şeye hazır bir adam gibi sakindi. Söylediği sözleri polis memuru çevirdi.

- Şimdi diyor ki, ona ne yapılırsa yapılsınmış, ama Poppinga'nın hem dostu hem de velinimeti olduğunu söylüyor.

- Şimdi ne yapacaksınız?

- Onu adaletin ellerine bırakacağım... Orada olduğunu itiraf ediyor...

Hâlâ konyağın etkisindeki Pijpekamp'ın sesi her zamankinden daha yüksek, hareketleri daha sertti, kararlarında da hissediliyordu bu.

Kesin kararlı görünmek istiyordu. Yabancı bir meslekdaşın karşısındaydı ve hem kendisinin hem de Hollanda'nın onurunu kurtarmaya çalışıyordu.

Ciddi bir ifadeye büründü, tekrar zile bastı. Koşarak gelen memura mektup açacağı ile masaya küçük darbeler vura vura emretti:

- Bu adamı tutuklayın... Onu götürsünler... Ben onu daha sonra göreceğim...

Bunları Hollandaca söylemişti ama ses tonu ne demek istediğini pek güzel anlatıyordu. Sonra, kalkıp açıkladı:

- Bu olayı aydınlatıp sonuca başlayacağım... Sizin katkılarınızı da belirtmeyi de unutmayacağım... Tabii, yurttaşınız artık özgürdür...

Maigret'nin onu öyle el kol hareketleri yaparken, gözler çakmak çakmak görünce kendi kendine şöyle düşündüğünü aklına bile getiremezdi:

- Sen, zavallı dostum, birkaç saat sonra kendine geldiğinde, şu anda yaptığın şeyden fena halde pişman olacaksın!..

Pijpekamp kapıyı açmıştı. Maigret gitmekte kararsızdı.

- Size son bir zahmetim daha olacak! dedi alışılmamış bir nezaketle.

- Sizi dinliyorum, değerli meslekdaşım...

- Saat daha dört olmalı... Bu akşam olaya uzaktan yakından karışanlarla faciayı yeniden yaratalım...

İsimleri not eder misiniz?.. Madam Popinga... Any... Mösyö Duclos... Barens... Wienands'lar... Beetje...

Oosting... Ve nihayet Mösyö Liewens, Beetje'nin babası...

- Ne yapmak istiyorsunuz?..

- Van Hasselt salonunda konferans sona erdiği andan itibaren olan biteni yeniden ele almak...

Bir sessizlik oldu, Pijpekamp düşünüyordu.

- Groningen'e telefon edeceğim, dedi sonunda, şeflerimden izin almak için...

Yaptığı şakadan pek de rahat olmadan karşındakilerin yüz ifadelerini izleyerek ekledi: ;

- Ne yazık ki, biri eksik olacak... Artık gelemeyecek olan Conrad Popinga...

- Onun rolünü ben oynayacağım... diye sözünü tamamladı Maigret.

Ve arkasında Jean Duclos'yla çıkarken şunları söyledi:

- Mükemmel yemek için çok teşekkürler!

VIII

Maigret ve Genç Kızlar

Komiser, polis merkezinden Van Hasselt Otel'i'ne gitmek için kasabanın içinden geçmek yerine, hali tavrı, kafasının duruşu ve yüzünden nemrutluk akan Jean Duclos peşinde, rıhtımlardan kestirmeden gitti.

- Kendinizi çok iğrenç hale getirdiğinizi biliyor musunuz? diye homurdandı sonunda, kancası nerdeyse başlarına dokunarak geçen vince bakarak.

- Çünkü?..

Duclos omuzlarını silkti, sesini çıkarmadan birkaç adım yürüdü.

- Siz hiç anlayamayacaksınız! Ya da anlamak istemiyorsunuz! Siz de bütün Fransızlar gibisiniz...

- Ben ikimizin de aynı milletten olduğumu sanıyordum.

- Şu var ki, ben çok seyahat ettim. Evrensel bir kültüre sahibim... Yaşadığım ülkeye ayak uydurmasını bilirim... Siz ise, buraya geldiğinizden beri burnunuzun dikine gidiyorsunuz, yakışık alır mı almaz mı demeden...

- Örneğin, suçlunun bulunmasını istiyorlar mı, istemiyorlar mı, aldırmadan!

Duclos parladı.

- Neden olmasın?.. İğrenç bir cinayet söz konusu değil... Yani, suçlu profesyonel bir katil ve hırsız değil... Toplumunu korumak için ille de içeri tıklması gereken bir kişi değil...

- Ee, n'olmuş?..

Maigret'nin öyle bir keyifle piposunu tüttürmesi ve de ellerini arkasında kavuşturması vardı ki.

- Bakın... diye mırıldandı Duclos, etraftaki manzarayı, tıpkı hamarat bir ev kadının büfesindeki gibi her şeyin yerli yerinde olduğu pırıl pırıl kasabayı, havayı kirletmeyecek kadar minik limanı, sarı saboları, üzerinde dikilen sakin insanları göstererek.

Sonra devam etti:

- Herkes hayatını kazanıyor... Herkes mutlu sayılır... Ve hele, herkes içgüdülerini dizginliyor, çünkü bu bir kural, toplum içinde yaşanmak isteniyorsa uyulması gereken bir zorunluluk... Pijpekamp size hırsızlığın seyrek olduğunu doğrulayacaktır... Şu da var ki, iki kuruşluk ekmek çalan biri en azından birkaç hafta hapis yatmadan paçasını kurtaramıyor... Düzensizlik bunun neresinde?.. İşsiz güçsüz kimse yok!.. Dilenci yok!.. Örgütlü bir düzen bu...

- Ve ben de gelip sırcaları kırıyorum!

- Durun! Amsterdiep'in yakınında, soldaki evler kasabanın ileri gelenlerinin, zenginlerin, şöyle ya da böyle güçlü insanların evleridir. Herkes onları tanır... Belediye başkanı, rahipler, öğretmenler, memurlar, kasabanın huzurunun bozulmaması, kimsenin komşusunu rahatsız etmeden yerini bilmesi için dikkat eden herkes orada... Size söyledim sanıyorum, bu insanlar kendilerine kahveye gitme hakkını bile çok görüyorlar, çünkü kötü örnek olurmuş... Oysa bir cinayet işlendi... Siz bir aile dramının kokusunu alıyorsunuz...

Maigret deniz yükseldiğinden, güverteleri rıhtımdan yüksekte, alaca bulaca renklere boyanmış duvarlar gibi dikili gemilere bakarak dinliyordu.

- Çok saygıdeğer bir müfettiş olan Pijpekamp'ın ne düşündüğünü bilmiyorum. Bildiğim, herkes için en iyisinin bu akşam öğretmenin katilinin yabancı bir denizci olduğunu ve araştırmaların sürdürüldüğünü açıklamak olacak... Herkes için!.. Madam Popinga için! Ailesi için! Bu arada, önde gelen bir aydın olan babası için! Beetje ve Mösyö Liewens için!.. Ama en önemlisi de örnek olması için!.. Kasabanın küçük evlerinde yaşayan ve Amsterdiep 'teki büyük evlerde neler olup bittiğini izleyen ve aynı şeyleri yapmaya can atan insanlar için... Siz, gerçek için gerçeği istiyorsunuz, çetrefilli bir olayı ortaya çıkarma onuru için...

- Bu sabah Pijpekamp bunları mı söyledi size?.. Fırsat bu fırsat benim karıştırmak merakımı nasıl yatıştıracağını da sormuştur...

Siz de ona, Fransa'da, benim gibi insanların iyi bir yemekle, hatta rüşvetle satın alınabileceğini söylediniz...

- Bu kadar kesin sözler edilmedi...

- Ne düşünüyorum, biliyor musunuz, Mösyö Jean Duclos? Maigret limanın manzarasını daha iyi seyretmek için durmuştu.

Dükkan haline getirilmiş küçücük bir tekne, gemiden gemiye gidiyor, mavna ve yelkenlilere yanaşiyor, benzinli motoruyla çata pata dumanlar çıkara çıkara eklemek, baharat, tütün, pipo ve ardıç rakısı satıyordu.

- Sizi dinliyorum...

- Sizin banyodan elinizde tabancayla çıkmanızın bir şans olduğunu düşünüyorum.

- Bu ne demek oluyor?

- Hiçbir şey! Yalnız bana o banyoda birini görüp görmediğinizi tekrarlayın?

- Ben hiç kimseyi görmedim.

- Hiçbir şey de işitmediniz mi? Başını çevirdi.

- Tam olarak bir şey duymadım... Hepsi hepsi, küvetin kapağının altında bir şey kımıldar gibi geldi, o kadar...

- İzin verir misiniz?.. Şurada beni bekleyen biri var...

Ve geniş adımlarla, onun gelişini kollayarak kaldırımında turlayan Beetje Liewens'i gördüğü Van Hasselt Otelinin kapısına doğru yöneldi.

Kız hep yaptığı gibi ona gülümsemeye çalıştı, ama gülümsemesi canlılıktan yoksundu. Sinirli olduğu hissediliyordu. Sanki birinin ortaya çıkıvermesinden korkmuş gibi hâlâ sokağı kolluyordu.

- Nerdeyse yarım saattir sizi bekliyorum.

- İçeri girelim mi?

- Kahveye olmaz, Öyle değil mi?

Koridorda bir an tereddüt etti. Kızı odasına da alamazdı. O zaman seslerin bir tapmaktaki gibi yankılandığı, geniş ve bomboş balo salonunun kapısını itti.

Gün ışığında sahnedeki dekor pek tatsız ve toz toprak içindeydi.

Piyano açıldı. Bir köşede lenhuda bir sandık ve tavana kadar üst üste yığılı sandalyeler duruyordu.

Arkada bir sosyete balosu için hazırlanmış olması gereken kâğıt süslemeler.

Beetje sağlıklı havasını koruyordu. Mavi bir tayyör giymişti ve göğüsleri beyaz ipek gömleğinin altında her zamankinden de iç gıcıklayıcıydı.

- Evden çıkabildiniz mi?

Kız hemen cevap vermedi. Söyleyecek çok şeyi olduğu açıkça belliydi ama nereden başlayacağını bilemiyordu.

- Kaçtım! diye açıkladı en sonunda. Artık kalamazdım. Korkuyordum. Hizmetçi gelip bana babamın çok öfkeli olduğunu ve beni öldürebileceğini anlattı... Daha önce de tek kelime etmeden, beni odama kapamıştı... Çünkü hiddete kapıldığı zaman hiç konuşmaz... Geçen gece tek kelime etmeden eve döndük... Kapıya kilit vurdu- ... Bugün öğleden sonra hizmetçi anahtar deliğinden benimle konuştu... Galiba öğleyin döndüğünde rengi bembeyazmış... Yemek yemiş, sonra çiftliğin etrafında dört dönüp durmuş... Sonra da kalkıp annemin mezarına gitmiş...

"Ne zaman önemli bir karara varmak istese hep oraya gider... O zaman ben de pencere camını kırdım. Hizmetçi bana bir tornavida uzattı, kilidi açtım..."

"Artık oraya dönemem... Siz babamı tanımıyorsunuz..."

- Bir şey soracağım! diye söze girdi Maigret.

Kızın elinde tuttuğu parlak oğlak derisinden küçük çantaya bakıyordu.

- Yanınıza kaç para aldınız?

- Bilmiyorum... Belki beş yüz florin.

- Odanızda mı duruyordu? Kızardı, kem küm etti:

- Bürodaydı... Önce istasyona gitmek istemiştım... Ama tam karşısında polis var. Aklıma siz geldiniz... Orada, samimi bir havanın yaratılmasının olanaksız olduğu bir bekleme salonunda gibiydiler ve yığılı duran sandalyelerden ikisini çekip de oturmayı bile akıl edemiyorlardı.

Beetje sinirliydi ama dehşet içinde değildi. Maigret belki de bu yüzden özellikle de şu soruyu sorarken sesinde çınlayan bir düşmanlıkla bakıyordu ona.

- Kaç adama sizi kaçırmasını teklif ettiniz? Kız afalladı. Başını çevirip, kekeleydi:

- Ne diyorsunuz siz?.. »

- Önce Popinga'ya... O ilk miydi?

- Anlamıyorum.

- O sizin ilk âşığınız mıydı, onu soruyorum... Epeyce uzun bir sessizlik. Sonra:

- Bana böyle kötü davranacağınızı sanmazdım... Ben...

- İlk miydi o?.. Hesaplarsak, bu iş bir yıldan biraz fazla zamandan bu yana devam etmiş. Ama ondan öncesi?..

- Ben... Groningen'de lisedeki jimnastik öğretmeniyle flört etmişim... —. Flört mü?.. - Şey...o şey etti...

- Pekâlâ! Yani Popinga'dan önce bir sevgiliniz olmuştu. Başka biri yok mu?..

- Asla! diye bağırdı kız öfkeyle.

- Barends'in metresi de oldunuz mu?

- Bu doğru değil... Yemin ederim!..

- Onunla buluşuyordunuz...

- ... Çünkü o bana âşıkı... Beni öpmeye bile cesaret edemiyordu...

- Ve son buluşmanızda, yani benim gelmemle ve babanızın gelişiyile yarıda kesilen buluşmanızda, ona birlikte kaçmayı teklif ettiniz...

- Nerden biliyorsunuz?..

Maigret az daha kahkahadan kırılacaktı! Bu kadar safılık da şaşkıncıydı! Kız kendini biraz toparlamıştı! Bütün bunlardan ilginç bir safdillikle söz ediyordu!

- O istemedi mi?

- Korkuyordu... Bana parası olmadığını söyledi...

- Ve siz de ona evdeki parayı alacağınızı söylediniz... Sözü'n kısası, uzun zamandır kaçıp gitmeyi takmıştınız kafanıza... Yaşamınızdaki en büyük amacınız, kim olursa olsun bir erkekle birlikte Delfzijl'den gitmekti.

- Herhangi biri değil işte! diye düzeltti kız. Öfkelenerek. Çok kötüsünüz! Anlamak istemiyorsunuz!

- Anlıyorum! Anlıyorum! Hatta çocuklar bile anlar bunu! Yaşamı seviyorsunuz! Erkekleri seviyorsunuz!

Karşınıza çıkabilecek her türlü zevke varsınız...

Kız gözlerini indirdi, el çantasına küçük sinirli darbelerle vuruyordu.

- Babacığınızın örnek çiftliğinde sıkıntıdan patlıyorsunuz! Başka şeyler çekiyor canınız! On yedi yaşında, lisede jimnastik öğretmeninizle işe başladınız... Onu gitmesi için kandırmak olanaksızdı. Delfzijl'deki erkekleri bir bir aklınızdan geçiriyorsunuz ve içlerinden birinin, ötekilerden daha cesur olduğunu keşfediyorsunuz... Popinga her yeri gezmiş... O da yaşamı seviyor... Önyargılar onu son derece tedirgin ediyor... Siz de onun boynuna atılıyorsunuz...

- Neden söylüyorsunuz...

- Belki abartıyorum!.. Diyelim ki, siz hoş, şeytani çekicilikte bir kız olduğunuz için, o size bir parça kur yapıyor! Ama çekingen bir kur, çünkü bir tatsızlık çıkmasından korkuyor, karısından, Any'den, müdüründen, öğrencilerinden korkuyor...

- En çok da Any'den!

- Ona biraz sonra geleceğiz... Kıyıda köşede sizi öpüyor... Bahse girerim ki bundan fazlasını arzu etmeye bile cesareti yoktu... Ama siz zamanın geldiğine inanıyorsunuz... Her gün yoluna çıkıyorsunuz... Ona, evine, meyveler götürüyorsunuz. Aile yuvasına giriyorsunuz... Sizi bisikletle götürmesini istiyorsunuz ve odun yığınlarının arkasında duruyorsunuz... Ona mektuplar yazıp kaçma kararınızdan bahsediyorsunuz...

- Okudunuz mu?

- Evet!

- Ve ilk başlayanın o olduğuna inanmıyorsunuz? Kız hızlı gidiyordu.

- İlk başlarda bana çok mutsuz olduğunu, Madam Popinga'nın onu anlamadığını, onun herkes ne der' den başka bir şey düşünmediğini, bunun berbat bir yaşam olduğunu ve her...

- Elbette!

- Görüyorsunuz ki...

- Yüz evli erkekten altmış rastladıkları ilk alımlı genç kıza bu mavalı anlatır... Yalnız, garibim ne yazık ki bu sözleri ciddiye alan bir genç kıza çatmış...

- Kötüsünüz, kötüsünüz...

Ağladı ağlayacaktı. Kendini tutuyor, kötü sözcüğünü vurgulamak için ayağıyla tepmiyordu.

- Uzatmayalım, şu meşhur kaçıışı hep daha sonraya attı ve siz de bu işin asla gerçekleşmeyeceğini hissettiniz...

- Bu doğru değil!..

- Doğru, doğru! Bunun kanıtı da Barens'in yakınlığını da kabul ederek kendinizi bir bakıma bu olasılığa karşı sağlama almış olmanız... İhtiyatla!.. Çünkü o mahcup, terbiyeli, saygılı, ürkütülmemesi gereken bir genç...

- Korkunç bir şey bu! . .

- Bu yaşanmış küçük bir hikâye...

- Benden nefret ediyorsunuz, değil mi?

- Ben mi?.. Hiç de değil...

- Siz benden nefret ediyorsunuz! Oysa ben mutsuzum. Conrad'ı seviyordum...

- Ya Cornelius'u?.. Ya jimnastik hocasını?.. Bu kez ağlamaya başladı. Tepindi.

- Buna izin veremem...

- Artık onları sevmediğinizi söylememe mi? Nedenmiş? Sizin için bambaşka bir yaşamı, hep aklınızı kurcalamış olan büyük kaçıışı temsil ettikleri ölçüde seviyordunuz siz onları...

Kız artık dinlemiyordu. Sızlandı:

- Hiç gelmemeliydim... Ben sanıyordum ki...

- Sizi kanatlarımın altına alacağımı mı?.. Ama yapıyorum ya zaten bunu!.. Yalnız sizi bu olayda ne bir kurban olarak görüyorum ne de bir kahraman... Siz ağgözlü, biraz bön, biraz hep bana hep bana diyen küçük bir kızsınız, hepsi bu!.. Yığınla benzeri olan, küçücük bir kız...

Şimdiden bir umut taşıyan ıslak gözlerle baktı kız.

- Herkes nefret ediyor benden! dedi ağzının içinde.

- Kimmiş bu herkes?..

- İlk başta Madam Popinga, çünkü ben onun gibi değilim! O istiyor ki ben bütün gün oturup Okyanus adalarındaki yerliler için üst baş dikeyim, ya da yoksullara kazaklar öreyim... Yardımsevenlerdeki kızlara bana uymamalarını söylediğinden haberim var... Hatta hemencecik bir koca bulmazsam sonumun kötü olacağını bile söylemiş... Bana anlattılar...

Yemden küçük kasabadan gelen biraz kekremsi buram buram bir parfüm kokusu: yardımsevenler derneğinin işliğı, kendilerine başkanlık eden bir hanımefendinin çevresinde toplanmış iyi aile kızları, dedikodular, öğütler ve sinsice itiraflar.

- Ama en çok da Any idi...

- Sizden nefret eden mi?

- Evet!.. Hatta çoğu zaman, ben gidince o salonu terk eder ve odasına çıkardı... Çok uzun zamandan beri her şeyi bildiğine yemin edebilirim... Madam Popinga ise her şeye karşın iyi bir kadındır... Yalnız durmadan benim davranışlarımı değiştirmeye, giysilerimin biçimini değiştirmeye kalkardı... Bir de roman değil de başka şeyler okuyayım isterdi!.. Ama hiçbir şeyden kuşkulandı... Conrad'a beni eve götürmesini o söylerdi...

Maigret'nin yüzünde tuhaf bir tebessüm gezindi.

- Any, ise farklıdı!.. Onu gördünüz!.. Çirkin!.. Dişleri eğri büğrü!.. Asla bir erkek iltifat etmemiştir ona!.. O da bunun farkında!.. Evde kalacağını biliyor... İşte zaten okuması, bir meslek sahibi olmak istemesi de bu yüzden... Erkeklerden nefret ediyormuş gibi yapıyor!.. Kadın derneklerine üye...

Beetje yeniden alevlenmişti. Sonunda patlayan eski bir kinin varlığı hissediliyordu.

- Bu yüzden sürekli evde dolaşılıyor, Conrad'ı gözlüyordu... Madem ki o namuslu olmaya mahkûmdu, herkes de öyle olmalıydı... Anlıyor musunuz?.. O her şeyi anladı, bundan eminim... Eniştesini benden uzaklaştırmaya çalıştı... Hatta Cornelius'u bile!.. Bütün erkeklerin bana baktığını görüyordu, buna Wienands da dahil, ama o asla bir şey söylemeye cesaret edememiştir bana, yalnız onunla dans ettiğimiz zaman kıpkırmızı kesilirdi... Bu yüzden onun karısı da nefret ediyor benden!.. Any kız kardeşine bir şey anlatmamıştır... Belki de anlatmıştır... Belki de mektuplarımı bulan odur...

- Ya katil kim? diye pattadanak soruverdi Maigret, Kız kekeledi.

- Yemin ederim bilmiyorum... Ben bunu söylemedim!.. Ama Any bir zehir!.. O çirkinse kabahat benim mi?..

- Onun hiç âşığı olmadığından emin misiniz?

Ah! Beetje'nin gülümseyişi, daha doğrusu şu küçücük gülüşü, gudubet birini ezen, arzulanan bir kadının içinden gelen şu utku dolu gülüşü!

İnsanın, yatılı okulda olur olmaz her şey için kavgaya tutuşan küçük kızlar olduklarına inanası geliyordu.

- En azından Delfzijl'de yok...

- Eniştesinden de mi nefret ediyordu?

- Bilemiyorum... Bu aynı şey değil!.. O aileden biriydi. Üstelik bütün aile birazcık da ona ait değil miydi? O halde onu kollamak, korumak lazımdı...

- Ya öldürmek?

- Ne sanıyorsunuz?.. Hep bunu söyleyip duruyorsunuz!..

- Bir şey sandığım yok benim!.. Cevap verin! Oosting'in sizin, Poppinga'yla olan ilişkinizden haberi var mıydı?

- Size böyle mi söylediler?

- Birlikte onun gemisiyle Workum kumluklarına kadar gidiyor- muşsunuz... O sizi yalnız mı bırakırdı?

- Evet! O dümende olurdu, güvertede...

- Sizi de kamarada bırakırdı...

- Elbette... Serin olurdu dışarı...

- Onu hiç görmediniz mi, şeyden beri... Conrad'ın ölümünden beri?

- Hayır!.. Yemin ederim...

- O hiç kur yapmadı mı size?

Dışlerinin ucuyla güldü.

- O mu?..

Ama işte gene öfkeden ağlama isteği tutmuştu kızın. Sonunda gürültüyü duyan Madam Van Hasselt kapı aralığından başını uzattı, ağzının içinde özürler sıraladı ve tekrar kasasının başına döndü. Bir sessizlik çöktü.

- Babanızın sizi gerçekten öldürebileceğine inanıyor musunuz? - Evet!.. Yapardı...

- O halde, sevgilinizi de öldürebilirdi... Gözleri yuvalarından fırladı, şiddetle itiraz etti.

- Hayır!.. Bu doğru değil!.. Babam değil şey yapan...

- Bununla birlikte, olay gecesi eve döndüğünüzde, o evde değildi...

- Nerden biliyorsunuz?..

- Sizden biraz sonra döndü değil mi?

- Hemen sonra... Ama...

- Son mektuplarınızda, sabrınızın kalmadığını belirtiyorsunuz. Conrad'ı elinizden kaçırdığınızı, maceranın onu ürkütmeye başladığını, kısacası, onun sizinle birlikte yurtdışına kaçmak uğruna yuvasını asla terk etmeyeceğini hissediyordunuz.

- Bunun anlamı ne?

- Hiç! Küçük bir saptama yapıyorum. Babanız çok geçmez gelir herhalde...

Endişeyle çevresine bakındı. Bir çıkış yolu arar gibiydi...

- Hiç korkmayın... Size ihtiyacım var, bu akşam...

- Bu akşam mı?..

- Evet! Cinayet gecesindeki olayları ve herkesin yaptığı hareketleri tekrarlayacağız.

- Beni öldürür!

- Kim?..

- Babam!

- Ben orada olacağım. Korkmayın. - Ama...

Kapı açıldı. Jean Duclos içeri girdi, kapıyı hızla arkasından kapadı, anahtarı kilidin içinde çevirdi, dehşete kapılmış bir halde ilerledi.

- Dikkat!.. Çiftçi burada. Şey... O...

- Kızı odanıza götürün...

- Odama mı?..

- İsterseniz benim odama!..

Koridordan ayak sesleri geliyordu. Sahnenin yanında servis merdivenine açılan bir kapı vardı. İki oradan geçti. Maigret anahtarı çevirdi, komiserin omzundan kendisine bakan çiftçi Liewens ile burun buruna geldi.

- Beetje?..

İşte yeniden dil cambazlıkları başlamıştı. Birbirleriyle anlaşamıyorlardı. Maigret karşısındakini pek de öfkelenmemeye bakarak, iri kıyım vücuduyla yolu kesip, biraz zaman kazanmakla yetindi.

Jean Duclos sözüm ona rahat bir hava takınarak aşağı inmekte gecikmedi.

- Ona kızının bu akşam iade edileceğini, cinayetin yeniden kurgulanması için ona da ihtiyaç olduğunu anlatın...

- İhtiyaç mı?..

- Yahu çevirin söylediklerimi, Allahım aşkına, madem ki ben söylüyorum...

Duclos yapmacık bir tatlılıkla söyleneni yaptı. Çiftçi her ikisine de baktı.

- Ona şunu da söyleyin, bu akşam katilin kodese tıklacağını da söyleyin...

Söylenenler aktarıldı. Ve Maigret sıçradı, eline bir tabanca alarak namluyu şakağına dayamaya kalkan, Liewens'i devirecek zamanı ancak bulabildi.

Boğuşma kısa sürdü. Maigret o kadar ağırdı ki, hasmı hareketsiz ve silahsız kalmakta gecikmedi, bu arada iki vücudun çarptığı sandalye yığını büyük bir gürültüyle devrilmiş ve komiser alnından hafifçe yaralanmıştı.
- Kapıyı kilitleyin! diye bağırdı Maigret Duclos'ya. İçeri girmelerine gerek yok...
Ve soluk soluğa doğruldu.

IX Kurgu

İlk gelen Wienands'lar oldu, tam tamına 7.30'da. O anda Van Hasselt Oteli'nin balo salonunda bir araya gelmeden, birbirleriyle konuşmadan duran üç adamdan başka kimse yoktu. Salonun bir ucundan öteki ucuna gidip gelen biraz huzursuz Jean Duclos; bir sandalyede kıpırdamadan oturan, bir karış suratıyla çiftçi Liewens ve piposu dişlerinin arasında, sırtını piyanoya vermiş Maigret.

Kimsenin aklına ışıkların hepsini yakmak gelmemişti. Tepeye asılı kocaman ampulden loş bir ışık yayılıyordu, iskemleler hâlâ dipte yığılıydı, Maigret'nin o geceki gibi dizdirdiği ilk sıra hariç.

Küçük boş sahnede, yeşil örtülü bir masa, bir iskemle.

Wienands'lar pazarlıklarını giymişlerdi... İki çocuklarını da yanlarında getirdiklerine bakılırsa kendilerine verilen talimata harfi harfine uymuşlardı. Aceleyle yemek yedikleri, tam zamanında orada bulunmak için yemek odasını olduğu gibi bırakıp geldikleri anlaşılıyordu.

Wiehands girerken şapkasını çıkardı, selamlayacak birini aradı ve profesörün yanına gidip gitmemekte bir an kararsız kaldıktan sonra ailesiyle birlikte bir köşeye çekilip sessizce bekledi. Yakalığı çok yüksekti, kravatı biçimsiz bağlanmıştı. ;

Cornelius Barends hemen hemen onların peşi sıra geldi, öyle solgun, öyle huzursuzdu ki, en- ufak bir sinyalde kaçıp gidecek gibi bir hali vardı. O da birinin yanına gitmek, bir gruba katılmak için bakındı ama kimseye yaklaşmaya cesaret edemedi ve iskemle yığına yaslandı.

Müfettiş Pijpekamp Oosting ile birlikte geldi, adamın gözü Maigret'nin üstündeydi. En son gelenler ise hızlı hızlı yürüyerek içeri giren, bir an durakladıktan sonra ilk sıraya yönelen Madam Poppinga ve Any oldu.

- Beetje'yi aşağı getirin! dedi Maigret müfettişe. Memurlarınızdan biri Liewens ve Oosting'e dikkat etsin. Olay gecesi burada değildiler. Onlarla işimiz daha sonra. Salonun bir köşesinde kalabilirler...

Önce ürkek, sonra Any ve Madam Poppinga'yı görmesiyle gurura kapılarak, burnu havalarda Beetje de ötekilere katılınca, sanki bir an için herkes soluğunu tutar gibi oldu.

Bunun nedeni atmosferin dramatik oluşu değildi. Hiç de öyle bir hava yoktu! Tam tersine tiksindiriciydi! Tavandaki tek bir lamba ile aydınlanan bu geniş ve boş salonda bir tutam insan gibiydiler.

Daha birkaç gün önce bu insanların, Delfzijl'in ileri gelenlerinin, üst üste yığılı duran bu iskemlelerden birine oturma hakkını satın aldıkları, galeri için poz vererek içeri girdikleri, birbirlerine gülücükler gönderdikleri, tokalaştıkları, yüzleri sahneye dönük oturdukları, pazarlıklarını giymiş olarak, Jean Duclos'nun gelişini alkışladıkları inanılır gibi değildi. Sanki birden aynı manzaraya dürbünün öbür ucuyla bakılıyordu!

Bekleyişin, az sonra olacakların belirsizliğinin, yüzlerde yarattığı ne tedirginlikte ne de bir acı belirtisi. Bu bambaşka bir şeydi! Donuk bomboş gözler. Gergin, allak bullak hatlar.

Üstelik ışık herkesin yüzünü küle döndürmüştü. Beetje'nin bile baştan çıkarıcı bir yanı kalmamıştı.

Saygınlıktan uzak, haşmetten uzak bir durgunluktu bu. İçler acısıydı ya da gülünçtü.

Dışarda insanlar sessizce birikmişti, çünkü akşamüzeri bir şeyler olacağı haberi yayılmıştı. Ama hiç kimse bunun böylesine sıradan bir şey olacağını düşünmemişti kuşkusuz.

Maigret ilk önce Madam Poppinga'ya döndü.

- Geçen gece oturduğunuz yere oturur musunuz? dedi. Birkaç saat önce evinde merhamet uyandıran bir hali vardı. Bu geçmişti. Daha yaşlı görünüyordu.

Kötü elden çıkma tayyörünün bir omzunun diğerinden daha geniş durduğu ve ayaklarının da kocaman olduğu fark ediliyordu. Bir de boynunda, kulağının altında bir yara izi vardı.

Any için durum daha berbattı, yüzü hiçbir zaman bu denli çarpık çurpuk olmamıştı. Kılığı gülünçtü, daracıktı, şapkası rüküştü.

Madam Poppinga ilk sıranın ortasına, şeref mevkiine geçti. O gün, ışıklar içinde, bütün Delfzijl arkasında iken gurur ve zevkten pespembe olmalıydı.

- Yanınızda kim vardı?

- Denizcilik Okulu'nun müdürü...

- Ya öteki tarafta?

- Mösyö Wienands...

Wienands'dan gelip yerini alması rica edildi. Pardesüsünü üstünden çıkartmamıştı. Sağa sola bakılarak beceriksizce oturdu. - Ya Madam Wienands?.. . .

- Sıranın en sonunda, çocuklar yüzünden... - Beetje?..

Kız kendiliğinden kalkıp yerini aldı, Any ile aralarında bir iskemleyi boş bırakmıştı: Conrad Poppinga'nın iskemlesiydi bu.

Pijpekamp, şaşırmış, afallamış, ne yapacağını bilmez bir halde, biraz ilerde ayakta duruyordu; huzursuz, üstelik de endişeli bir hali vardı. Jean Duclos sıranın kendisine gelmesini bekliyordu.

- Sahneye çıkın! dedi ona Maigret.

Belki de en küçük düşen o olmuştu. Siska biriydi, kıyafeti dökülüyordu. O malum akşam, yüz kişinin zahmet ederek kalkıp onu dinlemeye geldiğine inanası gelmiyordu insanın. Sessizlik de, tavanın uzak bir köşesinden gelen hem çok çığ hem de yetersiz şu ışık kadar elem vericiydi. Salonun bir köşesinde Baes, herkesin sıkıntısına tercüman olucasına dört beş kez öksürdü.

Maigret'nin de endişeli olduğu gözden kaçmıyordu. Kurduğu mizansenin inceliyordu. Ağır bakışları insanlar üzerinde geziyor, bazen ufaklık ayrıntılara, Beetje'nin pozuna, Any'nin yerleri süpüren eteklerine takılıyordu.

Kürsüde yapayalnız, sakin olmaya çalışan Duclos'nun bakımsız tırnaklarına takılarak, birinden ötekine geziniyordu.

- Konuşmanız ne kadar sürdü?

- Üç çeyrek saat...

- Kâğıttan mı okuyordunuz?

- Özür dilerim! Ben bu işi yirminci defadır yapıyorum. Artık notlarıma bakmama gerek yok...

- O halde salona bakıyordunuz...

Ve bir an gidip Beetje ile Any'nin arasına oturdu. İskemleler çok sıkıştı. Dizi Beetje'nin dizine değdi.

- Akşam, kaçta bitti?

- Saat 9'dan biraz önce... Çünkü, daha önce, bir genç kız piyano çalmıştı...

Bu piyano, üstünde Chopin'in bir Polonez'iyle hâlâ açık duruyordu. Madam Poppinga mendilini didiklemeye başladı. Oosting, köşesinde kıpır kıpırdı. Ayaklarını cilalı parkenin üzerinde oynatıp duruyordu.

Saat sekizi birkaç dakika geçmekteydi. Maigret ayağa kalktı, yürümeye başladı.

- Lütfen, Mösyö Duclos, konferans metninizin bir özetini yapar mısınız bana?

Ama Duclos'nun dili tutulmuş gibiydi. Daha doğrusu elindeki metinden bir şeyler okumak istedi. Öksürüp aksırdıktan sonra mırıldandı:

- Delfzijl'in aydın halkına hakaret etmek istemem...

- Özür dilerim! Siz suçluluktan söz ediyordunuz. Hangi anlamda?

- Suçluların sorumluluğundan...

- Ve iddia ediyordunuz ki...

- İçinde işlenen ve cinayet adı verilen suçlardan toplumumuzun sorumlu olduğunu... Biz yaşamı herkesin olabildiğince mutlu olması için düzenledik... Sosyal sınıflar yarattık ve her bireyin bu sınıflardan birine katılması bir zorunluluktur...

Konuşurken gözünü yerdeki yeşil halıdan ayırmıyordu. Sesi çatallı çıkıyordu.

- Bu kadarı yeter! diye homurdandı Maigret. Biliyorum: "İstisna oluşturan bireyler vardır, hastalar ya da uyumsuzlar... Bunlar aşılmaz duvarlarla karşı karşıyadırlar... Her taraftan itile itile suçbatağına saplanırlar"... Galiba böyleydi, değil mi?.. Bu yeni bir şey değil ki... Sonuç: "Artık hapishaneleri kapatalım, ıslahevleri, hastaneler, huzur evleri, klinikler açalım..."

Suratı düşen Duclos yanıt vermedi.

- Sözü'n kısası, siz birkaç cıfcaflı örnekle, üç çeyrek saat bunu konuştunuz... Lombroso'dan, Freud'dan vesaire örnekler verdiniz.

Saatine baktı, daha çok ilk sıradakilere doğru konuştu:

- Birkaç dakika daha beklemenizi rica ediyorum...

Tam o anda Wienands'ların çocuklarından biri ağlamaya başladı. Ve annesi, siniri tepesinde, sakinleştirmek için çocuğu sallama- • ya koyuldu. Kadının çocuğu susturamadığını gören Wienands onu kucağına aldı, önce tatlı tatlı okşarken, sonunda çareyi çocuğun koluna bir çimdik atmakta buldu.

Bir dram yaşandığını hatırlamak için Any ile Beetje'nin arasındaki boş iskemleye bakmak gerekiyordu. Üstelik! Dahası da var! Sağlık fıskıran ama sıradan yüzüyle, Beetje'nin bir evliliği altüst edecek ne özelliği vardı?

Onda insanı çeken bir tek şey vardı. Çıplak gerçeği ortaya çıkartacak, olayları ilk yalınlığına geri götürecektir bir mizansenin esrarı da hurdaydı: ipeğin daha da iç gıcıklayıcı bir hale getirdiği iki nefis göğüs, bluzun altında titreyerek daha da dirileşen on dokuz yaş göğüsleri. Biraz ilerde ise, on dokuzunda bile böyle göğüslere sahip olmayan Madam Poppinga, bütün cinsel çekiciliğini alıp götürmüş koyu renk, kat kat, ağırbaşlı giysileriyle Madam Poppinga.

Sonra Any, hırçın, çirkin, tahta gibi ama esrarengiz.

Popinga Beetje ile karşılaşmıştı, yaşamayı seven bir Popinga, hayâtın nimetlerini tatmak için canını veren bir Popinga!..

Ve o Beetje'nin yüzünü, fayans mavisi gözlerini görmemişti, hele hele bu taşbebek suratının arkasında gizlenen kaçma isteğini hiç fark etmemiştir! ""

Bu dipdiri göğüsleri bu taş gibi, çekici vücudu görmüştü o.

Madam Wienands da artık bir kadın sayılmazdı. O bir anneydi, ev kadınıydı. Artık ağlayacak takati kalmamış çocuğunun burnunu silmekle meşguldü.

Jean Duclos, kürsüden sordu:

- Burada kalmak zorunda mıyım ben?

- Rica ederim...

Ve Maigret Pijpekamp'a sokularak alçak sesle bir şeyler söyledi. Groningen'li polis memuru biraz sonra Oosting ile birlikte çıktı.

Kahvede insanlar bilardo oynuyordu. Çarpışan topların sesi geliyordu.

Salonda ise yürekler daralmaktaydı. Ruh çağırmak için toplanmışlar da, korkunç bir şeyin gelmesini bekler gibiydiler. Birden ayağa kalkarak, bir an durakladıktan sonra konuşmaya cesaret eden sadece Any oldu:

- Nereye varmak istediğini anlamıyorum... Bu... bu...

- Vakit tamamdır... Pardon! Baren's nerde?..

Onu tamamen unutmuştu. Baren's salonun uzak bir köşesinde, duvara dayanmış duruyordu.

- Neden yerinizi almadınız siz?

- Siz o akşamki gibi dediniz...

Bakışı kaçamak, sesi soluk soluğaydı...

- O akşam ben öteki öğrencilerle birlikte elli sente girilen yerlerden birindeydim...

Maigret üstünde durmadı. Gidip, kahvenin içinden geçmeden sokağa çıkışı olan bir aralığa bakan kapıyı açtı. Karanlıkta iki üç gölgeden başka bir şey göremedi.

- Öyle sanıyorum ki, konferans bittikten sonra kürsünün önünde bir kümelenme olmuştur... Okulun müdürü... Rahip... Konuşmacıyı kutlayan önemli kişiler...

Kimseden çıt çıkmadı, ama bu sözler sahneyi hatırlatmaya yetmişti: çıkışa doğru ilerleyen dinleyiciler, iskemlelerin gürültüsü, konuşmalar ve orada, sahnenin yanında bir grup, el sıkışmalar, tokalaşmalar, övgüler...

Salon boşalmaktadır... Son grup da kapıya doğru ilerlerken... Baren's Popinga'lara katılır...

- Artık gelebilirsiniz, Mösyö Duclos...

Herkes ayağa kalktı. Ama her biri oynayacağı rolden kuşku duyuyordu. Maigret'ye bakıp duruyorlardı. Any ile Beetje birbirlerini görmezden geldiler. Beceriksiz, üstünden iğretlilik akan havasıyla

Wienands, küçüğünü kucağına almıştı. - Peşimden gelin... Ve kapıya yaklaşırken:

- Konferans gecesinde olduğu gibi aynı sırayla eve doğru gideceğiz... Madam Popinga ve Mösyö Duclos...

Birbirlerine baktılar, bir an durakladılar, karanlık sokakta birkaç adım ilerlediler...

- Matmazel Beetje, siz Popinga ile yürüyordunuz... Haydi yürüyün... Az sonra size katılacağım...

Kızın tek başına kasabaya gitmeye pek cesareti yok gibiydi, hele hele, salonun bir köşesinde bir polis memurunun tuttuğu babasından çok korkuyordu.

- Mösyö ve Madam Wienands...

Çocuklarla meşgulmüş gibi yapmak zorunda olduklarından en doğal onlar davrandılar...

- Matmazel Any ve Baren's...

Oğlan nerdeyse hıçkırarak gibiydi, dudaklarını ısırды, gene de Maigret'nin önünden geçti.

O zaman komiser Liewens'e nezaret eden polise döndü.

- Olay gecesini, bu saatte o evindeydi. Onu evine götürüp o zaman ne yapıyorsa,- aynıni tekrar yaptırır mısınız?..

Her şey iyi düzenlenmemiş bir geçit törenine benziyordu. İlk gidenler duruyorlar, yola devam edip etmeyeceklerini soruyorlardı birbirlerine. Tereddütler, durmalar oluyordu.

Madam Van Hasselt eşikte durmuş sahneyi seyredirken, bir yandan da kendisine laf atan bilardoculara cevap yetiştiriyordu.

Kasabanın dörtte üçü uykudaydı, dükkânlar kapanmıştı. Madam Popinga ile Duclos doğruca rıhtım yoluna saptılar, profesörün yol arkadaşını sakinleştirmeye çalıştığı gözleniyordu.

Gaz lambaları çok seyrek olduğundan, bir aydınlıkta yürüyorlardı bir karanlıkta.

Zifir gibi sular, direklerinde birer fenerle sallanıp duran gemiler göründü. Beetje, Any'nin arkasında olduğunu hissedince, rahat adımlarla yürümeye çalıştı, ama yalnız olması bunu zorlaştırıyordu.

Her grup arasında birkaç adımlık mesafe vardı. Yüz metre ilerde Oosting'in gemisi açık seçik görülebiliyordu, çünkü beyaza boyanmış tek gemi onunkiydi. Lumbozlarda ışık yoktu. Rıhtım ıssızdı.

- Hepiniz olduğunuz yerde kalır mısınız! dedi Maigret herkesin duyabileceği bir tonla. Oldukları yerde kaldılar. Gece kapkaranlıktı. Fenerin ışık huzmesi başlarının çok üstünden geçiyor ve hiçbir şeyi aydınlatmıyordu.

Maigret Any'ye döndü:

- Siz o geceki sıranızda mısınız?

- Evet...

- Ya siz Barens?

- Evet... Galiba...

- Emin misiniz?.. Any ile birlikte mi yürüyordunuz?..

- Evet... Bir dakika... Burada değil, ama on metre ilerde, Any bana çocuklardan birinin paltosunun yerlere süründüğünü göstermişti...

- Ve siz de Wienands'lara bunu söylemek için birkaç adım öne ilerlediniz...

- Madam Wienands'i...

- Bu ancak birkaç saniye mi sürdü?

- Evet... Wienands'lar yola devam ettiler... Ben Any'yi bekledim...-

- Anormal bir şey fark etmediniz mi?

- Hiçbir şey fark etmedim!

- Hepiniz on metre ilerleyin!., diye emretti Maigret.

O zaman Madam Poppinga'nın kız kardeşi Oosting'in teknesiyle aynı hizaya geldi.

- Wienands'lara doğru yürüyün, Barens... Ve Any'ye:

- Güvertedeki şu kasketi alın!

Yapacağı sadece üç adım atıp yere eğilmektir. Kasket madeni pırıltılar saçan armasıyla ayan beyan ortadaydı.

- Neden yapayım ki?..

- Alın şunu!

Daha arkada ötekilerin neler olup bittiğini anlamaya çalıştığı seziliyordu.

- Ama ben almadım ki...

— Önemi yok!.. Sayımız tam değil... Herkes birkaç rolü birden oynamak durumunda... Bu sadece bir deneme...

Kız kasketi aldı.

- Mantonuzun altına saklayın onu... Barens'in yanına gidin... Kendisi de teknenin güvertesine çıktı, seslendi:

- Pijpekamp!

- Ja!..

Polis memuru baştaki ambar ağzında beliriverdi. Burası Oosting'in yattığı nöbet kamarasının ambar ağzıydı. Kamaranın tavanı bir adamın ayakta duramayacağı kadar alçaktı, o kadar ki, mantıken, söz gelimi son bir pipo daha tüttürmeye kalksa, başını dışarı çıkartarak dirseklerini küpeşteye dayaması gerekecekti.

Oosting tam da o pozda orada hazır durumdaydı. Rıhtımdan, kasketin bulunduğu yerden onu görmek olanaksızdı ama o kasket hırsızını mükemmel bir şekilde görebiliyordu.

- Tamam!.. Şimdi ona o gece yaptığı şeyi yaptırın... Maigret grupları yeniden topladı.

- Yürümeye devam edin! Ben Poppinga'nın yerine geçeceğim...

Şimdi Beetje ile yan yanaydı, önünde Madam Poppinga ve Duclos arkada Wienands'lar daha arkada da Any ile Barens vardı. Uzaktan gürültüler geliyordu. Oosting müfettişin denetiminde yürümeye başlamıştı.

Artık aydınlık yollar bitmişti. Limandan sonra denizle kanalı ayıran ıssız eklüz boyunca yürünüyordu. Sonra sağ tarafında ağaçlarla, çekek yerinden geçen yol ve yarım kilometre ilerde Poppinga'ların evi.

Beetje ekledi:

- Hiçbir şey anlamıyorum...

- Sus... Gece sessiz... Biz önümüzde gidenlerin ve arkamızdan gelenlerin sesini nasıl duyuyorsak onlar da bizimkini işitebilirler... O halde Poppinga sizle yüksek sesle şundan bundan konuşmuştu, herhalde konferanstan da...

- Evet...

- Ama şu var ki, siz ona alçak sesle sitemde buldunuz...

- Nerden biliyorsunuz?

- Önemli değil... Durun!.. Konferansta onun yanındaydınız... Onun elini tutmaya çalıştınız... Elinizi itti mi?

- Evet! diye kekeleyen kız, etkilenmiş, faltaşı gibi açılmış gözleriyle ona bakıyordu.

- Ve siz de yeniden başladınız...

- Evet... Eskiden bu kadar çekingen değildi... Evinde, kapı aralarında bile bana sarıldığı olurdu... Dahası da var!.. Bir kere yemek odasında, hem de Madam Popinga salondan bizle konuşurken... Son zamanlarda ise onu bir korkudur almıştı...

- O halde ona sitem ettiniz... Yüksek sesle konuşmayı sürdürerek, onunla kaçmak isteğini tekrarladınız...

Önde, arkada ayak sesleri, fısıldaşmalar, Duclos'nun sesi işitiliyordu:

- ...sizi temin ederim ki bütün bunların hiçbir polis soruşturma usulüyle uzaktan yakından ilgisi yok...

Ve arkada Hollandaca küçük oğlanı haşlayan Madam Wienands.

Karanlıkta ev görünmüştü. Hiç ışık yoktu. Madam Popinga eşikte durdu.

- O gece de böyle durmuştunuz değil mi? Çünkü anahtar kocanızdaydı, doğru mu?

- Evet... Herkes gelmişti.

- Açın! dedi Maigret. Hizmetçi yattı mı?

- Evet...Çünkü bugün...

Kapı açıldı, kadın elektrik düğmesini çevirdi. Koridor ve soldaki bambu portmanto aydınlandı.

- Popinga bu andan itibaren çok mu neşeliydi?..

- Çok neşeliydi! Ama doğal değildi... Çok yüksek sesle konuşuyordu...

Herkes manto ve şapkasını çıkarttı.

- Bir dakika! Herkes üstünü burada mı çıkardı?

- Any ile ben hariç! dedi Madam Popinga. Biz kendimize biraz çeki düzen vermek için odalarımıza çıkmıştık...

- Daha önce başka bir odaya girmeden mi? Salonun ışığını kim yaktı?..

- Conrad...

- Yukarı çıkın lütfen...

Ve o da onlarla birlikte çıktı.

- Any odasına gitmek için geçmek zorunda olduğu sizin odanızda hiç kalmadı mı?

- Hayır... Sanmıyorum...

- Lütfen aynı hareketleri tekrarlayın... Matmazel Any, gidip kasketi, mantonuzu ve şapkanızı odanıza bırakır mısınız? Siz, ikiniz, o akşam neler yapmıştınız?..

Madam Popinga'nın alt dudağı uzadı.

- Birazcık pudra... dedi çocuksu bir sesle. Birkaç tarak darbesi. Ama yapamam... Korkunç bir şey bu!.. Bana sanki... Aşağıda Conrad'ın sesini işittim gibi geliyor... Radyodan, Radio Paris'i almaktan bahsediyordu...

Madam Popinga mantosunu yatağın üzerine fırlattı..Gözünden bir damla yaş gelmediği halde sinirinden ağlıyordu. Any, kendisine ayrılan çalışma odasının ortasında dikilmiş, beklemekteydi.

- Birlikte mi indiniz aşağıya?

- Evet... Hayır!.. Artık bilemiyorum... Galiba Any benden biraz sonra inmişti... Benim aklım çaydaydı...

- Öyleyse şimdi siz aşağı inin, lütfen!

Maigret Any ile yalnız kalmıştı, tek kelime etmedi, kızın elinden kasketi aldı, etrafına bakındı ve kasketi divanın altına sakladı.

- Gelin...

- Siz şey mi sanıyorsunuz?..

- Hayır! Gelin.., Siz pudra sürmemiş miydiniz?

- Asla!

Gözleri çökmüştü. Maigret, onun önden gitmesini istedi. Merdivenin basamakları çatırdadı. Aşağıda tam bir sessizlik hâkimdi. O kadar ki, onlar salona girdiklerinde her şey gerçekdışı gibi görünüyordu. Sanki mumyalar müzesinde gibiydiler. Hiç kimse oturmaya cesaret edememişti. Bir tek Madam Wienands büyük oğlunun dağılmış saçlarını düzeltmekle meşguldü.

- O akşamki gibi oturun... Radyo nerde?..

Cihazı kendi buldu, düğmelerini çevirdi, birkaç parazit çıkarttı, sesler patladı, müzik parçacıkları buldu, sonunda iki komedyenin bir Fransız skeci oynadığı bir istasyonda durdu.

Albay yüzbaşıya dedi ki...

Ayarlamayla ses yükseldi. Bir iki parazit daha.

... İyi bir herif bu yüzbaşı... Ama albay, azizim...

Bu matrak kenar mahalle sesi herkesin put gibi durduğu bu tertipli salonda çın çın çınıyordu.

- Oturun! dedi Maigret. Çay yapılınsın! Konuşulsun!.. Pencereden dışarı bakmak istedi ama panjurlar kapalıydı. Gidip

kapıyı açtı, bağırdı:

- Pijpekamp!

- Evet... dedi bir ses karanlıkta. - Orada mı? . .

- Evet, ikinci ağacın arkasında!

Maigret geri geldi. Kapı kapandı. Radyodaki skeç bitmişti ve spikerin sesi duyuldu:

...Odeon plağı, numara yirmi sekiz bin altı yüz yetmiş beş...

Bir cızırtı. Bir caz parçası. Madam Popinga duvara yaslanmıştı. Müziğin içinden yabancı bir dilde burundan gelen bir ses işitiliyor, bir parazitten sonra yeniden müzik başlıyordu...

Maigret gözleriyle Beetje'yi aradı. Kız bir koltuğa yığılmıştı. Gözlerinden yaşlar boşanıyor, hıçkırıklar arasında mırıldanıyordu:

- Zavallı Conrad!.. Conrad!.. ,

Barens ise beti benzi atmış bir halde dudaklarını kemirmekteydi.

- Çay!., diye emretti Maigret Any'ye.

- Daha sırası gelmedi... Haliyi kaldırmışlardı... Conrad dans ediyordu...

Beetje'den daha keskin bir hıçkırık yükseldi. Maigret haliya, meşe masaya, üstündeki işlemeli örtüye, çocuklarıyla baş edemez hale gelen Madam Wienands'a baktı.

X

Zamanın Gelmesini Bekleyen Biri

Maigret bütün cüssesiyle, daha doğrusu bütün haşmetiyle her şeye hâkimdi. Salon küçüktü. Kapıya yaslanmış duran komiser bu salona fazla iri geliyordu. Ciddileşmişti. Biraz soğuk bir sesle ağır ağır konuşmaya başladı ve belki de hiçbir zaman bu kadar insanca duygularla dolu olmamıştı:

- Müzik devam ediyor... Barens haliyi yuvarlayıp kaldırması için Popinga'ya yardım ediyor... Bir köşede, Jean Duclos Madam Popinga ve Any ile konuşuyor, onları dinliyor... Wienands ile karısı çocuklar yüzünden gitmeyi düşünüyorlar, alçak sesle bunu konuşmaktalar... Popinga bir kadeh konyak içiyor... Onu kışkırtmak için bu kadarı yetiyor... Gülüyor... Şarkılar mırıldanıyor... Beetje'ye yanaşiyor ve onu dansa kaldırıyor...

Madam Popinga gözünü döşemeye dikmişti. Any'nin hâlâ çakmak çakmak yanan gözleri komiserin üzerinde donmuş kalmıştı. Maigret konuşmasını sürdürdü:

- Katil öldüreceğini bilmektedir... Conrad'ı dans ederken seyredip, biraz abartılı bir sesle gülen, her şeye rağmen eğlenmek isteyen, yaşama ve heyecanlara doyamayan, bu adamın iki saat sonra bir cesetten ibaret olacağını bilen biri vardır...

Tam bir darbe oldu bu, kelimenin tam anlamıyla bir darbe. Madam Popinga'nın ağız bir çığlık atmak üzere açıldı ama sesi çıkmadı kadının, Beetje ise hâlâ hıçkıra hıçkıra ağlıyordu.

Hava birden değişivermişti. Neredeyse insanlar gözleriyle Conrad'ı arayacak hale gelmişlerdi. Dans eden Conrad'ı! İki katil gözbebeğinin süzdüğü Conrad'ı!

Sessizliği bozan Jean Duclos oldu:

- Bu kadarı da fazla!

Ve hiç kimse kendini dinlemediğinden, Maigret'ye sesini duyurma umuduyla, kendi kendine söylenmeye devam etti:

- Şimdi sizin, hiç de yeni bir şey olmayan yönteminizi anlamış bulunuyorum! Suçluya baskı uygulamak, ona sorular sormak, itirafa zorlamak için onu cinayetin atmosferine geri götürmek... Bu şekilde davranılan insanların ellerinde olmadan aynı hareketleri tekrarladıkları görülmüştür...

Ama söyledikleri anlaşılabilir bir vızıltı olmaktan öteye gidemedi. Böyle bir anda söylenecek şeyler değildi bu sözler.

Hoparlörden hâlâ müzik sesi geliyordu ve bu da havayı bir kat daha ağırlaştırmaya yetiyordu.

Karısının kulağına bir şeyler fısıldaması üzerine Wienands çekinerek ayağa kalktı.

- Evet! Evet! Gidebilirsiniz! dedi komiser o daha ağızını açmadan.

İyi yetiştirilmiş bir küçük burjuva kızı olarak, herkese iyi akşamlar demek, çocuklarına reverans yaptırtmak isteyen ve ne yapacağını bilemeyerek, tek kelime edemeden Madam Popinga'nın elini sıkılamakla yetinen zavallı Madam Wienands!

Şöminenin üstünde sarkaçlı bir saat duruyordu. Saat onu beş geçiyordu.

- Çay saati gelmedi mi hâlâ? diye sordu Maigret.

- Geldi! diye cevap verdi Any ve kalkıp mutfuğa yöneldi.

- Pardon, Madam! Çayı hazırlamak için kız kardeşinizle birlikte mi kalkmıştınız?

- Biraz daha sonra...

- Gittiğinizde o mutfakta mıydı?

Madam Popinga elini alınca götürdü. Saçmalamamak için kendini zorlar gibiydi. Umutsuzca hoparlöre dikti gözlerini.

- Hiç bilmiyorum... Durun!.. Galiba Any yemek odasından çıkıyordu, çünkü şekerlik büfedeydi...
- Işık yanıyor muydu?
- Hayır... Belki de... Hayır! Öyle sanıyorum ki yanmıyordu...
- Birbirinizle hiç konuşmadınız mı?
- Konuştuk! Ben şöyle dedim: Artık Conrad'ın daha fazla içmemesi lazım, yoksa ne yaptığını bilmez hale gelecek...

Wienands'lar sokak kapısını arkalarından çekerken, Maigret koridora doğru yöneldi. Mutfak ışıltılı, son derece temiz ve tertipliydi. Gaz ocağının üstünde su kaynamaktaydı. Any çaydanlığın kapağını açmakla meşguldü. Çay yapma zahmetine girmenize gerek yok. Yalnızdılar. Any komiserin gözlerinin içine baktı.

- Neden kasketi almam için zorladınız beni? diye sordu kız.
- Önemi yok... Gelin...

Salonda kimsenin ağzını bıçak açmıyor, kimse yerinden kımıldamıyordu.

Gene de Jean Duclos:

- Acaba bu müziği sonuna kadar çaldırmayı mı düşünüyorsunuz? diye itiraz edecek cesareti buldu kendinde.

- Belki de. Görmek istediğim biri daha var: hizmetçi kız. Madam Popinga cevap veren Any'ye baktı:
- Hizmetçi yattı... Daima 9'da yatar...
- Pekâlâ! Şimdi gidip ona biraz aşağı inmesini söyleyin... Üstünü değiştirmesine gerek yok...

Ve başından beri benimsediği o uzak, anlatıcı sesiyle inatla üsteledi:

- Siz Conrad'la dans ediyordunuz, Beetje... Diğerleri köşede ciddi ciddi sohbet ediyorlardı... Ve biri bir cinayet işleneceğini biliyordu... Biri bunun Popinga'nın son akşamı olduğunu biliyordu...

Bir gürültü, ayak sesleri, çatı katından ibaret olan en üst kattan gelen bir kapının çarpıldığı işitildi. Ardından gitgide yaklaşan bir mırıltı duyuldu. Önce Any girdi içeri. Koridorda bir silüet dikilmekteydi.

- Gelin! diye homurdandı Maigret. Biri ona korkmamasını, içeri girmesini söylesin...

Hizmetçinin silik hatları, dehşet içinde kocaman ahlak bir yüzü vardı. Bileklerine kadar inen krem rengi pazen geceliğinin üstüne mantosunu almakla yetinmişti. Gözlerinden uyku akıyordu, saçları darmadağın. Üstünde ılık yatağının kokusu hissediliyordu. Komiser Duclos'ya döndü.

- Kendisine Hollandaca Popinga'nın metresi olup olmadığını sorun...

Madam Popinga acıyla yüzünü çevirdi. Cümle Hollanda diline çevrildi. Hizmetçi kız şiddetle başını sallıyordu...

- Soruyu tekrarlayın! Ona sorun bakalım patronu hiçbir şey istemiş mi kendisinden?..

Yeniden itirazlar...

- Ona gerçeği anlatmazsa hapsi boylayacağını söyleyin! Soruyu bölün. Onu hiç öpmüş mü? Hiç, odasındayken yanına gelmiş mi?..

Bu sorularla birlikte, gecelikli kızın gözyaşlarına boğularak haykırması bir oldu:

- Ben hiçbir şey yapmadım!.. Yemin ederim, hiçbir şey yapmadım ben...

Duclos kızın söylediklerini çeviriyordu. Ağzını bıçak açmayan Any gözlerini hizmetçi kıza dikmişti.

- Yani düpedüz metresi olmuş mu?

Ama hizmetçinin konuşacak hali kalmamıştı. İtiraz ediyordu. Ağlıyordu. Hıçkırıklarla boğulan sözler söylüyordu.

- Sanmıyorum! diye çevirdi sonunda profesör. Anladığım kadarıyla adam kıza takılıyormuş. Evde yalnız olduklarında mutfakta kızın etrafında dolanıp dururmuş... Onu öpermiş... Bir keresinde kız giyinirken odaya girmiş... Ona gizlice çukulata vermiş... Ama hepsi buymuş!..

- Gidip yatabilir...

Genç kızın merdivenden çıktığı işitildi. Birkaç saniye sonra odasından gidip gelme sesleri duyuldu. Any'ye döndü:

- Lütfen gidip kızın ne yaptığını bakar mısınız? Olan biten hemen öğrenildi.

- Hemen gitmek istiyor! Utanç içinde! Bu evde bir saat bile kalmak istemiyormuş! Ablamdan özür diliyor...

Groningen'e ya da başka bir yere gideceğini söyledi, artık Delfzijl'de yaşayamazmış...

Any diklenerek ekledi:

- Yaptığınızı beğendiniz mi?

Saat on kırk gösteriyordu. Hoparlörden bir anons sesi duyuldu:

Yayınımız sona erdi. İyi akşamlar madamlar, iyi akşamlar mösyöler...

Ardından uzak, çok boğuk bir müzik sesi geldi, araya başka bir istasyon karışmıştı.

Maigret, sinirli bir hareketle sesi kesti ve anında mutlak bir sessizlik çöktü ortaya. Beetje artık ağlamıyordu ama elleriyle hâlâ yüzünü gizlemekteydi.

- Konuşmaya devam edildi mi? diye sordu komiser hissedilir bir bıkkınlıkla.

Kimse cevap vermedi. Yüz hatları Van Hasselt Oteli'ndekinden çok daha gergindi.

- Bu üzücü akşam için sizden özür dilerim...

Maigret daha çok Madam Poppinga'ya dönerek konuşuyordu.

- ...ama unutmayın ki kocanız hâlâ hayattaydı... Şuradaydı, konyağın etkisiyle biraz çakır keyifti... Daha içmiş olmalı...

- Evet...

- O mahkûm edilmişti, anlıyor musunuz?.. Hem de ona bakıp duran biri tarafından... Ve şu anda burada bulunanlar bildiklerini anlatmak istemiyorlar, böylece de katille suç ortaklığı yapıyorlar...

Barens'i hiçkırk tuttu, tir tir titremeye başladı.

- Öyle değil mi, Cornelius? dedi Maigret sıcağı sıcağına, gözlerini çocuğun gözlerine dikmişti.

- Hayır!.. Hayır!.. Bu doğru değil...

- Öyleyse neden titriyorsun?.. - Be...be...n...

Tıpkı çiftliğe giderken geçirdiğine benzer bir krize yakalanmak üzereydi.

- Dinleyin!.. Beetje'nin Poppinga ile evden çıktığı saat yaklaşıyor... Barens, sen de hemen arkalarından çıkmıştın... Bir süre onları izledin... Bir şey fark ettin...

- Hayır!., Bu doğru değil...

- Bekle!.. Üç kişinin ayrılışından sonra burada sadece Madam Poppinga, Any ve profesör Duclos kalmıştı... Her üçü de üst kata çıkmışlardı...

Any başıyla onayladı.

- Herkes odasına girdi, öyle değil mi?.. Bana ne gördüğünü anlat Barens.

Oğlan boşuna çırpıyordu. Maigret bakışıyla kısıvrak yakalamıştı onu.

- Hayır!.. Hiçbir şey görmedim!.. Hiçbir şey!..

- Oosting'in bir ağacın arkasında gizlendiğini görmedin mi?

- Hayır!

- Ama gene de evin etrafında dolanıyordun... O Halde bir şeyler görmüş olmalısın...

- Bilmiyorum... İstemiyorum... Hayır!.. Olamaz bu!.. Herkes ona bakıyordu. Maigret acımasızca devam etti:

- Önce yolda bir şey fark ettin sen. İki bisikletli gitmişti... Fenerin aydınlattığı yerden geçmeleri gerekiyordu... Kısıkanıyordun... Bekledin... Ve uzun bir süre beklemen gerekti... Yol mesafesiyle uymayan bir süre... .

- Evet...

- Başka bir deyişle, ikili kereste yığınlarının gölgesinde durmuştu... Buna fazla kızmadın... Bu seni fazla korkutmadı. Ama seni öfkeliendirmeye ya da umutsuzluğa düşürmeye de yermişti. Öyleyse sen, başka bir şey gördün, korkutucu bir şey... Ne olursa olsun, okula dönme saati geldiği halde seni burada alıkoyacak kadar korkutucu bir şey... Sen kereste yığınlarının bulunduğu taraftaydın... Ancak bir pencereyi görebiliyordun...

Birden Barens ayağa fırladı, allak bullak olmuştu, tüm kontrolünü kaybetmiş bir haldeydi.

- Bilmenize imkân yok... Be... ben...

- ...Madam Poppinga'nın penceresini... Bu pencerede biri vardı... Senin gibi, ikilinin, fenerin aydınlığından çok geç geçtiğini gören biri, yani Conrad ile Beetje'nin uzun süre karanlıkta kaldıklarını bilen biri...

- Ben! diye atıldı Madam Poppinga kesin bir dille.

Bu kez, allak bullak olmak, dehşetten faltaşı gibi açılmış gözlerle ona bakmak sırası Beetje'ye gelmişti.

Beklenenin tersine, Maigret tek bir soru. daha sormadı. Tabii bu da bir huzursuzluk yarattı, işin en can alıcı noktasına gelmişken birden her şeyin bir yana bırakıldığı duygusuna kapılmışlardı.

Komisere sokak kapısını açarak seslendi:

- Pijpekamp!.. Gelin, lütfen... Oosting yerinde kalsın... Wienands'ların ışığının yanıp söndüğünü gördünüz sanırım... Artık yatmış olmalılar...

- Evet...

- Ya Oosting?

- Ağacın arkasında duruyor...

Groningen'li müfettiş şaşkın şaşkın etrafına bakıyordu. Anlaşılmaz bir durgunluk çökmüştü her yere. Yüzlerce günlerce gecelerce gözüne uyku girmemiş insanların yüzleriydi.

- Biraz burada kalır mısınız?.. Ben, Poppinga'nın yaptığı gibi, Beetje Liewens ile birlikte çıkacağım... Madam Poppinga, Any ve profesör Duclos gibi odasına çıkacak... Onlardan o gece yaptıkları şeyleri aynen yapmalarını istiyorum...:

Ve Beetje'ye dönerek:

- Geliyor musunuz?..

Serindi dışarı. Maigret evin etrafında dolaştı, ardiyede Poppinga'nın bisikleti ile birlikte iki kız bisikleti daha buldu.

- Birini alın...

Sonra, yavaş yavaş çekerek yeri yolundan kereste deposuna doğru pedal çevirirken:

- Durmayı kim istemişti?

- Conrad...

- Hâlâ neşeli miydi?

- Hayır... Dışarı çıkar çıkmaz, üzgün olduğunu fark ettim... Kereste yığınlarına gelmişlerdi bile. - İnelim...

Âşık mıydı?..

- Hem evet hem hayır... Üzgündü... Öyle sanıyorum ki konyak yüzündendi bu... Önce çok neşeliydi... Beni burada kollarına aldı... Bana çok mutsuz olduğunu, benim çok iyi küçük bir kız olduğumu söyledi... Evet, aynen böyle söyledi... Benim iyi küçük bir kız olduğumu, ama artık çok geç olduğunu ve dikkatli davranmazsak herşeyin bir felaketle biteceğini söyledi...

- Ya bisikletler?..

- Onları şuraya dayamıştık., Ağlamak istediğini hissediyordum... Onu daha önce de bu halde görmüştüm, bir kadeh attığı akşamlar... Kendisinin bir erkek olduğunu, ona hiçbir şey olmayacağını, ama benim gibi bir genç kızın bir macera için yaşamıyla oynamaması gerektiğini de ekledi... Sonra beni çok sevdiğine yemin etti, yaşamını altüst etmeye hakkı olmadığını, Barens'in iyi bir çocuk olduğunu ve onunla mutlu olacağını söyledi...

- Ya siz ne dediniz?..

Kız bütün gücüyle soluyup patladı.

- Ona bir korkak olduğunu haykırdım ve bisikletime atlayıp gitmek istedim...

- O ne yaptı?

- Gidonu tutuyordu... Gitmemi engellemeye çalıştı... Şöyle diyordu:

- Bırak da anlatayım... Kendim için değil... Şey...

- Ne anlattı?..

- Hiçbir şey! Çünkü beni bırakmazsa bağıracağımı söyledim ona... Beni bıraktı... Pedal çevirmeye başladım... Arkamdan geldi, bir yandan da konuşmaya devam ediyordu... Ama ben daha da hızlanmıştım... Sadece şunları işitebildim:

- Beetje!.. Beetje!.. Bir dakika dinle...

- Hepsi bu mu?

- Çiftliğin çitlerine yaklaştığımı görünce bir yarım dönüş yaptı... Arkama baktım... Onun bisikletinin üzerine kapandığını ve çok üzgün olduğunu gördüm...

- Onun arkasından koşunuz mu?..

- Hayır!.. Ondan nefret ediyordum, Barens'le evlenmemi istiyordu çünkü... Başını dinlemek istiyordu, öyle değil mi?.. Yalnız, kapıyı iterken, eşarbımın olmadığını fark ettim... Onu bulabilirlerdi... Onu aramak için çıktım... Hiç kimseye rastlamadım... Ama sonunda eve girdiğimde babamın evde olmadığını gördüm... Daha sonra geldi eve... Bana iyi akşamlar demedi... Rengi solmuştu, bakışları kötüydü... Bizi gözetlediğini, belki de kereste yığının arkasında saklandığını düşündüm...

"Ertesi gün, odamı karıştırmış olmalı... Conrad'ın mektuplarını bulmuş olmalı, çünkü onları bulamamıştım.,. Sonra da beni kilitledi."

- Gelin!

- Nereye?..

Maigret cevap bile vermedi. Poppinga'ların evine doğru sürdü bisikleti. Madam Poppinga'nın penceresinde ışık vardı ama kendisi görünmüyordu.

- Sizce o, o mu?

Komiser kendi kendine konuşurcasına homurdandı:

- İşte böyle, Poppinga endişe içinde geri dönmüştü... Bisikletten indi, hiç kuşkusuz surda... Bisikletini gidonundan tutarak evin etrafını dolaştı... Huzurunun tehlikede olduğunu hissediyor ama sevgilisiyle kaçacak gücü bulamıyordu kendinde.

Birden emretti Maigret:

- Orada kalın Beetje!

Bisikletiyle binaya giden yol boyunca yürüdü. Bahçeye girdi, cilalanmış sandalın uzun bir iğ gibi durduğu hangara doğru yöneldi.

Jean Duclos'nun penceresi aydınlıktı. Profesörün küçük bir masanın önüne oturduğu fark ediliyordu. İki metre ilerde ise banyonun aralık ama ışısız penceresi.

Geri dönmek için acele etmesine gerek yoktu diye kendi kendine konuştu Maigret. Bisikleti çatının altına sürmek için aynen eğilmişti...

Lafı ağzında geveliyordu. Bir şeyler bekler gibiydi. Ve gerçekten de bir şey oldu, gerçekten de tuhaf bir şey: yukarda banyo penceresinde hafif bir gürültü, madeni bir ses, doldurulmamış bir tabancanın çık sesi.

Ardından garip bir boğuşma uğultusu, yere düşen iki vücut.
Maigret mutfaktan eve girdi, hızla üst kata çıktı, banyonun kapısını itti ve elektrik düğmesini çevirdi.
Yerde iki kişi debelenmekteydi: müfettiş Pijpekamp ile hemen toparlanan ve bu arada açılan sağ elinden tabancayı bırakan Barens.

XI

Aydınlık Pencere

BUDALA!..

Barens'i yerden toparlayarak, ayağa kaldıran, delikanlının ayakta duracak hali olmadığından, bir an onu tutan Maigret'nin ağzından ilk çıkan söz kelimenin tam anlamıyla bu oldu. Kapılar açıldı. Maigret kükredi:

- Herkes aşağı insin!

Tabanca elindeydi. Savrukça orasını burasını kurcalıyordu aletin, çünkü gerçek kurşunların yerine barutsuz kartuşları koyan kendisiydi.

Pijpekamp elinin tersiyle ceketindeki tozları silkeliyordu. Jean Duclos Barens'i işaret ederek sordu:

- O mu?..

Genç Denizcilik Okulu öğrencisi acınacak bir haldeydi, büyük bir canı gibi değil, kabahat işlerken yakalanmış bir öğrenci gibi. Kimsenin yüzüne bakamıyordu. Ellerini nereye koyacağını bilemiyor, nereye bakacağını bilemiyordu.

Maigret salonun ışıklarını yaktı. En son Any girdi içeri. Madam Popinga oturmayı reddetti, elbisesinin altından dizlerinin titrediği hissediliyordu.

O an, ilk kez komiserin sıkıntı içinde olduğu fark edildi. Puposunu doldurdu, yaktı, sönmesine aldırmadı, bir koltuğa oturdu, oturmasıyla birlikte kalkması bir oldu.

- Beni hiç ilgilendirmeyen bir olaya karıştım! dedi acele acele. Bir Fransızdan şüpheleniliyordu ve olayı aydınlatmak için beni gönderdiler...

Puposunu yeniden yaktı, düşünmek için zaman tanıdı kendine,

Pijpekamp'a döndü.

- Beetje dışarda, babası ile Oosting'de... Onlara ya içeri girmelerini ya da evlerine dönmelerini söyleyin...

Bu nazik bir konu... Bu size bağlı... Gerçeğin bilinmesini istiyor musunuz?..

Müfettiş kapiya doğru gitti. Birkaç saniye sonra Beetje, süngüsü düşmüş ve mahcup, ardından inatçı alniyla Oosting ve en arkada da Pijpekamp'la birlikte sararıp solmuş ve kaba saba bir Liewens içeri girdiler.

Aynı anda Maigret'nin yemek odasının kapısını açtığı görüldü. Bir çekmecenin içini karıştırdığı duyuluyordu. Geri döndüğünde elinde bir şişe konyak ve bir kadeh vardı.

Tek basma içti. Suratı asıktı. Herkes ayakta onun etrafında toplanmıştı ve bundan tedirgin gibiydi.

- Öğrenmek ister misiniz Pijpekamp? Ve aniden:

- Ne kötü, değil mi?.. Evet! Sizin yönteminiz en doğrusu ise ne kadar kötü!.. Farklı ülkelerden, farklı ırklardanız... Üstelik iklimler de farklı... Siz bir aile faciası kokusu alınca, olayla ilgili dosyayı kapatmak için önünüze gelen ilk kanıtın üstüne atladınız... Yabancı bir denizcinin işlediği bir cinayet!.. Halkın esenliği için belki de en doğrusu buydu... Aman rezalet çıkmasın!.. Aman burjuvalar halka kötü örnek olmasın!.. Ama ben, şuracıpta Popinga'nın, radyo çaldığını ve katilin gözleri önünde dans ettiğini görür gibi oluyorum...

Kimseye bakmadan söyleniyordu:

- Tabanca banyoda bulundu... Yani, ateş içerden geldi. Çünkü suğunun işini bitirdikten sonra silahını atmak için bula bula aralık bir pencereyi gözüne kestirecek durumda olduğuna inanmak aptalca... Hele hele gidip banyo küvetinin içinde bir kasket, yemek odasına bir puro izmariti bırakması!..

Salonda bir ileri bir geri dolaşmaya başladı, bu arada kimseyle göz göze gelmemeye de dikkat ediyordu. Hiçbir şey anlamayan Oosting ile Liewens komiserin sözlerinin ne anlama geldiğini keşfetmek için pürdikkat ona bakıyorlardı.

- Bu kasket, bu izmarit ve nihayet Popinga'nın komodininin alınan bu silah, biraz fazla oluyordu...

Anlıyor musunuz?.. Fazlaca kanıt vardı... Kartları fazlaca karıştırmak istemişlerdi... Bir Oosting ya da dışardan gelen biri bu ipuçlarının ancak yarısını bırakabilirdi, ama hepsini değil!..

"O halde, önceden tasarlama... O halde cezadan sıyrılmaya istemi..."

"Şimdi listeden ayıklama yönteminden başka çaremiz yok... İlk ağızda Baes'i çıkardım listeden... Önce yemek odasına girerek orada bir izmarit bırakmasının, tabancayı bulmak için yukarı çıkmasının ve nihayet kasketini küvetin içinde bırakmasının ne gibi bir nedeni olabilir?..."

"Sonra Beetje'yi o akşam boyunca, üst kata hiç çıkmayan, kasketi oraya koymasına hatta gemiden çalması olanaksız olan Beetje'yi sildim, çünkü o sırada o Popinga ile birlikteydi..."

"Âşığıyla birlikte yakaladıktan sonra babası katil olabilirdi... Ama onun da o anda banyoya çıkması için çok geçti..."

"Geriye Barena kalıyor... O da hiç yukarı çıkmadı... Kasketi çalmadı... Öğretmenini kıskanıyordu ama bir saat öncesine kadar bu ilişkiden emin değildi..."

Maigret sustu, halının kirlenmesine hiç aldırmadan tabanına vura vura piposunu boşalttı.

- İşte hemen hemen hepsi bu kadar. Şimdi Madam Poppinga, Any ve Jean Duclos arasından birini seçmemiz gerekiyor. Üçü için de hiçbir kanıt yok elimizde. Ama maddi olarak olmayacak şey de değil. Jean Duclos elinde tabancayla çıkmıştı banyodan. Bunu masumluğunun bir garantisi olarak kabul edebiliriz. Ama aynı zamanda ince bir ustalık da olabilir... Bununla birlikte, kasabadan dönüşte Madam Poppinga ile yürürken kasketi çalamazdı... Madam Poppinga ise onunla birlikte olduğundan yapamazdı bunu..."

"Kasketi ancak en arkadaki gruptan biri çalmış olabilirdi: Barena ya da Any... Ve az önce Any'nin bir an Oosting'in teknesinin önünde yalnız kaldığını göstermiştik..."

"Purodan hiç söz etmiyorum... Bir izmarit bulmak için nerde olursa olsun yere eğilmek yeter..."

"Cinayet akşamı burada bulunanlar içinde, sadece Any yanında hiçbir tanık olmadan yukarda kaldı, ayrıca yemek odasına da girdi..."

"Ama cinayetle ilgili olarak en usta şaşırtmacayı yaptı..."

Maigret kendisini dinleyenlere bakmaktan kaçınarak, masanın üzerine Duclos'un çizdiği planı açtı.

- Any'nin banyoya gidebilmesi için ablasının ya da Fransız'ın odasından geçmesi gerekiyor. Cinayetten on beş dakika kadar önce, o odasındadır... Banyoya nasıl gidecektir?.. Zamanı geldiğinde iki odadan hangisinden geçeceğine nasıl karar verecektir?.. Unutmayın ki o sadece hukuk okumakla kalmadı, adli polisle ilgili eserleri de inceledi... Bunları Duclos ile tartıştı. Matematiksel olarak cezasız kalabilecek bir cinayet olasılığı üzerinde uzun uzun sohbet ettiler..."

Any baston yutmuş gibiydi, kanı çekilmişti, gene de soğukkanlılığını koruyordu.

- Bir parantez açmalıyım. Burada Poppinga'yı tanımayan bir ben varım. Söylenenlere göre onu kafamda canlandırmaya çalıştım... Yaşamın tadını çıkarmaya bayılıyordu ama bir o kadar da çekingendi sorumluluklar karşısında, özellikle de yerleşmiş görüşler karşısında... Keyifli bir gününde Beetje'yi okşamıştı... Ve kız onun sevgilisi oldu... Daha çok da kız istediği için oldu bu!.. Az önce hizmetçiyi de sorguya çektim... Poppinga onu da okşamış, şöyle, yanından geçerken... Ama özellikle cesaretlendirilmediği için daha ileriye gitmemiş..."

"Başka bir deyişle o, bütün kadınları arzulamaktadır... Küçük cüretkârlıklarda bulunur... Bir öpücük çalar, bir okşama... Ama güvenliğine her şeyden fazla değer verir..."

"Kendisi uzak yol kaptanıymış... Yarını olmayan limanlardaki çekiciliğin tadını biliyordu... Ama Majestelerinin görevlisiydi ve mevkiine bağlıydı, tıpkı ailesine, yuvasına, karısına bağlı olduğu gibi..."

"İştah ve bastırma arasında bir şeydi bu, çılgınlık ve akli başındalık arasında bir şey!.."

"Beetje, on sekiz yaşıyla onu anlayamadı ve onun kendisiyle kaçacağını sandı..."

"Any onun yakınındaydı... Güzel olmamış ne gam!.. O bir kadındı... İşin sırrı burda... Bir gün..."

Maigret'nin etrafındaki sessizlik dayanılmaz hale gelmişti:

- Onun âşığı olduğunu iddia etmiyorum... Ama onunla da ileri gitmişti... Kız ona inandı... Ona tutkuyla bağlandı... Madam Poppinga'nın ki kadar kör olmayan bir tutkuyla...

"Böylece üçü birlikte yaşamaya başladılar... Madam Poppinga güven vericiydi... Any daha içine kapalı, daha tutkulu, daha kışkırtıcı, daha zeki idi..."

"O, adamın Beetje ile olan ilişkisini keşfetti... Düşmanın kokusunu aldı... Belki de o aradı ve buldu mektupları..."

"Ablasıyla paylaşmaya razıydı... Ama adamın kaçmayı düşündüğü bu dipdiri genç kıza kabul edemezdi..."

"Öldürmeye karar verdi..."

Maigret sözünü tamamladı:

- Hepsi bu! Nefrete dönüşen bir aşk! Bir nefret- aşk! Karmakarışık, çılgın, her şeyi yaptırabilecek bir duygu. Any öldürmeye karar vermişti... Soğukkanlılıkla karar verdi buna... En küçük bir kanıt bile bırakmadan öldürmek!..

"Profesöre gelince, o akşam cezalandırılmayan suçlulardan, bilimsel katillerden söz etmişti..."

"Tutkulu olduğu kadar zekâsından dolayı gururluydu da. Güzel bir cinayet işlemişti... İster istemez bir serserinin üstüne yıkılacak bir cinayet..."

"Kasket... Puro... Ve çürütülmesi olanaksız bir şaşırtmaca: cinayeti işlemek üzere odasından çıkmak için ya ablasının odasından geçecekti ya da Fransız'ın."

"Konferans sırasında birleşen elleri fark etmişti... Yolda Poppinga, Beetje ile birlikte yürümüşü... İçki içmişler, dans etmişlerdi... Birlikte çıkmışlardı, bisikletle..."

"Şimdi artık sıra Madam Poppinga'yı pencereye dikmek ve içine kuşku düşürmekti..."

"Herkes onu odasında zannederken, o üstünde kombinezonla ablasının arkasından süzülerek geçip gitmişti... Her şey inceden inceye hesaplanmıştı... Banyoya gitti... Banyo küvetinin kapağı açıldı... Kasket orada duruyordu... Yapacağı tek şey küvetin içine saklanmaktı.

"Silah sesinden sonra, Duclos içeri girdi, pencerenin pervazında silahı buldu ve koşarak çıkarken merdivenlerde Madam Poppinga ile karşılaştı, onunla birlikte aşağı indi...

"Any, çoktan hazır, çoktan yarı çıplak bir halde onların arkasından aşağı indi... Odasından gelmediği dillere destan namusluluğuyla bu kılıkta ortalıkta dolaştığı için çıldırmış olabileceği kimin aklına gelebilirdi ki?..

"Ne bir acıma duygusu! Ne bir vicdan azabı! Bu aşk nefretleri bütün duyguları öldürür. Varsa1 yoksa, yenme isteği!..

"Kasketini kimin çaldığını gören Oosting sustu... Hem ölüye duyduğu saygıdan hem de düzene bağlılığı yüzünden!.. Poppinga'nın cenazesinde skandal olmamalıydı... Hatta Barends'a herkesi bu alçakça cinayeti ne idüğü belirsiz bir gemicinin işlediğine inandıracak bir ifade vermesi için yol bile göstermişti...

"Poppinga'nın kendisini eve getirmesinden sonra kızının tekrar Poppinga'ların evine döndüğünü gören ve ertesi gün de mektupları okuyan Liewens ise kızının suçlu olduğuna inanmış ve onu eve kapamıştı, gerçeği ortaya çıkarmakta kararlıydı...

"Onu tutuklayacağımı sanarak, az önce kendini öldürmek istedi...

"Gelelim Barends'a... Barends herkesten kuşkuluyor, esrar perdesi karşısında kıvrılıyor ve herkesin kendisinden kuşkulandığını hissediyordu...

"Madam Poppinga'yı pencerede görmüştü Barends... Aldatıldığını anladıktan sonra ateş eden o olamaz mıydı?..

"O burada, bu evin oğlu gibi karşılanırdı... Öksüz olduğundan o kadında yeni bir anneye kavuşmuştu...

"Kendini feda etmek istedi... O kadını kurtarmak istedi... Roller dağıtılırken onu unutmuşlardı... Gidip tabancayı aradı... Banyoya girdi... Ateş etmek istedi... Her şeyi bilen tek adamı Öldürmek ve hiç kuşku yok ki arkadan kendini öldürmek!- .

"Zavallı kahraman çocuk... İnsanın ancak on sekiz.yaşında sahip olabileceği bir yiğitlikti bu!..

"İşte hepsi bu kadar!.. Fransa'ya tren kaçta kalkıyor?...".

Kimseden çıt çıkmadı. İnsanlar şaşkınlıktan, üzüntüden, korkudan ya da dehşetten kaskatı kesilmişti. Sonunda konuşan Jean Duclos oldu:

- Epey yol kat etmişsiniz...

Bu sırada Madam Poppinga otomat gibi dışarı çıktı ve birkaç dakika sonra onu yatağına kapanmış, kalp krizi geçirirken buldular.

Any kımıldamamıştı bile. Pijpekamp onu konuşturmaya çalıştı:

- Söyleyeceğiniz bir şey var mı?

- Sorgu hâkiminin önünde ifade vereceğim.

Yüzü sapsarı kesilmişti. Gözlerinin etrafındaki mor halkalar neredeyse yanaklarının yarısını kaplamıştı.

İçlerinde en sakin Oosting'ti ama o da sitem dolu gözlerle Maigret'ye bakıyordu.

Sonunda sabah saat beşi beş geçe komiser küçük Delfzijl istasyonundan tek başına trene bindi. Hiç kimse geçirmeye gelmemişti. Hiç kimse teşekkür etmemişti. Hatta, bir sonraki trenle gideceğini iddia eden Duclos bile!

Tren bir kanalın üstündeki köprüden geçerken, güneş doğdu. Sarkan yelkenleriyle tekneler beklemekteydi. Katarın geçişinden sonra köprüyü kaldırmak üzere bir memur hazır bekliyordu.

Komiser ancak iki yıl sonra Paris'te rastladı Beetje'ye; Hollanda ampullerinin temsilciliğini yapan biriyle evlenmiş ve şişmanlamıştı. Komiseri görünce kızardı.

İki çocuğu olduğunu söyledi ama kocasının kendisine orta halli bir yaşam sağladığını ima etti.

- Ya Any?., diye sordu komiser.

- Haberiniz yok mu?.. Hollanda'daki bütün gazeteler ondan bahsettiler... Duruşma günü, mahkemeye çıkmadan birkaç dakika önce bir çatalla öldürdü kendini...

Ve ekledi:

- Bizi görmeye gelin... Victor Hugo Caddesi, 28 numara... Fazla uzatmayın, önümüzdeki hafta İsviçre'ye kış sporlarına gidiyoruz...

O gün Adli Polis'te, komiser emrindeki bütün müfettişleri kalaylamak için hiçbir fırsatı kaçırmadı.

Georges Simenon _ Hollanda'da Bir Cinayet